

INZAGEDOSSIER **ZUID-AFRIKAANSE GEMEENSCHAPPEN in NEDERLAND 1948 – 1998**
(Komitee Zuidelijk Afrika incl. o.a. Anti Apartheidsbeweging Nederland)
deel 1 van 6

Nr. 248633 – 2001

Aantal blz. 132

GEMEENTEPOLITIE 's-Gravenhage

INLICHTINGDIENST

nummer: 122-129

datum: 23 juli 1989

89

F	ACD	8903 10 123
	datum	10.06.1989
	CO	
F	S.	2-a-

Aan: Het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst,

's-Gravenhage.

Evaluatie:

Datum bericht: 17 en 18 juli 1989 Bijlage(n): 2

Betrifft:

Demonstratie tegen president Bush

Als protest tegen het bezoek van de Amerikaanse president Bush aan Nederland op 17 en 18 juli 1989, werd op maandag 17 juli 1989 van 18.00 tot 20.05 uur een "protestmeeting" gehouden op de Dagelijkse Groenmarkt te 's-Gravenhage.

Aan deze protestmeeting, die georganiseerd was door het NVP deden onder meer mee:

- Midden Amerika Comité
- Milieugroep Werkgroep Nederland
- Landelijke Vereniging van Surinamers in Nederland LVSN.
- N.Z.A.
- Frente Nacional de Libertacao de Angola FSLN.
- FSLB.
- Nicaragua Comité
- VAX-mobiel
- en de kraakbeweging in het algemeen.

De demonstratie die onder meer de naam droeg "Een koude douche voor Bush" werd door ongeveer 175 personen bezocht uit gelederen van voornoemde organisaties, waarbij opgemerkt moet worden dat ongeveer 55 personen uit de kraakbeweging aanwezig waren doch zich niet konden verenigen met het ordelijke karakter van deze meeting en derhalve wat op en neer liepen van voornoemde demonstratieplek naar het paleis Noordeinde, alwaar de president verbleef.

Het programma tijdens de protestmeeting begon te 18.00 uur en werd geopend door [naam] waarna de eerdergenoemde groeperingen aan het woord kwamen, afgewisseld met

... en muziek.

Te 19.50 uur sloot

de meeting af en kondigde wat betreft het MVB aan dat hun toer-
nees begon en tot begin september 1989 zou duren.

Men had een aantal violeringsborden geplaatst en allerlei
spandoeken geplaatst met teksten zoals:

- "Goed avond, schone zaak."
- "Vervang het vicoor, vervang Bush".
- "Leave Nicaragua alone".
- "Stop terrorisme against Nicaragua".
- "VS Respecteer internationaal recht".
- "George Bush can't hide his crimes under his Bushy tail".
- "Breeder is a industry".
- "HCLM" aangebracht op rood/zwarte vlag.

De demonstratie had vanuit het publiek en voorbijgangers
enige belangstelling en was zonder meer ordelijk te noemen. De pan-
fletten die voor en tijdens de demo werden uitgedeeld worden als
bijlage I bijgevoegd.

Te 20.15 uur, kort na het beëindigen van deze meeting werd
ongeveer vierhonderd meter verder door de politie een vrouw aangehouden
terzake vernieling o.g. bekladding van een monument. Deze vrouw

had namelijk op de muren van het
paleis Noordeinde de leuzen: "Weg met de NAVO" en een "ban de bom -logo-"
met verf aangebracht. Zij werd na aanhouding overgebracht
naar een bureau van politie te 's-Gravenhage. In haar fouillering werd een
adressenboekje (agenda), een rijbewijs en een boekje over de alternatieve
vierdaagse in Nijmegen van 17 tot en met 22 juli 1989 aangetroffen.

P R O G R A M M A

(19.00 uur)

19.00 STEEP DE WED. KONDIGT AAN:

- "JAN EN ALBERT" zingt
- GOVERN VAN OORD spreekt namens Middelenlandse Landen
- "VICTOR JARA"-muziekgroep
- DEAR GUYTON spreekt namens Turkse en Indonesische groepen
- "JAN EN ALBERT" zingt
- WITS VIMBERG spreekt namens de Nederlandse vrouwen
- "VICTOR JARA"-muziekgroep
- RAHMAT HASANU KHAN spreekt namens de Indonésische Vereniging van Surinamers in Nederland (LITEN)
- "JAN EN ALBERT" zingt
- KES DE PATER spreekt namens het Comité van Indonésische Landen (CIL)
- ROEL WOUTE spreekt namens het KLAAS VREDES PLATFORM

WED. MET MORNIN (19.00 uur)

P R O T E S T M E E T I N G

tegen het bezoek van B U S H

Goedvrijdag, maandag 17 april, 19.00 uur



De in alle landen reeds de bezetting van Nederland en andere te protesteren tegen het bezoek van Bush op 17 en 18 juli 1981 in hier, en name met Johnson, Dan den Brink en John Stein de afbreiding van de MVD-bemanning naar te stellen. De MVD wil James Earl Ray en andere vermoedelingen 'soverein' en wil van veel waard te voor afbreiding. Daar binnen het Amerikaanse land met name in Nederland, maar ook in België, Italië, Spanje, Oostenrijk en Duitsland. In er grote verscheid land die afbreiding.

Bush wil die verscheid bidden. Met te hun gebied dat hij een Johnson & Co. (vorm van Amerikaanse) heeft. Zij hebben James Earl Ray, "The Chief" van Bush, van hij en hun afbreiding heel hebben geboden om Kohl spreken te verscheiden dat de "Amerikanisering" van de Amerikaanse voor de twee afbreiding aanstreek voor zijn. Zij hebben er een MVD afbreiding dat Bush eind met op de MVD (for kon worden bij de MVD als verscheiden). Ook het verscheiden van de pater te de "vrijde verscheiden" Dichtte met. Overheiding werd echter verscheiden dat de afbreiding (Amerika) heeft, betrouwen verscheiden bidden te zijn. De afbreidingen spreken doorheen, de Amerikaanse "soverein" en verscheiden van (Amerika) verscheiden doorstellen in het gebied verscheiden van Amerikaanse James Earl Ray heeft.

Het een protest zijn in Amerikaanse, dit Bush & de Amerikaanse verscheiden met verscheiden uit Europa en elders met afbreiding met verscheiden en verscheiden verscheiden de Amerikaanse verscheiden met verscheiden door verscheiden. De afbreiding verscheiden als in de Nederland, Nederland en Oostenrijk met afbreiding.

Afbreiding zijn dienst te verscheiden van de Amerikaanse verscheiden die te verscheiden te de afbreiding verscheiden.

De afbreiding "Overheid" of "Tijdschrift" verscheiden en afbreiding met afbreiding.

Letten en Bush verscheiden met de verscheiden, door verscheiden verscheiden te verscheiden.

075
KLAAS VREDES PLATFORM 457133/558533/555821

GEMEENTEPOLITIE - ARMBEV. 1270

INLICHTINGDIENST

nummer: 320/89

datum: 26-6-89

verbanding 509 (033)

F	ACC 15.05.00 13.08.13
	datum: 23 JUNI 1989
F	

Aan: Het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst

La-Gravenhage

Evaluatie: 1 Datum bericht: 26-6-89 Bijlage(n): 1

Betreft: Protest op A-50 tegen Zuid-Afrika

De werkgroep PLATA (platform Arnhem tegen Apartheid) heeft in samenwerking met het Comité Zuidelijk Afrika een demonstratie gehouden op vluchtoan van de A-50 op vrijdag 24 juni 1989.

Er werden spandoeken opgehangen met teksten zoals: "Shabi, smeer hem uit Zuid-Afrika". Het protest duurde van 13.00-21.00 uur en was speciaal op 24 juni gedaan in verband met de grote verkeersdrukte in verband met de TT in Assen.

De demonstratie had een ordelijk verloop en er deden zich geen noemenswaardige bijzonderheden voor.

WAT BETEKENT APARTHEID?

Als een huilbaas je volgt, omdat je zwart bent, als je een bepaalde baan niet krijgt, omdat je geel bent, als je in elkaar geslagen wordt, omdat je anders bent. Dit is racisme: in Zuid-Afrika noemen ze dat apartheid.

Zoals we allemaal weten, heerst er in Zuid-Afrika een regime dat apartheid tot wet heeft verheven.

De blanke minderheid in Zuid-Afrika othoudt de zwarte meerderheid van de bevolking alle fundamentele rechten.

Zij hebben geen stemrecht. Zij mogen niet wonen waar zij willen. Zij worden gedeporteerd naar vgn. "thuislanden".

Daar is geen werk en zijn nauwelijks andere bestaanmogelijkheden. Zwarte kinderen krijgen slecht onderwijs;

zwarte arbeid(st)ers krijgen uiterst lage lonen; duizenden kinderen lijden aan ondervoeding. Het apartheideregime

voert een gruwelijke oorlog tegen de bevolking die zich verzet tegen apartheid. Duizenden kinderen en

jongeren die het afgelopen jaar zijn gearresteerd en gearresteerd zijn de meest trieste voorbeelden hiervan.

WAT VII. PLATA?

PLATA is het Platform Arabien tegen Apartheid. De leden van deze werkgroep zijn het erover eens dat discriminatie op grond van huidskleur of ras onaanvaardbaar is.

Daarom keren zij zich tegen het Apartheidssysteem in Z.d. Afrika.

Dat doen ze door:

- het verzamelen van nieuws en informatie om zo te werken aan bewustwording van zichzelf en anderen;
- het organiseren van acties en activiteiten tegen de apartheid.

Zo hopen zij een bijdrage te leveren aan het beëindigen van de schending van mensenrechten in Z.d. Afrika.

Ook U/jj kunt daaraan meedoen!

PLATA is een open werkgroep voor u/jo aan wie kunt werken als je onze uitgangspunten onderschrijft.

Inlichtingen bij het secretariaat.

PLATA
Platform Arabien tegen Apartheid

8118 20 08 1

PLATFORM ARBEIDERS EN ABONNEES (PLATA)

Gemeentecollege Arnhem
Klassering: 1-25
Inpak: 23 JUNI 1989
Kommand: 06355

Van de Gemeente Arnhem
Afdeling Algemene Zaken
Postbus 9019
6800 SB ARNHEM

Arnhem, 21 juni 1989

Betreft: Viaducten demonstratie zaterdag 24 juni 1989

Geachte dames, heren,

In samenwerking met het Komitee Zuidelijk Afrika (KZA) te Amsterdam, organiseren de werkgroepen tegen apartheid van de gemeenten Apeldoorn, Epe, Haerle, Meppe en Arnhem een viaducten demonstratie op zaterdag 24 juni a.s.

De demonstratie zal bestaan uit het ophangen van spandoeken met de tekst "SHEID maar met ons Zuid Afrika" aan de viaducten over de A-30.

PLATA neemt de eerste vier viaducten tussen Arnhem en Apeldoorn voor hun rekening.

Al eerder op 6 mei j.l. is met goedkeuring van de gemeenten, door de werkgroepen van Epe en Haerle een dergelijke demonstratie gehouden.

Voor het grote succes willen wij deze demonstratie op zaterdag 24 juni 1989 verhalen.

Wij gaan ervan uit dat dit geen moeilijkheden oplevert.

Bij deze brief vindt u een folder met de doelstellingen van PLATA.

Met vriendelijke groeten

PLATA

RIJKSPOLITIE

Betreft: Akties anti-apartheidsgroepen Nederland 1e helft 1988.

Hierbij doe ik u toekomen een overzicht van de Akties Antie Apartheidsgroepen Nederland in de 1e helft van 1988.

Bovengenoemd overzicht werd op 17 maart 1988 aan _____ ter beschikking gesteld.

De informatie in het overzicht genoemd is mogelijk afkomstig van het door het Komite Zuidelijk Afrika uitgegeven blad.

In het bijzonder moge ik u wijzen op pagine 2 Acties tegen SHELL gericht, waarbij men aangeeft dat het hoogtepunt ligt tijdens de jaarlijkse aandeelhouder vergadering te Den Haag en Londen.

ONDERWERP:

Akties Anti-Apartheidsgroepen Nederland te helft 1988.

Uit bekend geworden informatie blijkt, dat het "Komitee Zuidelijk Afrika" de te helft van 1988 o.a. een zogenaamde "Voorjaarscampagne" met als doel "Steun de Bevrijdingsstrijd in Zuid-Afrika en Namibië" wil organiseren.

Deze campagne valt in twee delen uiteen nl:

1. van maart t/m mei 1988:

een info- en fondswerving- campagne voor democratische en non radicale organisaties in Zuid-Afrika en Namibië;

2. in juni 1988:

een tiendaagse actie voor het A.N.C. en een landelijke demonstratie tegen de apartheid.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

1. Akties maart -mei 1988: Hiervoor heeft men volgens eigen opgave benaderd:

1.1. Vrouwengroepen: (rooie vrouwen, PSP-PPR- vrouwen, vrouwen voor vrede, vrouwenraden e.d.)

Aktie zal rond 8 maart 1988 (internationale vrouwen- dag) starten, met regionale manifestatie's in o.a. Waddinxveen, Heerenveen, Alkmaar, Middelburg, Amsterdam, Enschede, Groningen en Utrecht.

Eind maart 1988 benefiet-festival in Rotterdam.

1.2. Jongerenorganisatie's: (C` ` , ANJV, FNV, Jonge socialisten, NIVO, REBEL e.c

Men denkt aan geldinzamelingen tijdens sponsorlopen, (pop)concerten e.d.

Start waarschijnlijk begin mei 1988.

Voor ondersteuning is contact gezocht met jongeren- programma's op radio/t.v.

1.3. Onderwijs:

Basis/voortgezet onderwijs is verzocht de actie's te ondersteunen. Lesmateriaal is op aanvraag beschikbaar. Tijdstip actie onbekend.

1.4. Universiteiten/Hoge Scholen:

Alle instellingen zijn benaderd de actie te steunen. Met progressieve studentenfractie's van alle universiteiten is contact gelegd. Tijdstip actie onbekend.

1.5. Media:

Nederlandse dag-/weekbladen zijn benaderd om actie te steunen. Vrij Nederland heeft reeds toegezegd een fondswervingsactie onder zijn lezers te zullen houden.

1.6. Vakbonden:

(Onafhankelijke Vakbeweging(OVB), ABVA/KABO, CNV en FNV). Doel: fondswervingsactie's. Tijdstip actie onbekend.

2. Aktie's juni 1988:

2.1. 6 tot 26 juni 1988: Toernee van het cultureel ensemble "AMANDLA" door Nederland.

2.2. 16 tot 26 juni 1988: 10-daagse actie (landelijk)

doel: a. geld inzamelen voor projecten;

b. info verstrekken over het A.N.C.

3.2. 19 juni 1988: Door K.Z.A. genoemde datum waarop naar alle waarschijnlijkheid een grote Anti-Apartheidsbetoging zal worden gehouden in Amsterdam.

-o-o-o-o-o-o-

Actie's tegen Shell gericht:

Uit publikatie van K.Z.A. blijkt, dat anti-apartheidsgroepen uit verschillende landen hebben afgesproken om rondom de jaarlijkse aandeelhoudersvergaderingen van SHELL te Londen en Den Haag wederom een "internationale actie-periode" te houden.

Actie loop van 7 t/m 21 mei 1988.

In Nederland wordt de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering als hoogtepunt van de actie genoemd.

Men spreekt van een spektakel op en rondom deze vergadering.

Voor deze actie's wil men de politieke partijen, vakbonden, kerkelijke organisatie's, gemeenten en plaatselijke organisatie's benaderen.

Doel: Het moet Shell duidelijk worden in mei 1988, dat ze zowel internationaal als in de moederlanden Nederland-Engeland pas van acties bevrijd wordt, als ze vertrekt uit Zuid Afrika en Namibië.

Betreft: Uitnodiging bijeenkomst Komitee Zuidelijk Afrika.

Van een relatie werd ontvangen een schrijven afkomstig van het Komitee Zuidelijk Afrika met daarin een uitnodiging voor een bijeenkomst in Arnhem op 1 februari 198 in het jongerencentrum Willem I te Arnhem. Voor verdere inhoud van deze brief, zie bijgevoegd schrijven.

KOMITEE ZUIDELIJK AFRIKA

(ANGOLA COMITÉ)

O.Z. ACHTERBURGWAL 173
1012 DJ AMSTERDAM
TEL. 020-270801 TELEX 17125.comsa
POSTGIRO 600657

HOLLAND COMMITTEE ON SOUTHERN AFRIC.

Aan een aantal organisaties in de regio Arnhem

Aan een aantal geïnteresseerde personen

Amsterdam, 15 januari 1988

Beste vrienden,

De afgelopen weken zijn in vele delen van het land voorbereidende bijeenkomsten gehouden rond de campagne voor Zuid-Afrika, die door KZA, AABW en tal van plaatselijke groepen wordt georganiseerd. We willen jullie hierbij ook uitnodigen voor een dergelijke bijeenkomst in Arnhem.

Datum: maandagavond 1 februari om 19.30 uur.

Plaats: Jongerencentrum Willem I, Willemsplein 1,
6811 KA Arnhem, tel 085-426021.

Desgewenst worden reiskosten door het KZA vergoed.

Bijgesloten een achtergrondinformatie over de voorjaarsactie. De verantwoordelijkheid landelijk voor het eerste deel van de actie berust bij het KZA, voor het juni-deel bij AABW en KZA. Over een nadere invulling van dit actiedeel en een verdeling van de verantwoordelijkheden vindt thans overleg plaats.

We hopen dat de bijeenkomst in Arnhem ertoe leidt dat in deze stad de activiteiten van de grond komen. Daarnaast hopen we dat in een aantal plaatsen rond Arnhem initiatieven van de grond komen. Bijgaand ook een overzicht van gemeenten rond Arnhem, waarvan we hopen dat er initiatieven van de grond komen. Met Nijmegen en Wageningen hebben aparte vergaderingen plaatsgehad.

We hopen van harte, jullie op 1 februari in Arnhem te zien. Kun je niet komen, bel ons dan even over de mogelijkheden in je woonplaats.

Met vriendelijke groet,

Voorjaarsactie 1988

In gezamenlijk overleg tussen Anti-Apartheidsbeweging Nederland (AABN), Komitee Zuidelijk Afrika (KZA) en een aantal plaatselijke werkgroepen is besloten om in het voorjaar van 1988 een inzamelings- en bewustwordingsactie te houden voor het verzet in Zuid-Afrika (en Namibië). Deze actie valt in twee delen uiteen:

- maart, april, mei een actie voor organisaties, die legaal binnen Zuid-Afrika en Namibië werken,
- in juni een actie voor ANC (en Swapo).

De actie in juni

De precieze invulling van de actie in juni moet nog worden uitgewerkt. De actieperiode valt van 16 tot 26 juni, het hoogtepunt zal een landelijke manifestatie worden in Amsterdam, of misschien Den Haag. De verantwoordelijkheid voor dit onderdeel ligt in de eerste plaats bij AABN en KZA.

De campagne in maart, april, mei.

De organisaties, die in Zuid-Afrika (en Namibië) werken vragen om financiële en politieke steun. Zij hebben geld nodig om hun werk voort te zetten. En ze hebben politieke steun en bekendheid nodig omdat dit een zekere bescherming biedt tegenover de druk van de Zuidafrikaanse regering. Deze twee doelen gaan zeer goed samen in één actie: immers de inzameling gaat gepaard met voorlichting en informatieverspreiding over de organisaties. Dit onderdeel van de actie valt in de eerste plaats onder verantwoordelijkheid van het KZA.

Welke organisaties steunen we ?

Organisaties in Zuid-Afrika tonen hun verbondenheid met de vrijheidsstrijd door steun uit te spreken voor het Handvest van de Vrijheid, het basisprogramma van het ANC. Tijdens de campagne worden deze organisaties gesteund:

- Het NECC, een organisatie van ouders, leerkrachten en leerlingen die actie voert tegen het bantoe-onderwijs.
- De Sayco, de in maart '87 opgerichte jongerenorganisatie met naar schatting een half miljoen leden,
- Mono Songololo en Open School, een project gericht op buitenschoolse bewustwording van kinderen via toneel, zingen etc.
- Fedtraw, de federatie van Transvaalse vrouwen. Deze staat onder leiding van zuster Bernard, een non die vele malen in de gevangenis werd opgesloten.
- Sadwu, de onlangs opgerichte vakbond van dienstboden, en groep werknemers met uiterst miserabele arbeidsomstandigheden en karige lonen.
- Sawco, een co-operatie opgericht door de vakbond voor arbeiders die na een staking bij het Britse bedrijf BTR-Sarmcol werden ontslagen.
- The New Nation, een progressief weekblad uitgegeven door de Zuidafrikaanse bisschoppenconferentie,
- Voorts in Namibië het progressieve weekblad The Namibian en de nieuwe Namibische vakbeweging.

Sektorale steun

De steunverlening zal in de eerste plaats sektorgewijs plaatsvinden: vrouwenorganisaties voor de vrouwen in Zuid-Afrika, jongeren voor jongeren, journalisten voor de Namibian en de New Nation. Het meest effectief is een mailing naar het adressenbestand met een acceptgiro en toelichtende folder.

Nationale steun

Naast de sektorgewijze steun zal er actie gevoerd worden voor het geheel van projekten, bijvoorbeeld in de landelijke bladen, op radio en televisie. Een groot aantal politieke partijen en andere organisaties hebben al hun steun aan de campagne toegezegd.

Plaatselijke steun

Ook plaatselijke organisaties, wereldwinkels, Zuidelijk Afrika groepen, afdelingen van politieke partijen etc. kunnen de actie steunen. Daartoe een aantal suggesties:

- Zoek andere plaatselijke organisaties die de actie mede willen voeren. Benader vrouwenorganisaties voor steun aan het vrouwenprojekt. jongeren voor jongeren etc.
- Men kan plaatselijk/regionaal bekendheid geven aan de hele campagne, of een van de inzameldoelen centraal stellen, dus bijv. vooral in samenwerking met vrouwenorganisaties kiezen voor het vrouwenprojekt.
- Op bijeenkomsten van de benaderde organisaties zou aandacht aan Zuid-Afrika besteed kunnen worden. Bijzonder geschikt zijn hiervoor de 1 mei bijeenkomsten. Het is de bedoeling dat er een vertegenwoordiger van de jongeren en van de vrouwenorganisaties uit Zuid-Afrika naar Nederland komt.
- Men kan bingo-avonden, sponsorlopen etc aanwenden om geld in te zamelen.
- Het meest effectief is een mailing met acceptgiro naar de achterbannen van organisaties die de actie steunen. Een andere mogelijkheid is een artikel en oproep in verenigingsbladen; er is een printje met het gironummer beschikbaar.
- In gemeenten die een anti-apartheidsbeleid hebben kan financiële en publicitaire steun voor de actie worden gevraagd. Er komen afficheseries voor bibliotheek, dorpshuis, school etc.
- Er worden door het KZA affiches, folders, katerns en ander achtergrondmateriaal gedrukt, zowel voor de hele actie als voor verschillende sectoren (vrouwen etc.).
- Denk ook aan het subsidiefonds plaatselijke activiteiten.

Betreft: Demonstratie Komitee Zuidelijk Afrika.

Spektakel" georganiseerd en uitgevoerd op vrijdag 13 november 1987 op de lokatie Pieterskerkhof (plein) te Leiden. Naar schatting max. 15 personen gaven blijk van hun belangstelling. Omstreeks 12.15 uur nam de voorstelling een aanvang met toespraken van enkele sprekers

. Een ander onderdeel van het programma was het uitrukken van een z.g. legerwagen met een politieman voorzien van de lange lat op de voorbumper richting "demonstrerende Zuid-Afrikaanse mijnwerkers". De legerwagen was groen van kleur - aan de zijkanten voorzien van opschriften "Africa defense force" en "Zuid-Afrikaanse weerbaarheid" o.i.d. Een drietal bruin gekleurde "mijnwerkers" in overall - voorzien van een groot spandoek tegen Shell - liep de legerwagen tegemoet. Tijdens de confrontatie sprong de politieman van de bumper en riep onverstaanbare klanken door een meegevoerde megafoon, gevolgd door "hard slaan" met de wapenstok op de protesterende mijnwerkers. Eén van hen viel kermend op de grond en werd terstond door liefdevolle medestanders/sters w.o. verplegend personeel verzorgd en afgevoerd. Daarop trok de legerauto zich terug naar zijn oorspronkelijke plaats (hoek van het plein). Daarna werd het spektakelstuk opgevuld met muziek en wat toespraken c.q. verklaringen. Het geheel eindigde omstreeks 14.30 uur.

Voor Pieterskerk

Actie tegen steun Shell aan apartheidsleger

LEJDEN - Op vrijdag 13 november organiseert de Werkgroep Zuid-Afrika Leiden samen met de Leidse Studentenbond en het landelijke comité Zuidelijk-Afrika (KZA) een lunchpauzemanifestatie op het plein voor de Pieterskerk, onder het motto: "Stop Shell's steun aan het apartheidsleger Universiteit stop met Shell". De manifestatie duurt van 11.30 tot 13.00 uur.

Dit gebeuren staat in het kader van een actie-toernooi die het KZA door het land organiseert tot en met

14 november. Tijdens deze toernooi door het land worden instellingen bezocht die zakelijke relaties hebben met Shell, bijvoorbeeld een grootverbruikers-contact voor de afname van benzine of stookolie. Aan deze instellingen zal worden gevraagd hun contract met Shell te verbreken dan wel niet te verlengen, of in ieder geval als grote consument van Shell te protesteren tegen de voortdurende aanwezigheid van dit bedrijf in Zuid-Afrika.

Kerken en verzetsbewegingen in Zuid-Afrika vragen de economische

banden met het apartheidsregime te verbreken. Shell is als Nederlands bedrijf een van de economische steunpilaren van de apartheid, vooral door haar leveranties van olie en benzine aan leger en politie in Zuid-Afrika.

In Leiden is onder andere de Universiteit een grootverbruiker van Shell. Tijdens de manifestatie zal hier dan ook aandacht aan gegeven worden. Maria Geerlings zal vanuit de Universiteits raadspreken over het universitaire anti-apartheidsbeleid. Verder zal wethouder De la Mar het beleid van de Gemeente Leiden inzake apartheid en Shell uiteenzetten. Ook zal er een Zuidafrikaanse balling spreken. Het geheel wordt omlijst met een straattoneelgroep, een diageeluidsshow en een fanfare-orkest.

Universiteit stop met Shell!

Op vrijdag 13 november a.s. organiseert de Werkgroep Zuid-Afrika Leiden samen met de Leidse Studentenbond en het landelijke Comité Zuidelijk-Afrika (KZA) een lunchpauzemanifestatie op het plein voor de Pieterskerk, onder het motto: "Stop Shell's steun aan het apartheidsleger! Universiteit stop met Shell!". De manifestatie duurt van 11.30 tot 13.00 uur.

Dit gebeuren staat in het kader van een actie-toernooi die het KZA door het land organiseert van 10 t/m 14 november. Tijdens deze toernooi door het land worden instellingen bezocht die zakelijke relaties hebben met Shell, bijvoorbeeld een grootverbruikers-contact voor de afname van benzine of stookolie. Aan deze instellingen zal worden gevraagd hun contact met Shell te verbreken dan wel niet te verlengen, of in ieder geval als grote consument van Shell te protesteren tegen de voortdurende

aanwezigheid van dit bedrijf in Zuid-Afrika. Kerken en verzetsbewegingen in Zuid-Afrika vragen ons de economische banden met het apartheidsregime te verbreken. Shell is als Nederlands bedrijf een van de economische steunpilaren van de apartheid, vooral door haar leveranties van olie en benzine aan leger en politie in Zuid-Afrika.

In Leiden is o.a. de Universiteit een grootverbruiker van Shell. Tijdens de manifestatie zal hier dan ook aandacht aan gegeven worden. Maria Geerlings zal vanuit de Universiteitsraad spreken over het universitaire anti-apartheidsbeleid. Verder zal wethouder de la Mar het beleid van de Gemeente Leiden inzake apartheid en Shell uiteenzetten. Ook zal er een Zuidafrikaanse balling spreken. Het geheel wordt omlijst met een straattoneelgroep, een diageeluidsshow en een fanfare-orkest. Info: telefoon 315209.

AKTIEPROGRAMMA VAN DE SAMENWERKENDE ANTI-APARTHEIDSGROEPEN 1988

=====

De Anti-ApartheidsBeweging Nederland en het Komitee Zuidelijk Afrika hebben in overleg met een groot aantal plaatselijke anti-apartheids-groepen een aktieprogramma opgesteld voor het eerste halfjaar van 1988.

Centraal in dat aktieprogramma staat :

ONDERSTEUNING VAN DE ZUIDAFRIKAANSE BEVRIJDINGSSTRIJD

Het African National Congress is al meer dan 75 jaar de leidende organisatie van het Zuidafrikaanse verzet tegen het apartheids-systeem. De laatste jaren is het belang van het ANC voor de bevrijdingsstrijd in Zuid-Afrika alleen maar toegenomen. Hoewel de organisatie verboden is, en haar publikaties 'geband' zijn, zijn de ANC-topmensen Nelson Mandela en Oliver Tambo verreweg de populairste politieke leiders in Zuid-Afrika. De non-rationale ideeën van het ANC hebben op grote schaal wortel geschoten, vooral onder de slachtoffers van het apartheidssysteem. Sinds de oprichting van het United Democratic Front, vier jaar geleden, hebben vele organisaties zich achter het Handvest van de Vrijheid (het politieke programma van het ANC) gesteld en op die manier uitdrukking gegeven aan hun non-rationale, democratische oriëntatie. Belangrijke organisaties als COSATU en SAYCO hebben in 1987 het Handvest geadopteerd.

Het aktieprogramma bestaat uit een drietal activiteiten.

STEUN AAN DE 'CHARTERBEWEGING'

In de periode maart, april, mei worden voorlichtings- en inzamelingsactiviteiten georganiseerd voor een aantal projecten binnen Zuid-Afrika die deel uitmaken van de 'Charter-beweging', dwz die zich openlijk en duidelijk opstellen achter het Handvest van de Vrijheid van het ANC.

Hiervoor worden projecten gekozen, die het mogelijk maken, goed aan te sluiten bij maatschappelijke sektoren in Nederland, zoals vrouwen, jongeren of vakbondsleden. Inzamelingen worden, met name binnen deze sektoren, gehouden voor Zuidafrikaanse organisaties als de Women's League, de jongeren organisatie SAYCO en de mijnwerkersvakbond de NUM.

Deze activiteiten worden opgezet in samenwerking met organisaties van de betreffende doelgroepen. Landelijke organisaties wordt gevraagd hun vrouwen- of jongeren-afdelingen mee te laten doen. Fondsenwerving kan op verschillende manieren plaatsvinden, zoals via benefiet-concerten, benefiet-lopen, manifestaties of informatie-avonden, advertenties. De projecten kunnen lopen via het Bevrijdingsfonds van het Komitee Zuidelijk Afrika.

Op plaatselijk nivo zullen activiteiten dienen te worden ontplooid door afdelingen van genoemde organisaties, al dan niet in samenwerking met plaatselijk ZA-groepen. Plaatselijke ZA-groepen kunnen ook zelf het initiatief nemen tot een activiteit gericht op een van de genoemde sektoren.

Voor elke sektor wordt informatie-materiaal geproduceerd, waarin de activiteiten van een bepaald voorbeeld-project worden omschreven en de context waarin die plaatsvinden. Steeds wordt daarbij de rol van het ANC en de Charter-beweging belicht.

TIENDAAGSE VOOR HET ANC

Van 16 juni (Soweto-herdenkings-dag) tot 26 juni (Dag van het Handvest van de Vrijheid) zal een scala van activiteiten wordt georganiseerd om het African National Congress politiek en materieel te ondersteunen.

In zoveel mogelijk plaatsen zullen kollekties worden georganiseerd door plaatselijke groepen in samenwerking met afdelingen van politieke partijen en andere in aanmerking komende organisaties (wereldwinkels, anti-racisme-groepen e.d.).

Op zaterdag 18 juni willen we een grote Landelijke Demonstratie organiseren, waarin de brede politieke steun die er in Nederland bestaat voor het ANC tot uitdrukking kan worden gebracht.

De leuzen en eisen voor deze demonstratie zullen in overleg met mogelijke ondersteunende organisaties (politieke partijen, IKV, FNV e.d.) worden vastgesteld.

We denken op dit moment aan :

- boycot zuid-afrika (en/of een specifieke eis, bv kolenboycot ??)
- steun het ANC (of verhoging Nederlandse steun aan ANC)
- vrijlating van Nelson Mandela en de andere politieke gevangenen
- stop de executies
- geen Nederlandse jongeren in het apartheidsleger

Voor de organisatie van de tiendaagse en de demonstratie wordt een zo breed mogelijk platform gevormd.

ORTVANGST VAN OLIVER TAMBO

Er is een Uitnodigend Komitee in oprichting, waarin een aantal instanties (KZA, AABN, Kairos, Raad van Kerken, NOVIB) zullen gaan samenwerken om te komen tot een uitnodiging aan president Oliver Tambo van het ANC om in het volgend voorjaar Nederland te bezoeken. Bovengenoemde organisaties hebben hun medewerking al toegezegd. De samenstelling van het Komitee zal nog worden verbreed, om aan de uitnodiging (en aan het bezoek) de status te verlenen die Oliver Tambo verdient.

Tijdens het bezoek zullen een aantal ontmoetingen op hoog nivo moeten plaatsvinden, waaronder een ontvangst door de Nederlandse regering. Ook wordt gedacht aan het beleggen van een grote publieks-manifestatie.

De AABN en het KZA zijn vooralsnog de hoofd-organisatoren van het actieprogramma. Kairos en DAF-NL worden/zijn gevraagd aam het programma mee te doen.

Er is een coördinatie-overleg gevormd dat zich richt op een werkzame verdeling van activiteiten binnen een gezamenlijke aanpak. Dit overleg zal regelmatig de plannen voor verdere invulling van het actieprogramma toetsen aan de ideeën en voorstellen van de plaatselijke groepen en samenwerkingsverbanden.

Waarom geen Shell producten gebruiken

★ Shell is een belangrijke steunpilaar voor het apartheids-systeem

De Zuidafrikaanse economie is in belangrijke mate afhankelijk van haar relaties met buitenlandse bedrijven. Shell is één van de belangrijkste investeerders in Zuid-Afrika. Door haar investeringen in een aantal strategische sectoren is Shell van cruciaal belang voor het apartheidssysteem. Terugtrekking van Shell uit Zuid-Afrika en het illegaal door dit land bezette Namibië zal een belangrijke bijdrage vormen aan het verzet tegen het apartheidsregime.

Wat doet Shell in Zuid-Afrika?

★ Shell schendt het olie-embargo tegen Zuid-Afrika

Practisch alle olieproducerende landen hebben een verbod op olie-leveranties aan Zuid-Afrika. Dat land heeft zelf geen olie en is zodoende geheel afhankelijk van het buitenland om aan deze belangrijke grondstof te komen. Shell helpt Zuid-Afrika bij het verkrijgen van olie. De *Nederlands/Britse* oliegi-gigant is samen met BP eigenaar van de grootste olieraffinaderij van Zuid-Afrika en heeft een groot aantal benzinepompen, olieopslagplaatsen, zo voorts, verspreid over het land. Het bedrijf voorziet in zo'n 20% van Zuid-Afrika's oliebehoefte. Hoe Shell precies aan olie komt in Zuid-Afrika houdt het bedrijf angstvallig geheim. Toch is bekend geworden dat zij nauw betrokken was bij de import van ruwe olie uit het kleine olie-staatje Brunei.

★ Shell levert aan het Zuidafrikaanse leger en de politie

Onder de Zuidafrikaanse wetgeving wordt olie gerangschikt als *oorlogs-munitie*. Het leger verbruikt grote hoeveelheden olie voor het transport van troepen naar de zwarte woonwijken om het verzet te onderdrukken, naar Namibië en bij haar aanvallen op de buurlanden. Shell levert een aanzienlijk deel van de brandstof voor het leger en de politie.

★ Shell is direct ingeschakeld in de oorlogsvoering

De installaties van Shell, zoals de raffinaderij en de olielijpleiding, worden verdedigd door bewakingsdiensten die onder het commando van het Zuidafrikaanse leger vallen. Hierdoor is het bedrijf verplicht door Zuidafrikaanse wetgeving. Bovendien is zij verplicht te helpen bij de onderdrukking van de bevolking door leveranties aan het leger en het speciaal produceren van munitie voor het leger wanneer dat daarom vraagt. Shell werkt loyaal mee aan de uitvoering van deze wetgeving.

★ Shell versterkt de Zuidafrikaanse economie

Niet alleen in de Zuidafrikaanse olie-industrie is Shell actief. Het bedrijf heeft ook grote investeringen in andere sectoren van de economie, variërend van bosbouw en industrie tot mijnbouw. Vooral haar investeringen in de steenkoolsector zijn belangrijk voor Zuid-Afrika. Shell exporteert jaarlijks zo'n 5,5 miljoen ton kolen uit Zuid-Afrika en is, samen met een Zuidafrikaans bedrijf, eigenaar van de zeer belangrijke kolenmijn *Rietspruit*. Kolen zijn na goud Zuid-Afrika's belangrijkste bron van inkomsten. Door de overdracht van kennis aan Zuid-Afrika levert Shell een belangrijke bijdrage aan de economie van het land. Zuid-Afrika is in grote mate afhankelijk van technologische kennis, die in andere landen ontwikkeld wordt, voor het instandhouden van het apartheidssysteem.

★ Shell gaat door met nieuwe investeringen

Terwijl allerlei buitenlandse ondernemingen zich uit Zuid-Afrika terugtrekken en de meeste Westerse landen maatregelen nemen tegen nieuwe investeringen in het land van apartheid investeert Shell lustig door. Onlangs werd een nieuwe *zinkloodmijn* door Shell geopend en de directeur van *Shell South Africa* maakt regelmatig bekend dat het bedrijf doorgaat met nieuwe investeringen.

Draagt Shell bij aan de beëindiging van apartheid?

Shell stelt haar zelf altijd graag voor als een grote tegenstander van apartheid met een uiterst sociaal beleid en een tel standpunt tegen de regering *Botha*. Tot voor kort stelde Shell zelfs dat zij door in Zuid-Afrika te blijven een bijdrage zou kunnen leveren aan het beëindigen van apartheid. Inmiddels durft het bedrijf dit niet meer te zeggen, maar zij gaat wel voort haar anti-apartheidsbeleid breed uit te meten.

★ Shell heeft geen betere arbeidsomstandigheden

Ondanks alle mooie woorden blijkt nergens uit dat Shell betere arbeidsomstandigheden zou hebben dan andere, vergelijkbare, bedrijven in Zuid-Afrika. Volgens de Zuidafrikaanse vakbonden betaalt Shell in sommige gevallen zelfs slechter dan andere olie-maatschappijen. In de *Rietspruitkolenmijn* bleek onlangs dat Shell ook de vakbondsrechten niet serieus neemt. Tijdens de grote mijnwerkersstaking in augustus 1987 werden er bij deze mijn veertien vakbondsleden gearresteerd en ontslagen. De mijnpolitie sloeg tijdens diezelfde staking dertig stakende mijnwerkers het ziekenhuis in. *Shell South Africa* ontsloeg in 1986 een zwarte personeelsvertegenwoordiger omdat deze weigerde om te spioneren onder zijn collega's.

★ Sociale programma's helpen de strijd tegen apartheid niet.

Net als andere maatschappijen, die zich niet willen terugtrekken uit Zuid-Afrika, steekt Shell geld in sociale programma's, met name op gebied van het onderwijs voor zwarten. Het verzet in Zuid-Afrika heeft grote kritiek op deze programma's omdat ze als smoes gebruikt worden om zich niet terug te trekken en omdat ze tot stand komen zonder enig overleg met de vakbonden bij de betrokken bedrijven. De sociale programma's zijn dan ook geen bijdrage aan de beëindiging van apartheid en wegen op geen enkele wijze op tegen de economisch bijdrage aan het apartheidssysteem.

★ Shell verdediging is slechts een Public Relations stunt

Om zich tegen acties in de *Verenigde Staten* te verdedigen huurde Shell het adviesbureau *Pagan International* in. Dit Bureau adviseert Shell hoe zij het beste op de internationale acties kan reageren. Shells verdediging blijkt niet gebaseerd te zijn op een anti-apartheidsstandpunt, maar op adviezen over hoe het bedrijf het beste overkomt bij de publieke opinie.

★ Shell is doof voor het Zuidafrikaanse verzet

Shell zegt wel tegen apartheid te zijn maar is te arrogant om naar de Zuidafrikaanse anti-apartheidsorganisaties te luisteren. De bevrijdingsbewegingen van Zuid-Afrika en Namibië, het ANC en de SWAPO, ondersteunen de eis tot terugtrekking van Shell. Ook organisaties zoals de *Zuidafrikaanse Raad van Kerken* en de grote anti-apartheidsorganisatie UDF roepen op tot sancties en terugtrekking van bedrijven.

Gebruik geen producten van Shell

In een tiental landen worden acties voor de terugtrekking van Shell gevoerd. Door te stoppen met het gebruik van producten van Shell kan uw organisatie, bedrijf of instelling een bijdrage leveren aan de internationale campagne. Het stoppen met het gebruik van producten van Shell is een kleine bijdrage aan de strijd tegen de apartheid.

Amsterdam, Utrecht, oktober 1987

Aan: de directies/ondernemingsraden/medezeggenschapsraden van diverse grote instellingen in Nederland

Betreft: Protest tegen de activiteiten van Shell in Zuid-Afrika en Namibië

Geachte Dames en Heren,

Sinds mei 1986 voeren het *Komitee Zuidelijk Afrika*, de *Werkgroep Kairos*, de *Novib* en *Pax Christi Nederland* een landelijke campagne voor de terugtrekking van Shell uit Zuid-Afrika en Namibië. Deze campagne wordt inmiddels al in meer dan tien landen gevoerd. De argumenten voor onze campagne vindt u kort samengevat bij deze brief ingesloten.

In 1972 nep de *Wereldraad van Kerken* bedrijven op om zich uit Zuid-Afrika terug te trekken. De *Zuidafrikaanse Raad van Kerken* verzocht om het ultoelonen van economische druk op Zuid-Afrika. *Dr. C.F. Beyers Naudé* noemt de wereldwijde campagne tegen Shell het logische gevolg van die oproep. Hij zegt daarover: "*De actie om Shell te dwingen zich terug te trekken en alle economische banden te verbreken, herinnert zwart en wit in Zuid-Afrika aan de vastberadenheid van de wereld om een einde te maken aan apartheid.*" Hij voegde er nog aan toe dat deze campagne de ogen zal openen van de witte Zuidafrikanen en de zwarte Zuidafrikanen zal sterken in hun strijd.

Ondanks de grote internationale druk weigert Shell tot op heden hardnekkig om haar activiteiten in Zuid-Afrika en Namibië te beëindigen. Daarom hebben het *Komitee Zuidelijk Afrika* en de *Werkgroep Kairos* besloten dit najaar grote klanten van Shell te verzoeken zich uit te spreken tegen Shells steun aan apartheid, met het doel de economische druk vanuit Nederland op Shell te vergroten.

Wij richten ons daarom tot u met de vraag of uw instelling producten van Shell gebruikt (zoals stookolie, benzine etc.) en/of gebruikt maakt van Shell credit-cards voor dienstauto's. Indien dit het geval is, willen wij u verzoeken uw contracten met Shell op te zeggen, dan wel niet te verlengen, geen nieuwe contracten aan te gaan en de Shell credit-cards af te schaffen.

Wij vragen u in elk geval Shell officieel te informeren over uw protest tegen haar steun aan apartheid. Alternatieve leveranciers zouden Q8 en Fina kunnen zijn, die geen belangen in Zuid-Afrika en Namibië hebben, of bijvoorbeeld Aral, Elf en Esso, die daar slechts kleine belangen hebben.

Indien uw instelling producten van Shell gebruikt en/of van de diensten van dit bedrijf gebruik maakt, stellen wij het zeer op prijs wanneer u ons dit laat weten en contact met ons opneemt om van gedachten te wisselen over onze argumenten voor het opzeggen van contracten met Shell.

Op korte termijn zult u van de *Vereniging Milieudefensie*, *Natuur en Milieu* en *Konsumenten Kontakt* een soortgelijk verzoek ontvangen om uw zakelijke relaties met Shell te verbreken. De belangrijkste overweging voor hun verzoek is dat Shell een grote rol speelt in het veroorzaken van zure regen. Wij willen hier benadrukken dat wij als verschillende organisaties elk onze eigen argumentatie hebben voor deze verzoeken.

Hoogachtend,

Namens het *Komitee Zuidelijk Afrika* en de *Werkgroep Kairos*

Correspondentieadres: O.Z.Achterburgwal 173, 1012 DJ Amsterdam

Tien redenen om geen Shell te tanken

1. Shell is een belangrijke steunpilaar voor het apartheidsregime

Olie is onmisbaar voor elke moderne samenleving en voor elke moderne oorlog. Shell steunt door zijn activiteiten in Zuid-Afrika het apartheidsregime op een zeer strategisch terrein.

2. Shell schendt het internationale olie-embargo tegen Zuid-Afrika

Praktisch alle olieproducerende staten hebben een verbod op olielivering aan Zuid-Afrika. Toch voert Shell in Zuid-Afrika olie in, zorgt dat deze in de haven van Durban aan land komt en verwerkt olie tot benzine en andere onmisbare producten.

3. Shell levert aan het Zuidafrikaanse leger en de politie

Onder de Zuidafrikaanse wetgeving wordt olie gerangschikt als "oorlogs-munitie". Ongeveer twintig procent van de brandstof die het Zuidafrikaanse leger en de politie gebruiken voor de onderdrukking van de zwarte bevolking, de illegale bezetting van Namibië en de aanvallen op de buurlanden zijn afkomstig van Shell.

4. Shell is direkt ingeschakeld in de oorlogsvoering

De raffinaderij, de oliepijpleiding enz. van Shell in Zuid-Afrika vallen onder de wetgeving op "strategische sleutelpunten". Zij worden verdedigd door bewapende troepen, ingehuurd door Shell, die vallen onder het kommando van het Zuidafrikaanse leger.

5. Shell versterkt de Zuidafrikaanse economie

Shell is niet alleen actief in de Zuidafrikaanse olie-sektor. In de mijnbouw is Shell onder meer betrokken bij de winning en de export van steenkool, en brengt zo deviezen binnen voor het apartheidsregime. Ook bij de winning van het voor de wapenindustrie onmisbare wolfram is Shell betrokken. Wellicht nog belangrijker is Shells overdracht van technische kennis aan de apartheidseconomie. Deze kennis wordt ontwikkeld door Shell in Nederland om vervolgens in Zuid-Afrika gebruikt te worden.

6. Shell gaat door met investeren in Zuid-Afrika

Terwijl allerlei buitenlandse ondernemingen zich terugtrekken uit Zuid-Afrika, gaat Shell door met nieuwe investeringen. Shell kocht de belangen van een kleine Amerikaanse oliemaatschappij in Zuid-Afrika op en investeert f 70 miljoen in een nieuwe zinklood mijn.

7. Shell is een slechte werkgever in Zuid-Afrika

Shells zwarte werknemers en de vakbonden zijn slecht te spreken over het sociale beleid van Shell in Zuid-Afrika. De lonen zijn laag, de promotiekansen gering. Een zwarte werknemer werd zelfs ontslagen omdat hij weigerde voor Shell te spioneren. In de Rietspruit-kolenmijn werd een arbeidsconflict opgelost met traan-gas, rubberkogels en massa-ontslag.

8. Shell is doof voor het Zuidafrikaanse verzet

Shell weigert te luisteren naar de Zuidafrikaanse organisaties, die de terugtrekking van het bedrijf eisen, zoals de Zuidafrikaanse Raad van Kerken, de bevrijdingsbeweging ANC, de politieke koepelorganisatie UDF en de vakbonden.

9. Tegen Shell loopt een internationale campagne

In een tiental Westerse landen loopt een campagne voor terugtrekking van Shell uit Zuid-Afrika en Namibië, bijvoorbeeld in de Verenigde Staten, Australië, Scandinavië, Engeland en Nederland. In Nederland wordt de actie breed ondersteund door onder andere Pax Christi, de Novib en het IKV.

10. Shell is hét voorbeeld

Shell is één van de grootste ondernemingen ter wereld. Wanneer Shell zich terugtrekt dan zullen er anderen volgen. "Zoals Nelson Mandela het symbool is van alle politieke gevangenen in Zuid-Afrika, en er met zijn vrijlating vele anderen vrij zullen komen, zo staat Shell model voor de Westerse bedrijven en zullen er na het vertrek van Shell anderen volgen", aldus mevrouw Frene Ginwala van het ANC.

Shell heeft aangegeven dat het bedrijf zich uit Zuid-Afrika zal terugtrekken als de internationale druk groot genoeg wordt. Daarom, koop geen Shell-producten, rijd de Shell-pomp voorbij als het enigzins kan. Zo geven wij een duidelijk signaal aan de directie van Shell:

Shell smeer 'm uit Zuid-Afrika en Namibië

AKTIEADRES: OUDEZIJDSAGHT 1012 DJ AA AMSTERDAM. TELEFOON: 020-270801

SHELL STEER 'M UIT ZUID-AFRIKA!

GIRO 600657 T.N.V. KZA AMSTERDAM



Betreft: Anti-Shell week.

Op dinsdag 10 november 1987 ging in Groningen de Anti-Shellweek van start. In de nabijheid van de Grote Markt werd door een drietal mannen (negers) gekleed in gele overals en veiligheidshelmen een stukje opgevoerd waarin de onderdrukking in ZA werd uitgebeeld. Het geheel werd gade geslagen door een dertigtal personen waarvan ongeveer 20 tot de organiserende groep behoorden. Vanuit het publiek was er geen respons.

Het volgende optreden vond plaats op het Broerplein, voor het hoofdgebouw van de RU Groningen.

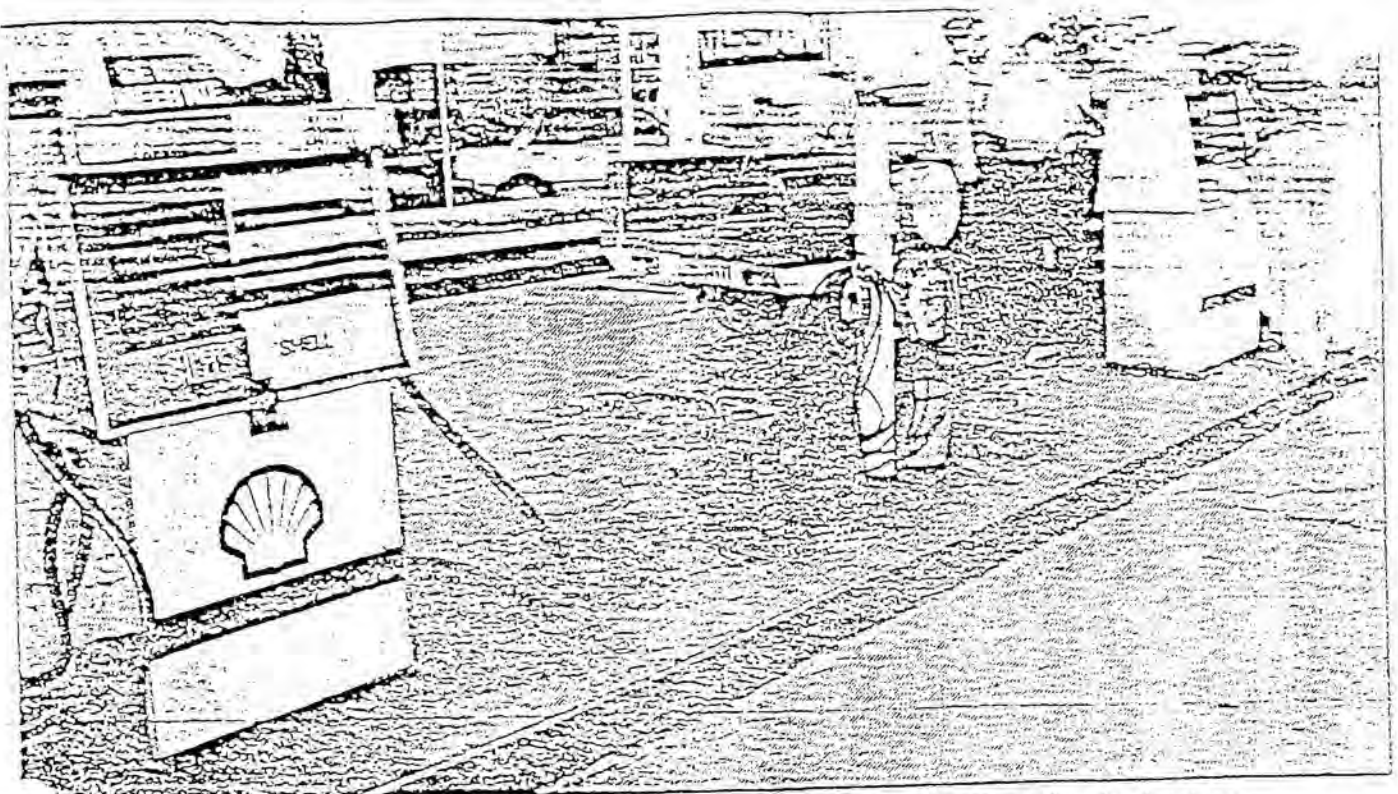
Ondanks het goed gekozen tijdstip van de dag, 12.15 uur en dus het einde van veel college-s, was er wederom weinig publieke belangstelling. Buiten de reeds eerder genoemde groep waren er ongeveer 50 belangstellenden.

Op het plein stonden een autobus en een vrachtwagen opgesteld, geel en rood geverfd. Op deze auto-s stond vermeld "theaterstraat Amsterdam."

Verder was er nog een oude militaire dumpauto met daarin een paar figuren in militaire uniformen. Op deze auto stond de tekst "Suid Afrikaanse Weermacht" en "South African Security Forces."

Het derde en laatste optreden vond plaats voor het Provinciehuis hier ter stede. Wat publieke belangstelling betreft was het van het zelfde laken een pak. De eigen groep reageerde terwijl het passerende publiek doorging waar het mee bezig was, men passeerde.

Het geheel maakte een matte en gematigde indruk.



Al levert in Zuid-Afrika niet alleen benzine aan automobilisten maar werkt ook nauw samen met het leger. (Foto Leo Vogelzang)

Shell moet Europese bedrijven leiden bij terugtrekking uit Zuid-Afrika

Door Sietse Bosgra

De verpakking over een mogelijke terugtrekking van Shell uit Zuid-Afrika duurt voort. Weliswaar verklaren woordvoerders van Shell dat de druk op het bedrijf in de vorm van boycots nog onvoldoende is om tot een dergelijke stap over te gaan. Organisaties die ijveren voor de terugtrekking van Shell kunnen dergelijke uitspraken alleen maar verstaan als een aanmoediging toch vooral door te gaan met hun campagne. Dat men dergelijke onderzaken overigens niet al te letterlijk moet vatten bleek bij het bedrijf General Motors, dat een week voordat het vertrek werd aangekondigd nog aankende dat er iets aan de hand zou zijn.

De bekende Britse olie-deskundige Anthony Sampson — schrijver van het standaardwerk *The Seven Sisters* — heeft bekend gemaakt dat Shell onlangs is benaderd door een Zuid-Afrikaanse groep die de Zuid-Afrikaanse vestiging wilde overnemen. Het hoofdkantoor in Londen toonde zich zeer geïnteresseerd in het bod, al was de informatie van Sampson, maar het kwam nog niet tot een overeenkomst. Sampson twijfelt er aan of het verstandig is voor Shell om het afzien van naar Zuid-Afrikaanse belangen nog langer uit te stellen. "Hoe meer de crisis in Zuid-Afrika zich verscherpt, des te verder zal Shell onvermijdelijk worden gedwongen tot de militaire inspanning van Zuid-Afrika. Het bedrijf zal allerlei afspraken met het apartheidsregime moeten maken, die het geneem zal moeten houden voor het hoofdkantoor in Londen, maar die het bedrijf in grote verlegenheid kunnen brengen."

De laatste tijd zijn er een aantal incidenten naar buiten gekomen die aanduiden dat Shell verder in de onderdrukingsmachine is geïntegreerd dan men in Londen en Den Haag wil toegeven. Zo bracht Shell in samenwerking met het Zuid-Afrikaanse leger naar buiten dat het bedrijf in Zuid-Afrika een middel-aanbiedt om sabotagegeden van het verzet middels landmijnen te voorkomen. Een brandje in een Shell proeflaboratorium in Zuid-Afrika werd voor het eerst via de militaire autoriteiten naar buiten gebracht hoewel het blijkbaar om een gewoon bedrijfsongeval ging. En het blad *New Nation*, opgezet door de Zuid-Afrikaanse bisschoppen, berichtte hoe een zwarte werknemer van Shell werd ontslagen omdat hij weigerde aan Shell verslag uit te brengen over politieke bijeenkomsten en activiteiten in de zwarte woonstad Soweto en over de betrokkenheid van leden van de zwarte gemeenschap bij sabotagegeden. "Omdat het mijn leven in gevaar zou brengen" weigerde Thomas Ndumung deze opdracht uit te voeren. De hoofdkantoren van Shell zullen volhouden dat er niets aan de hand is, maar tegelijk verklaren ze dat de Zuid-Afrikaanse wetgeving het vereist dat zij vanuit Zuid-Afrika volledig worden geïnformeerd over de banden van Shell met leger en politie.

Slechts de terugtrekking van Shell zal aan deze vervechting een einde kunnen maken en ervoor kunnen zorgen dat geen technologie op het uiterst strategi-

sche gebied van de olievoorziening meer naar Zuid-Afrika gaat. Onlangs gaf het toonaangevende Zuid-Afrikaanse economische weekblad *Financial Mail* de volgende beoordeling over de gevolgen van internationale sancties tegen Zuid-Afrika: "Het ernstigste gevolg van sancties op lange termijn zal niet zijn gebrek aan getuporteerde goederen, noch het wegvallen van exportmarkten, maar het afsnijden van Zuid-Afrika van de toegang tot technologische ontwikkelingen."

Mosselbaai

Een uiterst actueel voorbeeld waarbij Shell betrokken was vormt de Zuid-Afrikaanse poging om gas te winnen onder de zeebodem in de Mosselbaai. In een raffinaderij op de kust zal het gas in benzine worden omgezet. Uiteindelijk zou vijf tot tien procent van het brandstofgebruik van Zuid-Afrika uit dit miljardenproject moeten komen. Voor het off-shore gedeelte wil Zuid-Afrika gebruik maken van technologie die in de Noordzee ontwikkeld is omdat de omstandigheden veel gelijkertis veronen. Voor de raffinaderij rekende Zuid-Afrika op de technologische kennis van de Amerikaanse oliemaatschappij Mobil. Maar het Zuid-Afrikaanse dagblad *The Star* van 12 en 13 september berichtte dat Mobil zich onder druk van de Amerikaanse sanctiewetgeving uit het project zal moeten terugtrekken. *The Star* spreekt over "het eerste grote en kostbare gevolg van de technolo-

gische boycot", die twee jaar vertraging zal opleveren en het land "lees fortuin zal kosten".

Maar vanaf het begin is ook Shell in de race met technologie die ontwikkeld werd in het laboratorium in Amsterdam. De grote vraag is nu of Shell de opdracht krijgt en op deze wijze de Amerikaanse sanctiemaatregelen ondermijnt. De oliemaatschappijen hebben de Zuid-Afrikaanse regering al laten weten dat zij ook financieel in het project willen deelnemen.

Ook vorig jaar heeft Shell zijn belangen in Zuid-Afrika al uitgebreid ten koste van Amerikaanse ondernemingen die zich onder druk van de publieke opinie terugtrokken. Shell nam in juni 1985 de smeedmetaalindustrie Valvoline over van de Amerikaanse maatschappij Ashland Oil.

Door de desinvesteringssactie in de Verenigde Staten trekken steeds meer Amerikaanse bedrijven zich uit Zuid-Afrika terug. Cijfers van het Amerikaanse ministerie van handel geven aan dat de Amerikaanse directe investeringen in Zuid-Afrika in vijf jaar zijn gehalveerd. Van een terugtrekking van Europese ondernemingen is nog nauwelijks sprake, integendeel. Terwijl de Amerikaanse IBM aankondigt zich terug te trekken maakt de Europese concurrent Olivetti bekend zijn activiteiten in Zuid-Afrika te willen uitbreiden. De druk die zowel in West-Europa als in Amerika op de grootste West-Europese onderneming, Shell, wordt uitgeoefend zal eraan moeten bijdragen dat deze trend wordt doorbroken.

Sietse Bosgra is lid van het Comité Zuidelijk Afrika

Betreft: Copieën van KZA voor
Blythe Colours BV

Bericht: Van _____ werd vernomen dat Blythe Colours BV te Maastricht copieën heeft ontvangen van het Komite Zuid-Afrika (KZA), waarin Blythe Colours BV door KZA wordt genoemd als een bedrijf, waarover Anglo-America de contrôle heeft.

KZA heeft aangekondigd na de vakantieperiode alle actiegroepen in Nederland op te roepen voor "maatregelen" tegen de navolgende bedrijven in verband met de betrokkenheid met de Zuidafrikaanse moederonderneming, Anglo-America:

- * ABN, Noorderstraat 6, Amsterdam
- * Blythe Colours BV, Maastricht
- * Holland Colours BV, Apeldoorn,
- * Unimatthey-Mourik services BV
- * Diamant-Board Nederland BV, Vianen
- * Longyear Nederland BV, Etten Leur
- * K.D.G. Gebhard BV, Oosterhout
- * Diamant Board International Holding BV
- * Fibre Cement Technology BV
- * Cape Contracts Nederland BV

Landelijk anti Shell-dag d.d. 20 december 1986

Op zaterdag 20 december 1986 werd er opnieuw een landelijk anti Shell dag. Het lag in de bedoeling dat er 20 regionale werkgroepen op autonome wijze acties zouden ondernemen. Door de afdeling Amsterdam werd gekozen voor het schilderen van leuzen en het ophangen van spandoeken boven snelwegen. De Amsterdamse groep van het K.Z.A. bestond uit een groep van ongeveer 6 personen,

De aanwezigen klaagden over het gebrek aan belangstelling hetgeen volgens hen te wijten was aan het feit dat het regende. Ook de geplande actie viel in het water om dat de steeds op de loer liggende politie zeer ijverig de spandoeken verwijderde zodra zij waren opgehangen. Dit tot grote teleurstelling van de aanwezigen. Voorts klaagde men ook over het wegblijven van het z.g. Fieldworkteam. Aanvang acties 12.00 uur. Einde 16.00 uur.

novib

KOMITEE
ZUIDELIJK
AFRIKA
(ANGOLA COMITÉ)



nederland

werkgroep
kairos

AAN DE BEHEERDERS VAN SHELL-BENZINEPOMPEN

Amsterdam, november 1986

Geachte mevrouw, meneer,

De Koninklijke Shell/Groep, waarvan u als pomphouder afhankelijk bent, is aanwezig in Zuid-Afrika en wenst daar ook te blijven. Daarmee steunt zij in feite het apartheidsbewind. Dat doen alle ondernemingen die investeren in Zuid-Afrika en Namibië. Maar Shell gaat nog veel verder. Zij levert bijvoorbeeld brandstof aan het leger en de politie van Zuid-Afrika. Ook brengt Shell belangrijke deviezen binnen voor het apartheidsbewind door Zuidafrikaanse kolen te exporteren, enzovoorts.

Al jarenlang dringen de werkgroep Kairos, het Komitee Zuidelijk Afrika, Pax Christi Nederland en de NOVIB er bij Shell op aan zich uit Zuid-Afrika en Namibië terug te trekken. Dit jaar deden we dat nog op de aandeelhoudersvergadering in Den Haag. Maar Shell blijft weigeren.

Terwijl vele Amerikaanse ondernemingen, zoals IBM en General Motors, verklaren zich onder druk van akties uit Zuid-Afrika terug te trekken, verklaart Shell juist te zullen blijven. Ons is zelfs bekend dat Shell belangen van vertrekkende bedrijven in Zuid-Afrika opkoopt. Toch is ook binnen het Shell-koncern de discussie over het al dan niet in Zuid-Afrika en Namibië blijven flink opgelaaid. Wilson, de topman van Shell Zuid-Afrika, praat de laatste tijd zowel over nieuwe investeringen als over een mogelijk terugtrekken. Ook Van Wachem, de president-direkteur, toont zich minder zeker als Shell's rol in Zuid-Afrika en Namibië ter sprake komt. Hij heeft gezegd dat Shell zich uit Zuid-Afrika zal moeten terugtrekken als de schade toegebracht door boycotakties te hoog oploopt.

In januari van dit jaar is in de Verenigde Staten een omvangrijke boycotaktie tegen Shell gestart, die inmiddels tot een daling van de verkoop van Shell-produkten heeft geleid. Momenteel wordt ook in Nederland, Groot-Brittannië, Ierland, Zweden, Noorwegen, Denemarken, België, Australië, Nieuw-Zeeland en

Canada aktie gevoerd tegen de politiek van Shell in Zuid-Afrika.

Op 15 november vindt een internationale aktiedag tegen Shell's steun aan de apartheid plaats, waarbij op talloze plaatsen in de hele wereld akties op stapel staan.

In Nederland koördineren wij, de vier onderstaande organisaties, de akties tegen Shell's aktiviteiten in Zuid-Afrika en Namibië. Het gaat hierbij om vreedzame akties, waarbij informatie wordt verspreid over uw bedrijf. Wij veroordelen Shell als totaal niet, maar haar Zuid-Afrika beleid.

Als beheerder van een Shell-benzinepomp bent u niet verantwoordelijk voor de weigering van Shell om Zuid-Afrika en Namibië te verlaten. Wij begrijpen dat u geen behoefte hebt aan akties rond uw pompen. En we gaan er vanuit dat ook u tegen apartheid bent. U zult echter toch met onze akties te maken krijgen, omdat u Shell-produkten verkoopt. Als beheerder van Shell-benzinepompen vormt u een belangrijk deel van de onderneming. Naar uw stem zal de Shell-direktie zeker moeten luisteren.

Inmiddels heeft de Zweedse organisatie van Shell-pomphouders onder invloed van akties duidelijk stelling genomen. Deze organisatie heeft er namelijk in een brief aan de Shell-direktie op aangedrongen dat Shell zich uit Zuid-Afrika en Namibië terugtrekt. Binnenkort zal een delegatie van zweedse pomphouders door de Shell-direktie worden ontvangen, waarbij zij dit verzoek kracht bij zal zetten in een openhartig gesprek.

Wij verzoeken u dringend aan de Shell-direktie te laten weten dat Shell zich -om haar reputatie niet verder te schaden - uit Zuid-Afrika en Namibië dient terug te trekken. Uw reactie kunt u richten aan de direktie van de Koninklijke Shell Groep, Carel van Bylandlaan 30, 2596 HR Den Haag, telefoon: 070-779111.

Ter verder informatie voegen wij een artikel bij uit de NRC. van 24 oktober 1986.

Hoogachtend,

Wergroep Kairos,
Komitee Zuidelijk Afrika,
Pax Christi Nederland,
NOVIB.

Betreft: Werkgroep "Rotterdam tegen apartheid".

In het kader van de internationale actiedag om te komen tot een olieleverantie embargo tegen Zuid-Afrika, uitgeroepen door het ANC en de SWAPO, heeft de werkgroep "Rotterdam tegen apartheid" op woensdag 13 maart 1985 onder het motto "geen druppel olie via Rotterdam naar Zuid-Afrika" een demonstratie gehouden.

Aankondiging heeft plaats gevonden middels een brief van 6 maart 1985 van de werkgroep, alsmede publikaties in enige dagbladen.

Op woensdag 13 maart 1985, omstreeks 12.15 uur, hebben zich 15 activisten, onder wie drie Amsterdammers, verzameld voor het hoofdkantoor van Shell aan het Hofplein te Rotterdam. Onder leiding van

worden aan voorbijgangers manifesten alsmede zogenaamde Zuidafrikaanse "bankbiljetten" met onder meer als opschrift "oliewinst=bloedgeld" uitgereikt.

Tevens worden enige spandoeken en sandwichborden meegevoerd met onder meer de volgende teksten:

"Geen druppel olie via Rotterdam naar Zuid-Afrika";

"Oliemaffia: smeergeld voor apartheid";

"Shell helpt. Apartheid terreur Zuid-Afrika";

"Olieboycot Zuid-Afrika";

"Steun Zuid-Afrika" en

"Rotterdam tegen apartheid".

Met krijt wordt de leus "Geen druppel olie via Rotterdam naar Zuid-Afrika" op het trottoir geschreven.

Een op een bakfiets geplaatste lege oliedrum wordt door de actievoerders als trommel gebruikt.

Na ongeveer een half uur begeven de actievoerders zich naar het bedrijf Richo Rotterdam BV aan de Coolsingel 139 en tenslotte naar Vitol Trading aan de Westersingel 96, waar dezelfde "happening" als bij de Shell ten tonele wordt gebracht.

Omstreeks 14.00 uur wordt deze, zonder incidenten verlopen, demonstratie ontbonden.

Tenslotte bijgevoegd een manifest, waarop aangekondigd een op 14 maart j.l. gehouden uitvoering van "Egoli".



Werkgroep "ROTTERDAM TEGEN APARTHEID",
p/a Polanenstraat 15 A, 3062 KB Rotterdam,
tel. 010 - 110708,
postgiro 5374968.

Aan Rotterdamse organisaties en personen
die sympathiseren met de bevrijdings-
strijd in Zuidelijk Afrika.

Rotterdam, 6 maart 1985.

Beste vrienden (m/v),

Graag vragen we jullie aandacht voor een drietal zaken, t.w. de internationale olie-aktiedag, een toneelvoorstelling en het ABN-tennistoernooi.

Het ANC, de grootste bevrijdingsbeweging in Zuid-Afrika, en de SWAPO, de bevrijdingsbeweging van Namibië, hebben 13 maart a.s. uitgeroepen tot internationale aktiedag om te komen tot een olie-embargo tegen Zuid-Afrika. Op die dag zullen een aantal bedrijven die olie leveren aan dat land besmet worden verklaard. Het lijkt ons op zijn plaats om in Rotterdam een bijdrage te leveren aan deze aktiedag. Tenslotte zijn in onze stad maar liefst zes bedrijven gevestigd, waarvan is aangetoond dat ze betrokken zijn geweest bij olieleveranties aan Zuid-Afrika. Drie daarvan willen we aandoen bij het trekken van een symbolisch olie-spoor door de stad.

Het plan is om op 13 maart a.s. om 12.15 te verzamelen bij het Hofplein-gebouw. Daarin is Shell Tankers B.V. gevestigd, de eerste boosdoener. Om 12.30 uur willen we spoorvormend en oliedrummend vertrekken naar de Coolsingel. In de Coolsepoort is gevestigd Richco Rotterdam B.V., onderdeel van een keten bedrijven rond de oliehandelaar Eindpunt van de route moet worden Vitol Trading, Westersingel 96. We roepen iedereen op om, indien maar enigszins mogelijk, aanwezig te zijn, om het protest zo sterk mogelijk te laten zijn. Probeer ook anderen mee te brengen.

Op 14 maart a.s. vindt om 20.30 uur in het Bibliotheektheater een voorstelling plaats van het toneelstuk Egoli (Stad van Goud). Het laat het leven zien van zwarte arbeiders in de Zuidafrikaanse goudmijnen. Meer informatie staat in de bijgaande folder. Het is de eerste en mogelijk enige voorstelling van het stuk in Rotterdam. Aanbevolen!

Waarschijnlijk hebben jullie in de kranten wel gelezen over de overhandiging aan wethouder van ons Zwart/wit - boek over het beleid van de gemeente Rotterdam t.a.v. de sportboycot van Zuid-Afrika. Bij de verwachte deelnemers aan het ABN-tennistoernooi staat dit jaar geen Zuidafrikaan. Volgens de wethouder is dat te danken aan zijn activiteiten. De gemeente heeft echter nog steeds niet verklaard het weren van Zuidafrikaanse sportlieden voortaan als uitgangspunt te willen nemen. Daarom zullen we de politiek blijven bestoken. Het is mogelijk dat er dit jaar toch nog Zuidafrikanen in de Ahoy in aktie komen. Op 16 en 17 maart wordt er in de Ahoy een kwalificatietoernooi gespeeld. De inschrijving daarvoor is geheel open. In de afgelopen jaren hebben er steeds Zuidafrikanen aan deelgenomen. Als dat ook dit jaar gebeurt, willen we telefonisch een flink aantal van jullie benaderen en ter plekke gaan demonstreren. We hopen ook hierbij op veel medewerking.

Met vriendelijke groeten,
voor de werkgroep,

Shell, Hofplein 20, Vondelingenweg 601, etc., etc. De grootste "Nederlandse" multinational. Is op elke energiemarkt thuis. Ook in Zuid-Afrika. Heeft grote investeringen in dat land, ook in steenkoolwinning. Olieleveranties van Shell aan Zuid-Afrika werden in het verleden vele malen aangetoond (illegale leveranties aan het toenmalige Rhodesië trouwens ook). Shell vormt een belangrijk obstakel tegen een effectieve olieboycot van Zuid-Afrika.



Richco Rotterdam B.V., Coolsingel 139. Handelt in granen "en andere grondstoffen". Onderdeel van een groep bedrijven rond (olie)handelaar Er is aangetoond dat partijen olie van in het verleden (o.a. via Rotterdam) aan Zuid-Afrika werden geleverd.

Vitol Trading, Westersingel 96. Handelt in aardolieprodukten. Levering aan Zuid-Afrika van partijen olie van Vitol, enkele jaren geleden vanuit Rotterdam, kon herhaaldelijk worden aangetoond. Bij vertrek van de tankers uit Rotterdam werden steeds andere bestemmingen (India, Spanje, etc.) opgegeven.

Een concreet voorbeeld: De CAST FULMAR is een combined carrier (bulk / oil). Ze voert de Engelse vlag, maar de twee eigenaars zijn gevestigd op Bermuda en in Zwitserland. De Cast Fulmar vertrok op 30 april 1981 uit Europoort met 108.555 ton ruwe olie, geladen bij Europak in de 7^e Petroleum Haven, waar ze werd afgehandeld door de agent Olie Scheepvaart B.V. (OSB). Eigenaar van de olie: Vitol.

Bij vertrek gaf het schip twee verschillende bestemmingen op, in het ene geval Dakar, in het andere de VS. In Amerika is het schip toen niet aangekomen en evenmin werd een binnenlopen in de Senegalese haven gemeld. De haven van Dakar kan overigens geen grotere schepen dan van 35.000 ton ontvangen. Wel heeft het schip kort daarop de haven Durban en Saldanha Bay (Zuid-Afrika) aangedaan. Eind mei heeft het schip zijn lading ruwe olie in Durban gelost, waarna het op 5 juni 1981 in Saldanha Bay binnenliep.

Toen het daar vandaan op 12 juni vertrok, had het erts geladen voor Rotterdam, waar de Cast Fulmar op 12 juli afmeerde.

De aanvankelijk opgegeven bestemming Verenigde Staten vindt men terug in de CBS-statistiek over de uitvoer van ruwe olie (januari - juli 1981), waarin de enig vermelde zending ruwe olie naar de Verenigde Staten 108.555 ton groot is...

ROTTERDAM
GET
ANARTHEI AD-
TERREUR

oliespoor leidt naar Zuid-Afrika

Reeds vele jaren pleit de bevrijdingsbeweging van Zuid-Afrika voor economische sancties tegen het racistische apartheidsregime, door de westerse landen waar het blanke minderheidsbewind van afhankelijk is. Vooral een olieboykot wordt bepleit. Ten dele vindt dit plaidooi weerklank. Bijvoorbeeld in een verklaring van een VN-konferentie in 1981: "Aanvoer van olie en olieprodukten vergemakkelijkt de daden van agressie en onderdrukking door het racistische regime van Zuid-Afrika. De noodzaak van een olie-embargo is daarom urgent en vormt een aanvulling op het embargo op wapens en nucleaire samenwerking".

Een aantal westerse landen weigert echter hieraan konsekventies te verbinden. Dok Nederland stemde in de VN al in 1978 vóór een olieboykot tegen Zuid-Afrika. Tot nu toe is het echter steeds bij woorden gebleven.

Om te trachten aan dit soort onwil een einde te maken, hebben de bevrijdingsbewegingen ANC uit Zuid-Afrika en SWAPO uit Namibië 13 maart uitgeroepen tot internationale olie-aktiedag.

Daarom trekken mensen uit de anti-apartheidsbeweging vandaag een symbolisch oliespoor door Rotterdam. Het is niet toevallig dat deze aktie in Rotterdam gehouden wordt: door de funktie van de havens en de aanwezigheid van oliemaatschappijen speelt deze stad een belangrijke rol in de olieaanvoer naar Zuid-Afrika. Volgens gegevens van het Shipping Research Bureau verdwijnt maandelijks ongeveer 100.000 ton ruwe olie uit Rotterdam naar Zuid-Afrika.



DNS oliespoor leidt langs drie bedrijven in Rotterdam die met olie naar Zuid-Afrika te maken hebben: Shell, Richco en Vitol.

Het eindpunt dat WIJ willen bereiken laat niets aan duidelijkheid te wensen over: GEEN

DRUPPEL

OLIE

VIA

ROTTERDAM

NAAR

ZUID-AFRIKA.



Egoli

Felix Burleson en Ed Gumbs

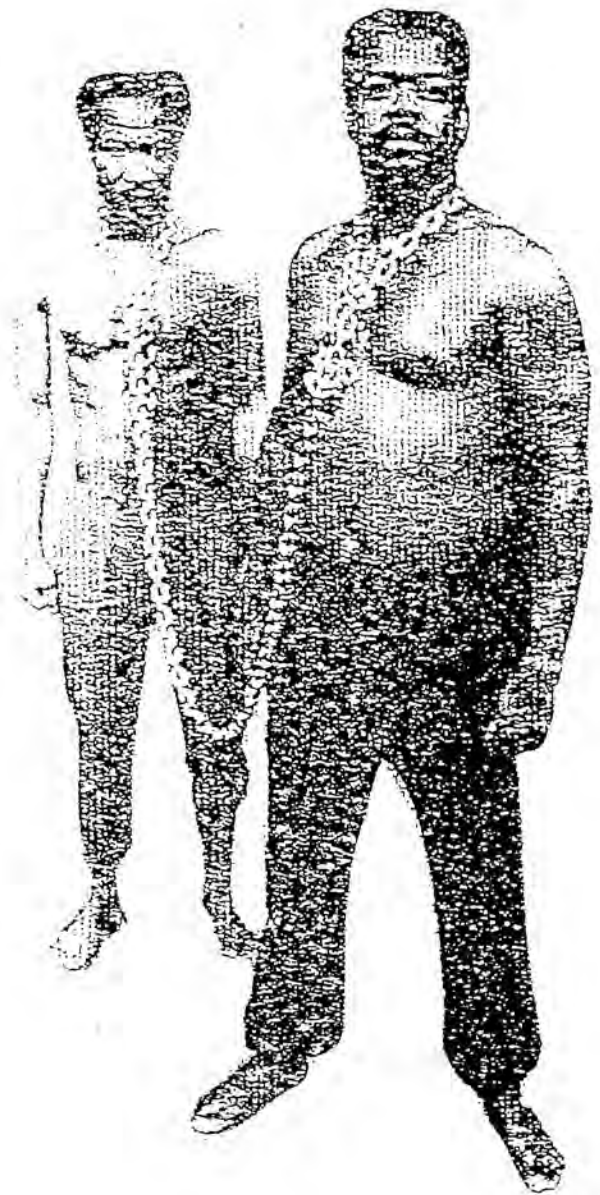
In samenwerking met het Komitee Zuidelijk Afrika

Het Komitee Zuidelijk Afrika brengt deze produktie uit in het kader van een campagne tegen de in Nederland verkrijgbare Zuid-afrikaanse gouden munt, de Krugerrand. Egoli stad van goud is een Nederlandse bewerking van het in Zuid-Afrika verboden stuk geschreven door Matsemela Manaka. Het stuk werd eerder buiten Zuid-Afrika in het Engels opgevoerd door het Soyikwa African theatre. Soyikwa is een kritisch theaterproject van de bevolking in het zwarte ghetto Soweto in Zuid-Afrika.

Egoli staat voor Johannesburg, de stad waar omheen de grote goudmijnen liggen. Deze stad wordt in het stuk aangeduid als 'stad van goud, haat en ellende'.

Het stuk Egoli laat de ellendige leef- en werksituatie zien van de zwarte arbeiders in Zuid-Afrika. Deze verschrikkelijke situatie is een direk gevolg van de apartheidspolitiek. Goudwinning en apartheid zijn van oudsher direkt met elkaar verbonden. Egoli gaat over twee uit de gevangenis ontsnapte en aan elkaar geketende mannen, die later in de mijnen terecht komen. De mannen drinken, ruziën en vertellen elkaar sterke verhalen. Om hen heen sterven hun kinderen, hun vrouwen, hun toekomst. Ze kunnen er iets aan doen en ze doen er dan ook niet veel aan. In deze voorstelling zien we hoe onmachtig en kwetsbaar deze mannen zijn.

De vertaling werd verzorgd door Thea Doelwijt.
De regie is in handen van Henk Tjon en Rufus Collins.



Bibliotheek-theater
Hoogstraat 110, Rotterdam

do. 14 maart, 20.30 uur
toegang f 10,-



KAARTVERKOOP: VANAF 20.00 uur AAN DE KASSA
VOOR INFORMATIE: tel. 010 - 338911

Betreft: Contact Mozambique met comité Zuidelijk Afrika.

wordt medegedeeld, dat Z.E.
minister van informatie van Mozambique, op maandag 14 november 1983
om 12.55 uur van af Schiphol isvertrokken naar Madrid met de vlucht IB 481.
Hij werd uitgeleide gedaan door de ambassadeur van Kaap-Verdië in Nederland

Tevens was aanwezig van het comité Zuidelijk Afrika.

Betreft: Contact Mozambique met comité Zuidelijk Afrika.

Op donderdag 10 november 1983 omstreeks 14.50 uur geconstateerd, dat bij aankomst van minister van informatie van Mozambique met de vlucht TP 622, deze werd afgehaald door ambassadeur van Tanzania in Nederland en leden van het comité Zuidelijk Afrika.

Normaal heeft het comité Zuidelijk Afrika geen toegang tot de Vip-room echter indien zij op verzoek van b.v. een ambassadeur aanwezig zijn, dan kunnen zij gebruik maken van de faciliteiten van de afdeling VIP van de Luchthaven Schiphol. Het vermoeden bestaat dat leden van dit comité de ambassadeur van Tanzania gebruikt hebben om zodoende via de vip-room te verwelkomen.

Het comité Zuidelijk Afrika was vertegenwoordigd door een drietal leden, die onder leiding stonden van

Betreft: Komité Zuidelijk Afrika.

Bericht: Vernomen werd dat de wereldwinkel te Hengelo t.b.v. het Komité Zuidelijk Afrika te Amsterdam een vergunning voor een huis aan huis collecte heeft aangevraagd aan de GP-Hengelo. Deze collecte zou gehouden worden ter ondersteuning van de in Zuid Afrika verboden verzetsbeweging ANC.

GEMEENTEPOLITIE 's-GRAVENHAGE

Aan: Het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst,

's-Gravenhage.

<p>Betreft Demonstratie</p>	<p>Georganiseerd door het "KOMITEE ZUIDELIJK AFRIKA"</p>
<p>Datum en tijdstip:</p>	<p>Woensdag 10 februari 1982 tussen 17.00 uur en 17.45 uur.</p>
<p>(Verzamel)plaats en evt. route</p>	<p>'s-Gravenhage: Korte Voorhout voor de ingang van de Amerikaanse Ambassade.</p>
<p>Evt. aanbieden van petitie aan:</p>	<p>Er werd een manifest met handtekeningen overhandigd aan een lid van de Ambassade.</p>
<p>Vergunning:</p>	<p><input type="radio"/> Afschrift van deze petitie gaat als bijlage hierbij. <input checked="" type="radio"/> werd schriftelijk door de Burgemeester van 's-Gravenhage verleend. <input type="radio"/> werd ter plaatse door de politie verleend.</p>
<p>Bekend geworden gegevens omtrent de aanvrager van de vergunning.</p>	<p>Naam geb.datum en plaats: beroep: adres:</p>
<p>De vergunning werd aangevraagd namens:</p>	<p>bekend/k.n.v Het "KOMITEE ZUIDELIJK AFRIKA", gevestigd Da Co tastraat 88 1053 ZR Amsterdam. Telefoon 020-832</p>
<p>Door de aanvrager opgegeven doel van de demonstratie:</p>	<p>Het doel is te bewerkstelligen dat Nederland, de Westerse bescherming zal breken van Zuid-Afrika</p>
<p>Geschat aantal deelnemers en aard van de deelnemers:</p>	<p>Ongeveer 40 personen</p>
<p>Teksten voorkomende op meegevoerde spandoeken e.d.</p>	

Geuite leuzen, spreek-
koren e.d.

n.v.t.

Inhoud van evt. ver-
spreide pamfletten

Bekend geworden deel-
nemers, leiders, spre-
kers e.d.

Kentekens van voertui-
gen die tijdens de de-
monstratie werden ge-
bruikt of in gebruik
bij deelnemers en de
resp. tenaamstelling

Verloop van de demon-
stratie

Zeer rustig

Publieke belangstelling

Gering

Bijzonderheden

O alleen de aangekruis-
te zinsnede is van
toepassing

KOMITEE ZUIDELIJK AFRIKA

DA COSTASTRAAT 88
1053 ZR AMSTERDAM
TEL. 020-832231 TELEX 17125
POSTGIRO 600857

(ANGOLA COMITÉ)

HOLLAND COMMITTEE ON SOUTHERN AFRICA

De Verenigde Staten steunen terreur.

De Verenigde Staten steunen apartheid.

De regering van de Verenigde Staten neemt krachtig stelling tegen terreur in bepaalde landen. Maar in andere gevallen ondersteunt de Amerikaanse regering terreur en moedigt onderdrukking aan.

De regering-Reagan in de Verenigde Staten heeft al voor zij aan de macht kwam het apartheidsbewind in Zuid-Afrika alle steun toegezegd. Zij heeft verklaard het veiligstellen van Amerika's economische belangen in Zuid-Afrika voorop te stellen bij haar beleid tegenover dit land. En net als bij het hele buitenlandse beleid staat ook bij de politiek tegenover Zuidelijk Afrika de oost-west tegenstelling centraal. In dit verband beschouwt de V.S. Zuid-Afrika als een belangrijke bondgenoot van het westen.

Hoewel Reagan zegt Zuid-Afrika's apartheidspolitiek te veroordelen, komen de rechten en verlangens van de onderdrukte zwarte bevolking van Zuid-Afrika en Namibië voor hem op de laatste plaats.

De Zuidafrikaanse regering heeft dit opgevat als een vrijbrief voor het verscherpen van de apartheid en het toenemen van de militaire agressie. Hiervan getuigen:

- de massale deportaties van zwarte bevolkingsgroepen naar de 'thuislanden' en het arresteren en bannen van kerkelijke leiders en vakbondsmensen,
- het bemoeilijken van de onafhankelijkheid van het door Zuid-Afrika illegaal bezette Namibië,
- de aanvallen op de buurlanden, die uitmondten in de openlijke militaire invasie en bezetting van het zuiden van Angola.

In het Manifest dat vandaag aan de Amerikaanse ambassade wordt aangeboden wordt fel geprotesteerd tegen deze Amerikaanse politiek.

Het manifest roept Amerika op om de belangen en rechten van de onderdrukten in Zuidelijk Afrika voorop te stellen.

Het manifest is ondertekend door talloze individuen en meer dan 200 plaatselijke en landelijke organisaties, waaronder de PvdA, D'66, PPR, PSP, CPN, CDA-jongeren, FNV en Novib. (Zie verder aan omzijde)

STOP AMERIKAANSE STEUN AAN ZUID-AFRIKA!

BOYCOT ZUID-AFRIKA!

ONDERTOKENNAARS VAN E T MANIFEST

Landelijk:

Kuipers, AABW, BOA, ZMS, MKA, BAF, Cosawr, ANC Spoung. Ned.

PVDA, D'66, PSP, PPR, CPN, ICB, ODA jongeren, Jong Socialisten, PSP jongeren, Nv. Vermoerst, SP, PPR jongeren.

Novib, St. Somo, Land. Vereniging Wereldwinkels, Soc. Antwoord, Ned. Ver. Voor Nieuwe Int. Orde, Kritische Ned. Vrijwilligers, Ver. Int. Actie, Zambia Werkgroep, St. School en Wereld.

FNV, ABVA-KABO, NVV-Jongerencontact, Verb. Wetensch. Workers, ANJV, KWW, ASVA, SILVA, Boerengroep Wageningen, BBI, Bond Voor Dienst, Ver. Voor Dienstweigeraars, Ned. Vrouwenbond.

Par. Christl. Kerk en Vrede, Herv. Jeugdverb., Land. Centr. Herv. Jeugdwerk, Christ. voor het Socialisme, Ned. Christ. Stud. Verenigingen.

Plaatselijk:

PVDA gewest best. Alden, PVDA afd. Weesp, Vinkerveen, Westkapelle, Opmeer, Medenblik, Hengelo, Rotterdam, Oude- en Nieuwe-Weert, Roodie Vrouwen in de PVDA afd. Baxmond, Weesp, Rotterdam, D'66 afd. Dongen, PSP afd. Breda, Zaanstreek, Breda, Dordrecht, Scheggen e.o., Boeksewaard, Groningen, Rijnmond, Amsterdam-O, Haarlem, Gouda, Almelo, Hengelo, Zutphen, Breda, Breda a.o., PPR afd. Assen, Den Haag, Borne, Haarlemmermeer, IJssel, Tiel, Nijmegen, Wageningen, Utrecht, Breda, Zutphen, Dongen, Almelo, Land van Cuyk Grave, CPN afd. Dongen, Zutphen, Gouda, Almelo, Hengelo, SP afd. Horst, Sevenum, Dongen, EVP afd. Tilburg a.o., JS afd. Rotterdam, EVS afd. Rotterdam.

Werkgroepen Zuidelijk Afrika, waaronder Rotterdam, Gouda, Leiden, Borne, Den Haag, Tilburg, Breda, Haarlem, Wereldwinkels, waaronder Delft, Zutphen, Almelo, Hengelo, Tilburg, Oegstgeest, Veldhoven, Volp, Laren, Rotterdam-West, De Lier, Bindhoven, Groningen. Sticht. Bewustw. en Ontw. Samenw. Vaals. Centr. Ontw. Samenw. Dan Bosch Havis Haarlem, Centr. Ontw. Samenwerking Tilburg, Derde Wereldcentrum Nijmegen, Solwinkel Haarlem, Welsen voor de Derde Wereld, Anti-Discr. groep Alkmaar, Sivos Cadlar en Keer.

Missionair Centr. Haarlem, Doopsgezinde Vredesgroep Amsterdam, Doopsgez. Vredesgr. Capelle a/d IJssel, Kerk en Samenleving Dongen, Doornaat Oosterhout, Basissgemeente Almelo, Basissgroep Jonge Kerk Rijnmond, Oak. Basisgr. 'De Opperzee' Haarlem, Wereld op Handen Alkmaar, Lelystad, Ecclesia Oegstgeest, IJssel Dongen, IJssel Almelo, Vredesgroep Lelystad.

ONV Almelo, NI/ONV werkgr. Ontw. Samenw. IJssel, FNV Almelo, IJssel, bond FNV Dongen, ABVA-KABO Dongen, Bouw en Bouwbond FNV Dongen, KWW afd. Nijmegen, Hilversum, Rijnmond, Den Haag/Delft, Scholierenbond Twente Hengelo, ANJV Amsterdam, ANJV Dongen.

Werkgroep Asa Hengelo, Werkgroep Mayo, Aboudu, Arex Bindhoven, Centrum Zero Haarlem, St. Suranta Alkmaar, CNV Bond Morgen Rotterdam, Komitee Anti-Amicales Eerlen, Centr. voor Culturele Kulturele Acties, Chilikomitee Haarlem, Stuinkomitee Turkije Haarlem, Stichting Mensen Zonder Werk Almelo, Werkgr. Stop Kernenergije Almelo, Stichting Samen Bindhoven, Stichting t Rooie Dak Zoetermeer.

De Medew. van St. Vredesopbouw Utrecht, Vormings- en Contact. der Continenten, Soest, Medew. Osaci Amsterdam, Din. Anne Frankst. A. van Medew. Jac Twente.

Individuele ondertekenaars 1979
(negenentwintig negenentwintig)

Betreft: Bezoek Oliver TAMBO

Op uitnodiging van het Komitee Zuidelijk Afrika en de Boycot Outspan Aktie, arriveerde op zaterdag 17 oktober 1981, voor een driedaags bezoek aan Nederland:

Oliver TAMBO, voorzitter van het Afrikaans Nationaal Congres (A.N.C.). Het A.N.C. is een in Zuid-Afrika verboden organisatie, die een overkoepelend overlegsgorgaan is en dat tot doel heeft o.a. te pleiten voor steun aan de bevrijdingsbewegingen en internationaal een beweging op gang te krijgen om Zuid-Afrika d.m.v. een olieboycot economisch te isoleren.

Ter verwelkoming op Schiphol waren o.a. aanwezig de ambassadeur van Ghana, en de mede-oprichter van het Komitee Zuid-Afrika

Naast verschillende interviews, toespraken en gesprekken heeft TAMBO ook een gesprek gevoerd met o.a. premier D. van Agt, de ministers M. van der Stoep (buitenlandse zaken) en J. van Dijk (ontwikkelingssamenwerking).

Op het bezoek van TAMBO aan Nederland en met name de ontvangst op het Catshuis en het optreden in het openbaar, werd door verschillende organisaties afwijzend gereageerd zoals o.a. het Oud Strijders Legioen

en de Stichting Nederland Zuid-Afrika Werkgemeenschap.

AMANDLA CULTURAL GROUP

29 spelers, dansers, zangers en musici
in een 2½ uur durend programma over
de bevrijdingsstrijd in Zuid-Afrika,
o.l.v. regisseur en componist

ma. 29 sept.	Groningen, De Oosterpoort	20.00 u. / 7,50
di. 30 sept.	Amsterdam, Krasnapolski	20.00 u. / 7,50
woe. 1 okt.	Maastricht, Dominicanerkerk	20.00 u. / 5,—
do. 2 okt.	Utrecht, Rasa	20.00 u. / 5,—
vrij. 3 okt.	Nijmegen, De Lindenberg	20.00 u. / 7,50
zo. 5 okt.	Rotterdam, De Doelen	20.00 u. / 7,50
di. 7 okt.	Amersfoort, De Flint	20.00 u. / 7,50

Kaarten o.a. verkrijgbaar aan de
zaal en bij
Komitee Zuidelijk Afrika
Da Costastraat 88
Amsterdam tel. 020-183598



Zuid elijk afrikawerkgroepen.

Betreft: Komité Zuidelijk Afrika

Bericht:

Vernomen werd dat het Komité Zuidelijk Afrika op 17 en 18 oktober 1981 een seminar houdt, waarbij Oliver TAMBO, SWAPO-functionaris, aanwezig zal zijn.

Ook de Volkspartij (Nederland) neemt deel.

Onder auspiciën van de VP zouden ook plakacties plaats moeten hebben.

Betreft: bezoek van de Zuid-Afrikaan
TAMBO

Bericht:

- Op uitnodiging van het Komitee Zuidelijk Afrika (KZA) komt van 17 t/m 20 oktober a.s. de Zuid-Afrikaan Oliver Reginald TAMBO naar Nederland.
- TAMBO zou voorzitter zijn van het ANC.
- Het KZA heeft voor hem een persoonlijke beveiliging aangevraagd, die echter wordt afgewezen.

Betreft: Herdenkingswake voor Ambassade Zuid-Afrika

Op zondag 14 juni 1981, werd er door de "Werkgroep Zuidelijk Afrika" een 24-uurs herdenkingswake georganiseerd naar aanleiding van de slachtoffers, gevallen tijdens de scholierenopstand in Soweto op 16 juni 1976.

Aanvrager van de verleende vergunning was

De wake vond plaats voor de Zuid-Afrikaanse Ambassade, Wasse-naarseweg 40 alhier.

Het verloop van de wake was rustig. Van publieke belangstelling was geen sprake.

PARALYMPICS te Arnhem

In Arnhem wordt op 19 juni a.s. (1 week voor de Paralympics) een manifestatie gehouden door het Komitee "Zuid-Afrika Nee" en het Komitee Zuidelijk Afrika (adres: Da Costastraat 88 te Amsterdam, tel. 020 -183598). Tijdens deze manifestatie zullen het racisme en raciale sport in Zuid-Afrika ter sprake worden gebracht.

Aan de Paralympics zal - tegen de uitspraak van de Nederlandse regering in - een ploeg uit Zuid-Afrika deelnemen.

In Zuid-Afrika is alle amateursport raciaal georganiseerd (dus ook de sport voor gehandicapten). De Zuid-Afrikaanse Raad van de Sport (SACOS) is een niet-raciale organisatie. Aangezien zij echter niet door de Zuid-Afrikaanse regering wordt erkend, ligt de samenstelling van de ploeg in handen van diezelfde regering. Ter vermindering van eventuele moeilijkheden zou de Zuid-Afrikaanse regering een ploeg op niet-raciale basis willen afvaardigen. Dit moet worden beriekt door niet de (absoluut) beste spelers daarvoor te selecteren, maar uit elk van de 4 bestaande bevolkingsgroepen de uiteindelijke ploeg samen te stellen.

Beide komitees wijzen nog op een andere vorm van protest welke zich presenteert in het maandblad "Zuid-Afrika NÚ". In dit blad worden sollicitanten opgeroepen voor de functie van host of hostess om de Zuid-Afrikaanse sportploeg in Nederland te begeleiden. Opgave kan geschieden bij

Volgens de beide komitees is het mogelijk te solliciteren op deze functie, waarbij dan op twee wijzen kan worden geprotesteerd. Enerzijds door af te zien van de sollicitatie vlak voor de begeleiding aanvangt (om zodoende de organisatie in de war te sturen), anderzijds door de functie aan te nemen, maar tijdens de begeleiding aanhoudend te protesteren tegen het racisme in Zuid-Afrika.

Solidair Apeldoorn Zwart
Zuidelijk Afrika,
Sekt: Rietdekkersdreef 903,
Apeldoorn.

Apeldoorn, 2-3-1980

Aan: de Shellpomphouders
in Apeldoorn.

L.S.

In het kader van de landelijke Shell-pompendag, georganiseerd door het Komitee Zuidelijk Afrika en de Werkgroep Kairos, vindt er op zaterdag 22 maart a.s. een aktie plaats.

Deze aktiedatum is gekozen omdat het op 21 maart twintig jaar geleden zal zijn dat de moordpartij in Sharpville (Z. Afrika) plaatsvond, waarbij honderden zwarten de dood vonden.

Wij richten ons tegen Shell, omdat Shell als Nederlandse olie-multinational belangen heeft in Z. Afrika en daar het apartheidssysteem mede ondersteund door de levering van olie en olieprodukten, ondanks internationale boykotafspraken, gemaakt in de Verenigde Naties.

De bedoeling van de aktie is om in het hele land bij de Shellpompen aan de automobilisten een klein geschenk aan te bieden in de vorm van een boekje, waarin door enkele bekende Nederlanders de rol van Shell in Zuidelijk Afrika geschreven wordt.

Wij als Solidair Apeldoorn Zwart Zuidelijk Afrika geven er de voorkeur aan deze boekjes en ander informatie-materiaal aan de automobilisten aan te bieden op grote parkeerterreinen.

Wij hopen u hier in voldoende mate mee geïnformeerd te hebben.

Namens Solidair Apeldoorn
Zwart Zuidelijk Afrika (SAZZA).

(Sekretaris)

Betreft:

WERK GROEP ZUIDELIJK AFRIKA IJMOND.

Onder verwijzing naar het rapport
betreffende de activiteiten van de Werkgroep
Zuidelijk Afrika IJmond

kan u thans
worden bericht, dat op 22-3-79 de betreffende folder in
het centrum van Beverwijk in een aantal straten huis aan
huis werd verspreid.

De betreffende folder werd samengesteld door het
KOMITEE ZUIDELIJK AFRIKA en de WERK GROEP KAIROS.

Blijkens een perspublikatie zouden van deze folder
een miljoen exemplaren in Nederland worden verspreid.

Onder de titel: "SHELL HELPT" en " WAT MOET U WETEN:
SHELL HELPT APARTHEID - TERREUR IN ZUIDELIJK AFRIKA",
wordt in de folder ingegaan op de oorlog in Rhodesië,
de olieleveranties van SHELL en de olieboycot tegen
Zuid-Afrika.

Landelijk worden de acties gesteund door een groot
aantal groeperingen, waaronder de PvdA, PPR, PSP, SP en
de jongerenorganisaties van deze partijen; het Interker-
kelijk Vredesberaad, NOVIB, Pax Christi en van de Lande-
lijke Vereniging van Wereldwinkels.

Het accent van de acties zal liggen op de informatie-
verstrekking. Voorts zal door het Bevrijdingsfonds van het
Komitee een inzamelingscampagne worden georganiseerd ten
bate van de bevrijdingsbewegingen in Zuid-Afrika, Namibie
en Rhodesië. Onderdeel van de acties is een manifestatie
op 14-4-79, de datum waarop de Landelijke Vereniging
van Wereldwinkels haar tienjarig bestaan zal vieren. Onder
het motto "maak een begin met echte ontwikkelingshulp" zal
er in Hilversum een grote bijeenkomst worden belegd met
als hoogtepunt de komst van de president van de SWAPO van
NAMIBIE, Sam NUJOMA. De manifestatie zal onder andere
oproepen tot een olie-embargo van Zuid-Afrika en onvoor-
waardelijke steun aan de bevrijdingsbewegingen.

Betr.: De solidariteitscomité's m.b.t. Zuidelijk Afrika.

- Index:
- I. Doelstellingen, werk en strategie van de Zuidelijk Afrika groepen.
 - II. De AABN en verwante groeperingen.
 - III. Het KZA en verwante groeperingen.
 - IV. Overige groeperingen.

25 mei 1978.

I. DOELSTELLINGEN EN ACTIVITEITEN VAN DE ZUIDELIJK AFRIKAGROEPEN

I.1 Motivatie

Er zijn in het algemeen twee redenen, waarom men overgaat tot oprichting van een Zuidelijk Afrikagroep:

- A. Ethisch/politiek - Men verzet zich tegen de politiek, vooral de rassenspolitiek, van de regeringen van Zuid-Afrika en Rhodesië. Tot 1974 gold dat ook het Portugees bewind in Angola.
- B. Anti-kapitalistisch - Men beschouwt de situatie in Zuidelijk Afrika als consequentie van het kapitalistische systeem, zoals dat door West-Europa is ingevoerd.

I.2 Doelstellingen

Het hoofddoel van de solidariteitsbeweging met Zuidelijk Afrika is: het bevrijden van Zuid-Afrika, Namibië en Rhodesië van elke vorm van onderdrukking en uitbuiting; daarnaast beschouwt een belangrijk deel van de comité's de strijd in Zuidelijk Afrika ook als gericht tegen kapitalisme en kolonialisme in brede betekenis.

I.3 Activiteiten

- A. Het geven van informatie teneinde zoveel mogelijk Nederlanders tot een actieve stellingname te bewegen. Het betreft informatie over:
 - hoe de onderdrukking van de zwarte bevolking zich manifesteert;
 - hoe de zwarte bevolking zich daartegen verzet;
 - de belangen van het Westerse bedrijfsleven in Zuidelijk Afrika;
 - de rol van de NATO;
 - de rol van Nederland;
 - het verband tussen de onderdrukking en de economische structuur van het kapitalisme.
- B. Het inzamelen van geld ten behoeve van de bevrijdingsbeweging in Zuidelijk Afrika.
- C. Het voeren van acties tegen instellingen, die bij de onderdrukking en uitbuiting betrokken zijn.

II. DE ANTI APARTHEIDSBEWEGING NEDERLAND (AABN) EN VERWANTE ORGANISATIES

II.1 De Nederlands-Zuidafrikaanse studentengroep "PLUTO"

De studentengroep "PLUTO", die bij de oprichting van de AABN (eind 1971) in deze organisatie is opgegaan, bestond uit Nederlandse en Zuidafrikaanse studenten aan de Universiteit van Amsterdam (economische faculteit).

Men hield zich voornamelijk bezig met onderzoeken naar de economische activiteiten van Nederland in Zuid-Afrika, welke activiteiten als steun aan de apartheidspolitiek werden gezien. Op grond van de onderzoeken wilde men actiemodellen ontwerpen, om deze activiteiten van het Nederlandse bedrijfsleven en daarmee de apartheidspolitiek van de Zuidafrikaanse regering te ondermijnen.

II.2 Het Studentencomité Zuid-Afrika (STUCOZA)

Dit comité werd gevormd door studenten aan de Vrije Universiteit,

Het doel van het comité was:

1. het maken van kritische studies over de Nederlandse relaties met Zuid-Afrika in de ruimste zin;
2. het instellen van een onderzoek naar de rol van de Nederlands-Zuidafrikaanse Vereniging en de Nederlands-Zuidafrikaanse Werkgemeenschap.

Het comité had contacten met het christelijk Instituut van Ds BEIJERS NAUDS en met de beide bevrijdingsbewegingen African National Congress (ANC) en Pan Africanists Congress (PAC).

II.3 Stichting Comité Zuid Afrika

Deze stichting, waaruit de Anti Apartheidsbeweging Nederland (AABN) is voortgekomen, stelde zich tot taak om "d.m.v. informatie en actie" te komen tot een niet-racistische maatschappij op democratische grondslag in Zuidelijk Afrika in het algemeen en Zuid- en Zuid-West-Afrika in het bijzonder. Het comité stond onder voorzitterschap van
en vormde tevens de
Nederlandse afdeling van het Defence and Aidfund, dat hulp verleende aan slachtoffers van de apartheidspolitiek.

In 1971 kwam men tot de conclusie dat het comité niet bevredigend functioneerde. Er was chronisch gebrek aan mankracht en men bezat niet de vereiste hardheid om als actiegroep daadwerkelijk op te kunnen treden. Het radicaliseringsproces dat andere actiegroepen kenmerkte ging aan het comité voorbij.

Binnen het comité ging steeds meer de mening overheersen, dat de apartheidspolitiek geen, op zichzelfstaand verschijnsel is, maar past in het beleid van het Westerse kapitalisme t.o.v. de derde Wereld. Om deze reden werden er contacten gelegd met onder II.1 en II.2 genoemde groepen.

II.4. De Anti Apartheids Beweging Nederland

De hierboven geschetste ontwikkeling leidde rond de jaarwisseling '71/'72 tot de aaneensluiting van de studentengroep Pluto, het Studentencomité Zuid-Afrika en de Stichting Comité Zuid-Afrika onder de naam Anti-Apartheids Beweging Nederland (AABN). De Stichting Defence and Aid Fund bleef buiten de nieuwe organisatie en zette haar werkzaamheden zelfstandig voort.

De AABN heeft haar doelstellingen als volgt omschreven in "Anti Apartheidsnieuws" nr. 58: "De AABN wil het Nederlandse volk betrekken bij een daadwerkelijke steun aan de strijd. Zij oriënteert zich daarbij op de organisaties van de voor hun bevrijding strijdende Afrikanen. Dit zijn het African National Congress (Zuid-Afrika), de South-West African Peoples Organisation (Namibië), de Zimbabwe African Peoples Union en de Zimbabwe African National Union (Rhodesië). Voor de AABN is deze oriëntatie op de bevrijdingsbewegingen een principiële zaak. Wij hebben niet het recht ons op eigen houtje te bemoeien met een situatie, die niet de onze is. Als de AABN pleit voor een multi-rationale samenleving in Zuid-Afrika, Namibië en Zimbabwe verwoordt zij slechts wat de bevrijdingsbewegingen zich ten doel gesteld hebben. Als de AABN een gewapende strijd tegen de onderdrukker rechtvaardigt, is dat slechts omdat zij respect heeft voor een beslissing die de bevrijdingsbewegingen genomen hebben. De AABN is een solidariteitsbeweging. Als zodanig zoekt zij steun voor een rechtvaardige zaak: de strijd om vrijheid en zelfbeschikking voor miljoenen Afrikanen. Doelstellingen en middelen van deze strijd worden bepaald door die Afrikanen zelf."

Sedert de oprichting ijvert de AABN voortdurend voor de solidariteit met de Zuidafrikaanse Bevrijdingsbewegingen. Vooral middels het beïnvloeden van de publieke opinie en het geven van financiële steun

aan die bevrijdingsbewegingen. In de loop der jaren zijn daartoe de volgende activiteiten ondernomen:

- Het organiseren van en deelnemen aan demonstraties en manifestaties.
- Het ijveren voor terugtrekking van de Nederlandse investeringen in Zuid-Afrika.
- Onderzoek doen naar en actie voeren tegen ondernemingen met economische belangen in Zuid-Afrika.
- Beïnvloeding van allerlei organisaties op maatschappelijk en cultureel terrein.
- Lezingen en spreekbeurten bij voorkeur met medewerking van een "slachtoffer van de apartheid".
- Financiële acties ten gunste van de bevrijdingsbeweging; dit in samenwerking met het Medisch Komitee Angola.

De AABN is een stichting, gevestigd in Amsterdam. De stichting telt zeven bestuursleden, een Raadgevende Vergadering van 20 leden en een benoemings- en ontslagcommissie, die leden voor de Raadgevende Vergadering voordraagt. Een bijzondere plaats wordt ingenomen door

maakt tevens deel uit van de benoemings- en ontslagcommissie lijkt daarmee in de AABN de meest invloedrijke positie in te nemen.

II.5 Het Medisch Komitee Angola (MKA)

De stichting Medisch Komitee Angola (MKA) werd opgericht in februari 1971. Bij het oprichtingscongres waren vertegenwoordigers van de bevrijdingsbewegingen in Angola, Mozambique en Guinea-Bissao aanwezig. De stichting werd in het leven geroepen om de medische diensten van deze bevrijdingsbewegingen behulpzaam te zijn met materiële steun en met de uitzending van artsen en verplegend personeel. Ook stelde het comité zich ten doel in Nederland informatie te verstrekken over de situatie in Zuidelijk Afrika "om de bestaande onwetendheid te doorbreken en een proces van bewustwording en politieke stellingname in gang te zetten bij een zo breed mogelijk publiek".

Het MKA is een landelijke organisatie, opgebouwd uit plaatselijke afdelingen. De leden zijn voornamelijk personen, werkzaam in de gezondheidszorg, werkende jongeren, scholieren en studenten.

In de eerste jaren van zijn bestaan wist het comité zich zowel nationaal als internationaal een goede reputatie te verwerven. Een hoogtepunt in de activiteiten vormde een door het MKA georganiseerd congres in februari 1972 in Santpoort, waaraan vertegenwoordigers uit diverse Westerse landen deelnamen. Ook aanwezig was de voorzitter van de Russische afdeling van de Afro Asian People's Solidarity Organisation (AAPSO). Het doel van de conferentie was onder meer het versterken van de banden tussen de diverse actiegroepen in Oost en West.

De deelnemerslijst van de conferentie laat zien, dat er toen nog sprake was van contacten van het MKA met andere Zuidelijk Afrika comité's.

Sedert de onafhankelijkheid van Angola legt het MKA zich vooral toe op de Angolese enclave Cabinda, waar nog gevochten wordt tussen Angolese regeringstroepen en de door Zaïre gesteunde bevrijdingsbeweging FLEC.

III. HET KOMITEE ZUIDELIJK AFRIKA EN VERWANTE GROEPEN

III.1 Het Angola-Komitee

Eén van de oudste solidariteitscomitees in Nederland is het Angola-Komitee, thans Komitee Zuidelijk Afrika geheten, dat in 1961 in het leven werd geroepen, door

was in de jaren '50 met enkele anderen
betrokken geweest bij activiteiten ten gunste van de Algerijnse bevrijdingsbeweging FLN. Hij maakte o.m. deel uit van het Actiecomité Informatie Algerije. Toen de Algerijnse oorlog beëindigd was zocht naar andere mogelijkheden en objecten teneinde door te gaan met zijn acties. Daarbij viel zijn oog op de toenmalige Portugese kolonie Angola, waar in die jaren voor het eerst, zij het in bescheiden mate, sprake was van verzet tegen de regering in Lissabon. Door de media werd aan het Angola verzet echter slechts weinig aandacht geschonken. Om de vrijheidsstrijd van het Angolese volk bekend te doen worden bij een breder publiek werd in 1961 het Actiecomité Angola opgericht, dat enige tijd later tot Angola-Komitee werd omgedoopt.

Er werd contact gezocht met de bevrijdingsbeweging in de Portugees/Afrikaanse gebieden om te bezien op welke wijze de steunverlening het best kon worden georganiseerd. Ook werd een blad uitgegeven - het Angola-bulletin - waarmee men hoopte te bereiken dat de strijd in Angola op toenemende steun in Nederland zou kunnen gaan rekenen.

In een in 1961 uitgegeven brochure stelde het comité: "Het Actie-comité Angola wil de aandacht vestigen op de afschuwelijke onderdrukking en terreur, waaronder het Angolese volk leeft. Het doet dit in de overtuiging, dat zwijgen hierover ons medeplichtig maakt aan de misdaden, die begaan worden. Wij menen dat de houding van de Nederlandse regering inzake Angola onaanvaardbaar is".

is de stuwende kracht achter het Angola-komitee. Zonder hem zou dit comité en ook allerlei met dit comité verwante groeperingen waarschijnlijk weinig of in het geheel geen invloed hebben.

Hij wordt daarin bijgestaan door diverse medewerkers onder wie

Het Angola-Komitee beschikt over kantoorruimte aan de Da Costastraat 38 te Amsterdam.

Het Angola-Komitee heeft zich tot dusverre met de volgende activiteiten bezig gehouden:

- A. Zoals iedere solidariteitsbeweging streeft het Angola-Komitee naar de politieke bewustmaking en daaruit volgend de toenemende solidariteit van het Nederlandse Volk. Daarnaast tracht men in brede kring steun te verwerven voor de strijd van de bevrijdingsbewegingen ter plaatse.
- B. In 1968 begon het Angola-komitee zich bezig te houden met de opvang en begeleiding van Portugese vluchtelingen, die in Nederland arriveerden.

Met het oog op de sterk toenemende werkzaamheden opende het comité speciaal met het oog op het werk onder de vluchtelingen een adviesbureau.

In sommige gevallen achtte men het noodzakelijk vluchtelingen te voorzien van valse papieren of via een clandestiene vluchtroute naar Zweden over te brengen.

- C. Tot de belangrijkste taken, die het comité zich stelde behoorde het onderzoek naar de rol van de NATO in Zuidelijk Afrika. Het resultaat werd neergelegd in een brochure "Portugal en de NATO", waarin het comité o.a. spreekt over wapens en ander oorlogsmateriaal aan Portugal geleverd en door dit land gebruikt in de strijd tegen de Afrikaanse bevolking. In nauw verband hiermee werd een studie gemaakt over de activiteiten van het Portugese leger in de toenmalige koloniën.

D. Het comité startte in februari 1972 een zeer succesvolle boycot-actie tegen de invoer van Angola-koffie, waarbij het comité nauw samenwerkte met diverse plaatselijke en landelijke actiegroepen, waaronder de Wereldwinkels en Sjaloom. De actie had ten doel, via een grote publiciteits- en informatiecampagne, de Nederlandse koffiebranders er toe te dwingen hun koffie-aankopen te verleggen van Angola naar de onafhankelijke Afrikaanse landen. Een deel van de kosten van de campagne wist het comité via de NCO* terug te krijgen.

Een soortgelijke actie contra de oliemaatschappij "Gulf Oil" had reeds succes vóór de start ervan. Gulf verklaarde, dat men de verwerking van Angolese olie reeds had gestaakt.

De politieke opstelling van het Angola-komitee kan het best omschreven worden als links-radicaal, (niet-communistisch). De activisten hebben veelal een pacifistische, trotskistische of links-socialistische achtergrond. Het comité heeft altijd onvoorwaardelijk de politiek gesteund van de MPLA, de communistische momenteel, op Moskou georiënteerde bevrijdingsbeweging van Angola. In een brochure "Geef om Angola", verschenen in maart 1976, zegt het comité daar het volgende over: "Vijftien jaar nadat het Angolese volk zijn gewapende strijd voor de onafhankelijkheid begon is er nu praktisch een einde gekomen aan de oorlog in Angola. De MPLA heeft overwonnen. Nu de politieke onafhankelijkheid is verworven kan een begin worden gemaakt met de strijd voor de economische onafhankelijkheid van het land

Het comité was opgericht als een actiegroep om zoveel mogelijk steun te verlenen aan de bevolking van Angola bij haar strijd voor de onafhankelijkheid. Het comité heeft van het allereerste begin af de MPLA gesteund, omdat het tot de conclusie kwam dat alleen deze beweging zowel de politieke als de economische onafhankelijkheid van het land nastreefde. De Cubanen kwamen naar Angola om te helpen bij de voltooiing van de dekolonisatie.

* Nederlandse Commissie Ontwikkelingssamenwerking.

Voor de Angolezen zijn de Cubanen de bevrijders. Wij juichen de hulp, die de Sowjet-Unie en Cuba aan de MPLA hebben gegeven bij haar strijd tegen de Zuidafrikaanse, Chinese, Amerikaanse en Franse inmenging in Angola uitdrukkelijk toe. En als de Cubanen bereid zijn een bijdrage te leveren aan de bevrijding van de rest van Zuidelijk Afrika zullen we dat ook toejuichen". In november 1976 veranderde het Angola-Komitee van naam. Nu Angola onafhankelijk is, zal de activiteit worden gericht op overig Zuidelijk Afrika, dat nog door blanken wordt bestuurd, t.w. de Republiek Zuid-Afrika, Namibië en Rhodesië.

III.2 De Boycot Outspan Actie

De Boycot Outspan Actie (BOA) is in 1972 voortgekomen uit een initiatie van de Werkgroep Zuidelijk Afrika te Leiden. De inspirator van de BOA is

Men hield zich in nauwe samenwerking met het Angola-Komitee voornamelijk bezig met acties contra de economische betrekkingen met Zuidelijk Afrika. Vooral bekend werd de boycot-actie tegen de verkoop van de Outspan-sinaasappelen.

Ook is men actief betrokken bij het organiseren van het jaarlijkse Zuid-Afrika Congres.

III.3 De werkgroep KAIROS

Met het Angola-Komitee en de BOA geeft de Werkgroep KAIROS één blad uit "Amandla", wat reeds aangeeft dat deze groepen zich nauw aan elkaar verwant voelen. De werkgroep KAIROS (KAIROS wil zeggen "Nu is het de tijd") is opgericht in 1970

met als hoofddoel steun verlenen en publiciteit geven aan de doelstellingen van het inmiddels door de Zuidafrikaanse regering verboden "Christelijk Instituut" van de predikant Dr. BEYERS NAUDE. KAIROS wordt voornamelijk gesteund door vertegenwoordigers van enkele kerkgenootschappen.

De werkgroep geeft in haar naamgeving uitdrukking aan haar mening, dat de tijd is aangebroken voor de emancipatie van de zwarte bevolking van

Zuid-Afrika. Men heeft zich tot taak gesteld om:

- a. het Christelijk Instituut krachtiger te ondersteunen;
- b. steun te verlenen aan de Bantokerken in Zuid-Afrika;
- c. het bestrijden van de apartheid d.m.v. acties en publicaties.

KAIROS is i.t.t. de eerdervermelde groepen in Zuid-Afrika geen verboden organisatie. De werkgroep werkt zeer nauw samen met de Stichting Oecumenische hulp aan kerken en vluchtelingen en spreekt zich openlijk uit voor steun aan de communistische georiënteerde bevrijdingsbewegingen zoals ANC, SWAPO en ZAPU.

III.4 De Dr Eduardo Mondlane Stichting

Deze Stichting, opgericht in 1969 en vernoemd naar de in dat jaar vermoorde leider van de bevrijdingsbeweging in Mozambique, Frelimo, stelde zich ten doel het verlenen van daadwerkelijke steun aan de bevrijdingsbewegingen in de toenmalige Portugese koloniën. Met de onafhankelijkheid van deze koloniën is de stichting met haar werkzaamheden geëindigd. De leden van de stichting verplaatsten hun werkterrein naar het Zuidelijk Afrika en sloten zich aan bij de bestaande organisaties zoals AABN en Angola Komitee. De stichting was vooral actief op het vlak van de technische hulpverlening en kende o.m. een fietsengroep, die speciale fietsen construeerde met het oog op het vervoer van bagage ten dienste van de bevrijdingsbewegingen, en een landbouwgroep, die zich toelegde op het onderzoek naar de meest efficiënte landbouwmethoden in de bevrijde gebieden.

III.5 Het Komitee Zuidelijk Afrika (KZA)

Sedert 1 november 1976 heeft het Angola Komitee een andere naam, Komitee Zuidelijk Afrika en heeft ook het blad een andere naam: Amandla. De reden voor de naamsverandering was gelegen in de onafhankelijkheid van Angola en de overwinning van de MPLA op de concurrerende bevrijdingsbewegingen. Men besloot om de steunverlening te richten op de bevrijdingsbewegingen in Zuid-Afrika, Rhodesië en Namibië.

Het Komitee bestaat momenteel uit acht man, die een volledige dagtaak hebben.

Jaarlijks wordt ongeveer één miljoen gulden ingezameld via collectes, acties en de tienduizend donateurs. Ook fungeert het Komitee als officieel doorgeefluik van de Nederlandse ontwikkelingshulp van Angola, Mozambique en de bevrijdingsbewegingen. Deze hulp bestaat uit projecten t.b.v. het onderwijs, de gezondheidszorg en de landbouw. Daarnaast verleent het Komitee hulp aan niet officieel gesubsidieerde projecten op kleinere schaal, zoals technisch materiaal voor de uitgave van een krant, het salaris van sommige onderwijzers.

IV. OVERIGE GROEPERINGS M.B.T. ZUIDELIJK AFRIKA

IV.1 De Werkgroepen Zuidelijk Afrika

In vele plaatsen in Nederland zijn werkgroepen Zuidelijk Afrika opgericht, die per plaats de activiteiten t.g.v. de bevrijdingsbewegingen organiseren en coördineren. Iedere werkgroep kan geheel zelfstandig initiatieven ontplooiën, ook op het gebied van het onderzoek naar de rol van de multinationale ondernemingen in Zuidelijk Afrika en het verspreiden van informatie onder de plaatselijke bevolking. De werkgroepen trachten onderling echter hun activiteiten zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen en nemen daarom veelal contact op met het KZA, dat in het scala van activiteiten van de werkgroepen zoveel mogelijk coördinerend optreedt. Niet alleen het KZA speelt binnen die werkgroepen een bepaalde rol, men heeft ook goede contacten met Wereldwinkels, het Defence and Aid Fund, de AABN en het MKA. Naast de organisatie van eigen activiteiten spelen de plaatselijke werkgroepen een rol bij landelijke acties. De landelijke komitees zoals het KZA kunnen bij dergelijke acties een beroep doen op een plaatselijke werkgroep voor het verspreiden van foldermateriaal, het colporteren van "Amandla", het publiceren in plaatselijke organen en het houden van demonstraties en manifestaties.

IV.2 Defence and Aid Fund Nederland (DAFN)

Het DAFN is een a-politieke organisatie, die zich voornamelijk inzet voor de slachtoffers van het apartheidsbewind in Zuid-Afrika en Rhodesië. Aanvankelijk werkte het DAFN nauw samen met de AABN. De oprichting in Nederland was een initiatief van

De laatste jaren hebben kerkelijke organisaties veel invloed gekregen op de activiteiten van DAFN. De band met de AABN lijkt mede hierdoor wat losser, maar is nog niet verbroken.

IV.3 Comité Gezinsadoptie Zuidelijk Afrika

Dit Comité opgericht in januari 1975 zoekt contact met groepen die financiële steun willen verlenen aan gezinnen in Zuid-Afrika, die het slachtoffer zijn geworden van de apartheidspolitiek.

Men wil contacten leggen met personen, die bereid zijn om met vrienden en kennissen groepen te vormen die voor een periode van één jaar een bedrag van ongeveer tweehonderd gulden afstaan als aanvulling op het inkomen van deze gezinnen.

IV.4 Pro-Chinese solidariteitsorganisaties

De pro-Chinese comité's zijn het Azania-komitee en de Namibië-werkgroep Rotterdam. Vooral het Azania-komitee laat veel van zich horen, niet zozeer als solidariteitscomité met de slachtoffers van het apartheidsbewind, maar meer door zich af te zetten tegen de steun van andere comité's aan het ANC. Het Azania-komitee steunt een andere bevrijdingsbeweging, het Pan-Africanists Congress (PAC), een pro-Chinese bevrijdingsbeweging en veroordeelt de inmenging van zowel het Westen als de Sowjet-Unie in Zuidelijk Afrika. Het conflict tussen het Azania-komitee en de overige solidariteits-comité's verscherpte zich na de dood van Steve BIKO, de leider van de Black People's Convention, wiens denkbelden middelpunt zijn geworden van de concurrentiestrijd tussen het Azania-komitee en de overigen. De Namibië-werkgroep Rotterdam volgt een soortgelijke politiek door een met de SWAPO concurrerende bevrijdingsbeweging te steunen. Azania-komitee en de Namibië-werkgroep Rotterdam nemen een zeer geïsoleerde positie in en zijn er nauwelijks in geslaagd enige aanhang van betekenis te verwerven.

V.

SLTOPMERKINGEN EN CONCLUSIES

V.1 De relatie tussen de diverse solidariteitscomitees.

Het behoeft geen betoog, dat de relatie tussen de pro-Chinese Comitees en de overige slecht is. Van de zijde, van de pro-Chinese comitees wordt, voortdurend scherpe kritiek op de andere uitgeoefend. Het centrale thema daarbij is, dat de comitees volledig voorbijgaan aan het feit, dat de door hem gestemde bevrijdings bewegingen ANC en SWAPO niet de enige zijn, maar dat er meerdere organisaties zich voor de bevrijding van Zuidelijk Afrika willen inzetten.

Deze kritiek wordt door KZA en AABN noch tegen gesproken noch aanvaard. Van die zijde wordt over deze kwestie met geen woord gerept, zonder daarbij van de vastgestelde koers af te wijken. En die koers leidt er inderdaad toe, dat men slechts steun verleent aan ANC en SWAPO en dat men de indruk vestigt, dat er andere organisaties niet bestaan of nauwelijks een rol spelen. Van betekenis is de uitzondering betreffende Rhodesie (Zimbabwe), waar KZA en AABN het Patriottisch Front steunen, een coalitie van de ZAPU (NKOMO), pro-Russisch en de ZANU (Mugabe), pro-Chinees.

Een groot vraagteken moet worden geplaatst achter de relatie KZA-AABN. Beide ondersteunen dezelfde bevrijdingbewegingen. Beide zijn actief op dezelfde terreinen. Enkele jaren terug was er sprake van een duidelijke werkverdeling: het KZA, toen nog Angola-Komitee, richtte zich op de Portugese koloniën, de AABN op Zuid-Afrika.

Momenteel zijn beiden actief m.b.t. Zuidelijk Afrika en ontplooiën zij dezelfde activiteiten. Er zijn geen indicaties, dat men elkaar wederzijds als concurrent beschouwt. Van samenwerking blijkt al evenmin veel.

Na de onafhankelijkheid van Angola, toen het Angola-Komitee bezig was met reorganisatie en naamsverandering is er tijdens overleg tussen het Angola-Komitee, de Werkgroep KAIRDS, de BOA en de AABN door de Werkgroep KMROS voorgesteld de krachten te bundelen door gezamenlijk één blad uit te geven en de activiteiten te coördineren. De AABN heeft hierop afwijzend gereageerd.

Men weigerde echter een reden voor die afwijzing te noemen. Het gevolg is dat in Nederland de activiteiten m.b.t. Zuidelijk Afrika worden gecontroleerd door twee grote organisaties, die beiden op hetzelfde vlak werkzaam zijn en beiden een ongeveer evengroot bedrag aan subsidie ontvangen. Van deze beide organisaties kan echter het KZA op een veel bredere steun onder de Nederlandse bevolking rekenen, dan de AABN, waar de sterke CFM-invloed mogelijk velen kopschuw heeft gemaakt. Dit geldt met name voor diegenen, die in het kader van hun kerklidmaatschap actief zijn ten gunste van de onafhankelijkheid en de gelijkberechtiging van de burgers in Zuid-Afrika.

V.2 Is er sprake van terrorisme-support?

De solidariteitscomitees, die in dit rapport zijn vermeld hebben bij monde van diverse bestuursleden bij herhaling verklaard, dat hun comitees steun verlenen aan de verschillende bevrijdingsbewegingen in Zuidelijk Afrika, maar dat hun hulp bestaat uit de levering van medische en educatieve goederen, bouwmaterialen en geld. Met de levering van wapens houdt men zich naar eigen zeggen niet bezig.

Men weigert overigens consequent controle uit te oefenen op de wijze waarop de bevrijdingsbewegingen de verkregen financiën besteden.

Nog onlangs voerde het KZA een financiële actie onder leden van de Fvda (onder auspiciën van het hoofdbestuur van deze partij) waarbij uitdrukkelijk werd vermeld, dat dit geld, bestemd voor "het bevrijdingsfront" van het ANC, door deze bevrijdingsbeweging naar eigen goeddunken kon worden besteed. Met name door "Vrij Nederland" werden bij deze actie nogal wat vraagtekens geplaatst, omdat de activiteiten van het ANC niet zozeer zouden zijn gericht op de bestrijding van de Zuidafrikaanse regering, maar op het uitschakelen van concurrerende bevrijdingsbewegingen, zoals de PAC. Diverse rapporten van Amnesty International, gebaseerd op getuigenverklaringen van naar Europa gevluchte zwarte Zuidafrikanen, bevestigen dit vermoeden van "Vrij Nederland".

Hoewel de solidariteitscomitees zich dus niet direct met de steun aan terroristische activiteiten bezig houden, blijkt het een open vraag in hoeverre zij, door het verstrekken van financiële hulp zonder voorwaarden vooraf aan de diverse bevrijdingsbewegingen, indirect dergelijke activiteiten mogelijk maken.

V.3 Politieke beïnvloeding

Het overgrote deel van de genoemde solidariteitscomitees, uitgezonderd de pro-Chinese organisaties, verlenen steun aan het Zuidafrikaanse ANC, de SWAPO in Namibië, het Patriothisch Front in Zimbabwe en eveneens, ook na de onafhankelijkheid aan de MPLA in Angola en het Frelimo in Mozambique. Al deze organisaties staan zonder uitzondering (zij het dat de situatie in Zimbabwe wat gecompliceerder ligt) onder sterke invloed van de Sowjet-Unie. Angola en Mozambique worden bestuurd door een marxistische dictatuur en de leiders van ANC en SWAPO,

Oliver TAMBO en Sam NUJOMA laten over hun wensen t.a.v. een toekomstige zwarte regering in Zuid-Afrika en Namibië al evenmin enige twijfel bestaan. Nog onlangs gaf NUJOMA in een vraaggesprek met het blad "Vraagstukken voor vrede en socialisme", dat geheel onder controle van Moskou staat, zijn onmiskenbaar communistische visie op de toekomst van Namibië.

De steun van de zijde van AABN en Medisch Komitee Angola voor deze organisaties behoeft, gezien de CPN-bestuursmeerderheid-geen verbazing te wekken. De invloed van deze organisaties op de Nederlandse samenleving is echter betrekkelijk gering, daarvoor is de CPN-invloed te evident.

Het KZA echter, met de daarmee nauw samenwerkende organisaties zoals BOA, de werkgroep KAIROS, de Stichting Oecumenische Hulp en m.b.t. Namibië, de landelijke Hervormde Jeugdraad en de Landelijke Centrale voor gereformeerd Jeugdwerk, is in de steun aan deze communistische bevrijdingsbewegingen al even onvoorwaardelijk. Ook wordt de Cubaanse aanwezigheid in Zuidelijk Afrika door het KZA zondermeer goedgekeurd.

En de activiteiten van het KZA c.s. mogen rekenen op brede steun van de Nederlandse bevolking.

van werd op 3-10-'77 telefonisch
het volgende vernomen.

Door werd uitgenodigd voor een
bezoek aan Nederland de vice-president van het ANC, de heer
TAMBO.

TAMBO zal ondermeer op 5-10-'77 een gesprek hebben met minister
PRONK en op 6-10-'77 zal hij spreken met premier Den UYL en
minister Van der STOEL.

Betreft:

Werkgroep ZUIDELIJK AFRIKA IJMOND.

In het kader van de landelijke NAMIBIE AKTIE werd op 16-5-78 een voorlezingssavond gehouden in de Prinsesselaan-kerk te Beverwijk. De avond werd georganiseerd door de Werkgroep Zuidelijk Afrika IJmond.

Er werd een film vertoond over NAMIBIE en tevens werd een inleiding gehouden door [naam] over de situatie in NAMIBIE. De Heer [naam] die zelf afkomstig is uit NAMIBIE, woont nu reeds enkele jaren in Nederland, als balling. Hij probeert thans de zaak van NAMIBIE en de bevrijdingsstrijd van de SWAPO bekendheid te geven.

Aan de NAMIBIE AKTIE wordt deelgenomen door het KOMITEE ZUIDELIJK AFRIKA (Angola Komitee.); LANDELIJK HERVORMDE JEUGDRAAD; CENTRUM VOOR GEREFORMEERD JEUGDWERK; WERKGROEP KAIROS en NOVIB.

De avond was vrij toegankelijk en was mede georganiseerd door de VERENIGING VAN VRIJZINNIG HERVORMDEN.

Op de informatie- en discussieavond was ook allerlei informatie-materiaal aanwezig, waarin de zaak NAMIBIE onder de aandacht werd gebracht.

Betreft: Landelijke Manifestatie "Solidair met de Portugese revolutie"
op 2-12-1975 te Amsterdam.

Op 2-12-75 vond in Krasnapolsky te Amsterdam de landelijke manifestatie plaats "Solidair met de Portugese revolutie". Er bevonden zich ongeveer 400 personen in de zaal.
De organisatie was in handen van o.m. BVD, IKB, PPR, PSP en ASVA.

April 1975

Angola Comité

Het in 1961 opgerichte Angola Comité stelt zich, ten doel de aandacht te vestigen op de omstandigheden, waaronder het Angolese volk leeft. Dit impliceert niet dat de belangstelling en activiteiten van het comité zich beperken tot uitsluitend Angola; ook andere Afrikaanse gebieden staan in de belangstelling.

Het comité geeft aan zijn streven bekendheid door het organiseren van lezingen het uitgeven van publikaties (Angola Bulletin, Facts en Reports) en het houden van (protest) akties. In het kader van deze activiteiten onderhoudt de meest belangrijke persoon in het comité, kontakten met verschillende Westeuropese zusterorganisaties en organisaties in Nederland, die op dit terrein werkzaam zijn, waaronder de dr. Eduardo Mondlane Stichting, de Stichting Medisch Komitee Angola, de Stichting X-Y, de Stichting J'accuse, de Anti Apartheidsbeweging Nederland en de Werkgroepen Zuidelijk Afrika.

Van de activiteiten, welke in de loop der jaren door het comité ontplooid werden, kunnen worden genoemd het verlenen van hulp aan Portugese vluchtelingen (tot april 1974), een onderzoek naar de rol van de NATO in Portugees/Afrikaanse gebieden, een onderzoek naar de levering van Fokker Friendships aan Portugal en het initiëren van de boycotaktie Angola-koffie.

Van 1 tot 12 april organiseert het Comité in samenwerking met de dr. Eduardo Mondlane Stichting een landelijke inzamelingsaktie onder het motto "Geef om Angola". Het hoogtepunt van deze aktie, welke gesteund wordt door talrijke plaatselijke aktiegroepen, vormt de toespraak van de president van de bevrijdingsbeweging MPLA (Volksbeweging voor de bevrijding van Angola), AGOSTINHO NETO, op 4 april a.s. tijdens een manifestatie in Krasnapolsky in Amsterdam. Een deel van dit gebeuren zal door de VARA-TV rechtstreeks worden uitgezonden als onderdeel van een programma dat grotendeels aan de situatie in Angola gewijd zal zijn.

Betreef: Demonstratie Angola Comité/Kaap-Verdeanen voor onafhankelijkheid van Angola Mozambique en Kaap-Verdische Eilanden en voor erkenning van de republiek Guinee-Bissau.

Op zaterdagavond 22 juni 1974 van circa 18.00 tot 20.00 uur organiseerde het ANGOLA COMITÉ op de Rotterdamse Parkkade een demonstratie, welke blijkens aldaar uitgedeelde pamfletten de eis moest onderstrepen voor

- onafhankelijkheid van Angola, Mozambique en de Kaap-Verdische Eilanden;
- erkenning van de republiek Guinee-Bissau.

De demonstratie was gericht aan het adres van de kommandant van een Portugees Marinevaartuig, dat deel uitmaakte van een Navo-smaldeel in de Rotterdamse haven. Het Angola Comité vroeg het bestuur van de Associação Cabo-Verdeana in Rotterdam tevoren om zoveel mogelijk mensen (Kaap-Verdeanen) op de been te brengen, voorzien van spandoeken met dito eisen. Enkele Kaap-Verdeanen

kweten zich van deze taak.

In de loop van de zaterdagmiddag werden in het gebouw van de Associação Caboverdeana aan de Diergaardesingel 5 of 6 spandoeken gereedgemaakt, die de eis voor totale onafhankelijkheid voor Guinee en Kaap-Verde uitdrukten en afwijzing van een federatie met Portugal.

Aan de demonstratie namen naar schatting 150 personen deel, op circa 15 Nederlandse mannen en vrouwen na alleen Kaap-Verdeanen.

De demonstranten liepen heen en weer voor het aan de Parkkade afgemeerde Portugees marinevaartuig, terwijl politie te paard en per auto een oogje in het zeil hield. Ongeregelde heden deden zich overigens niet voor. De demonstratie bedoelde tevens

een antwoord te zijn op een door de kommandant van het vaartuig
via het Portugese Consulaat in Rotterdam aan de Associacao
Caboverdeana gedane invitatie om die dag een feestelijke
bijeenkomst aan boord bij te wonen.
Dientengevolge zou hij zeer kwaad zijn geworden.
Vanaf het schip fotografeerden enkele Portugese officieren
de demonstranten.

De "Werkgroep Zuidelijk Afrika" (Tilburg) is ontstaan uit de werkgroep "Tilburg voor Angola", die in 1973 de Angola-koffie-aktie contra Albert Heijn alhier heeft gevoerd.

Op 9.11.73 werd alhier de oprichtingsvergadering WZA gehouden.

Uitgangspunt werkgroep: het zich verdiepen in de problemen van de door blanke minderheidsgroepen/regimes beheerste gebieden in Zuidelijk Afrika: Angola - Mozambique - Rhodesië - Zuid Afrika en Zuidwest Afrika (Namibië).

Doel werkgroep: het door studie, informatie-verspreiding en akties in Tilburg geven van een grotere bekendheid aan de hachelijke situatie in Zuidelijk Afrika en het meehelpen aan oplossingen.

Akties,

1.3.74 : informatie-avond, in het teken staande van de erkenning van Guinee-Bissao (inleiding door medewerker Angola Komitee - film opgenomen in bevrijde gebieden van Guinee-Bissao - discussie over de houding van de Nederlandse regering.)

10 tot kollekte in 3 grote wijken alhier voor het Medisch Komitee

17.6.74 : Angola ter aanschaffing van een ziekenauto t.b.v. de bevrijding: beweging van Angola (MPLA); opbrengst alhier f 1450.=.

In te dezer zake verschenen publikaties in plaatselijke dag- en weekbladen werd als informatie/kontaktadres vermeld

Betreft: Demonstraties tijdens het bezoek van het NAVO-smaldeel STANAVFORLANT op vrijdag 21, zaterdag 22 en zondag 23 juni 1974 aan Rotterdam.

Hierdoor deel ik U mede dat tijdens het bezoek van het NAVO-smaldeel STANAVFORLANT op vrijdag 21, zaterdag 22 en zondag 23 juni 1974 aan Rotterdam diverse demonstraties zijn gehouden.

Dit smaldeel bestond uit fregatten en onderzeebootjagers van Canadese, Amerikaanse, Engelse, Duitse, Portugese en Nederlandse nationaliteit en had als ligplaats de Parkkade te Rotterdam.

In de dagbladders was uitvoerig bekendheid gegeven aan dit vlootbezoek.

Tijdens het optreden van de Marinierskapel op vrijdagavond vond een demonstratie plaats door circa 30 jongeren.

Door deze groep werden manifesten uitgereikt, ondertekend door 17 organisaties c.q. werkgroepen. Tevens werden spandoeken vertoond waarop stond vermeld: "Nederland uit de NAVO", "Geen NAVO-eenheden in Nederland" e.d.

Ten behoeve van de opvarenden werden ook manifesten in de Duitse en Engelse taal verspreid.

door:

Zaterdagavond vond een demonstratie plaats die was georganiseerd door het Angola Comité. Dit comité was door een aantal in Rotterdam verblijvende Kaap Verdianen benaderd met de vraag de demonstratie voor te bereiden. Uit "Amsterdam" waren onder meer aanwezig:

Tijdens deze demonstratie, waaraan door ongeveer 150 personen werd deelgenomen, hoofdzakelijk Portugezen en Kaap Verdianen, werden eveneens diverse spandoeken getoond in de Portugese taal.

Betreff: Boycot-Outspan Congres.

Op 16, 17 en 18 maart 1973 werd in een gebouw van de Leidse Universiteit aan het Stationsplein te Leiden een door de Werkgroep Zuidelijk Afrika Leiden georganiseerd congres gehouden, dat bekend werd onder de naam Boycot-Outspan Congres.

Ieder die het congres wilde bijwonen, moest bij de ingang van de zaal zijn/haar naam en adres opgeven.

Naar schatting waren de eerste congresdag 250 mensen aanwezig in de zaal, waar het congres werd gehouden.

Het merendeel van deze mensen bestond uit jeugdige personen.

Officieel werd bekend gemaakt, dat diverse politieke groepelingen in Nederland vertegenwoordigers naar het congres hadden gezonden.

De eerste congresdag werd geleid door

voorman

van de PPP.

Het geheel had een zeer ruoerig verloop;

Als spreekster werd aangekondigd een zekere ^{zij} hield haar redevoering in het Engels, ook nadat haar vanuit de zaal was verzocht in het Z.Afrikaans te spreken. Maderhand werden stencils uitgereikt, waarop de redevoering van ^{zij} in het Nederlands werd weergegeven.

Onder de aanwezigen werden ondermeer opgemerkt:

1

Belreft: Eventuele aktie Angola comité tijdens vloot bezoek.

M.b.t. het bezoek van een Nato-vlooteskader dat in eerste instantie aan Amsterdam doch later uitsluitend aan Den Helder gebracht zal worden is het volgende bekend geworden.

Van de zijde van het Angola Comité bestaat belangstelling voor dit bezoek (eind augustus '73) daar een Portugees schip deel uitmaakt van het eskader.

Door het A.C. wordt overwogen dit bezoek aan te grijpen om bekendheid te geven aan het Zuidelijk Afrika Kongres te Enschede. Men denkt aan bijv. een groot spandoek op een schip of het overhandigen van uitnodigingen aan de kommandanten.

Inmiddels is bekend geworden dat op 27 augustus een ontvangst door het College van B en W in de Stadsschouwburg van Den Helder zal plaatsvinden.

In kringen van het A.C. is men van mening dat het om praktische redenen beter is deze ontvangst aan te grijpen om bekendheid te geven aan genoemd kongres, daar een demonstratie op Marine terrein mogelijk zal leiden tot een niet gewilde demonstratie

Betreff:

Angola Comité.

Vernomen werd, dat de Socialistische Jeugd (SJ) een uitnodiging heeft gekregen van het Angola Komitee om op 17-4-1975 aanwezig te zijn (20.00 uur) op een propaganda-avond, waarvan de organisatie in handen is van

1. Angola Comité
2. SRVU
3. ASVA
4. Werkgroep Zuidelijk Afrika te Amsterdam

Als spreker zal optreden _____ welke lid is van het Centraal Comité van de PAIGC (Bevrijdings-beweging van Guinee-Bissan en Kaap Verdische eilanden. Er zal een film over deze gebieden worden vertoond waarbij de zanger (tevens Portugees dienstweigeraar) _____ zijn muzikale medewerking zal verlenen.

Onderwerp: Protestdemonstratie tegen de Portugese regering
georganiseerd door het Angola-Comité.

Op dinsdag 23 januari 1973 werd van 17.00 uur tot 21.30 uur door leden en sympathisanten van het Angola-Comité te 's-Gravenhage gedemonstreerd als protest tegen de moord op de 47-jarige leider van de bevrijdingsbeweging PAIGC in de Portugese kolonie Guinee-Bissau en de Kaap Verdische eilanden, Amilcar CABRAL (wel de "Che Guevara van Zuid-Afrika" genoemd).

Hij was de bekendste nog levende leider van het Afrikaanse verzet tegen het Portugese Koloniale bewind en hij werd op 20 januari 1973 voor zijn woning in de Guinese hoofdstad Conakry doodgeschoten.

Namens het Angola-Comité was voor deze demonstratie mondeling vergunning verzocht door

Door de Burgemeester van 's-Gravenhage werd schriftelijk toestemming verleend tot het houden van deze demonstratie op het trottoir gelegen tegenover het gebouw Bazarstraat 21 te 's-Gravenhage, alwaar de Kanselarij van de Portugese Ambassade is gevestigd.

Op genoemde datum te 17.00 uur werd tegenover de Kanselarij postgevat door een groep van ongeveer 80 jonge personen (mannen en vrouwen) voorzien van 6 spandoeken met opschriften in de Portugese - en Nederlandse taal zoals o.a. "Portugal wordt geregeerd door moordenaars".

Voorts was men voorzien van 2 draagborden met de foto van CABRAL, 2 Rood-Geel-Groene vlaggen met de letters PAIGC en enkele brandende fakkels.

Door twee mannen in de groep werd regelmatig tromgeroffel ten gehore gebracht, waarna men in spreekkoren de Portugese Regering o.a. als "Fascistisch" betitelde.

Door onbekend gebleven daders uit de groep, zijn die avond drie ruiten van genoemde Kancelarij ingegooid.

In verband hiermede werd, na gezamenlijk overleg tussen de organisator en de plaatselijke politie, de demonstratie te 21.30 uur beëindigd.

Tijdens de gehele demonstratie werden aan het schaarse publiek pamfletten uitgereikt.

Onderwerp demonstratie

" Werkgroep Zuidelijk Afrika ".

Bijl.:

Hierbij moge ik U berichten dat op zondag 24 december 1972 door de " Werkgroep Zuidelijk Afrika ", uit Heerlen een stille demonstratietocht werd gehouden naar het Afcnt Hoofdkwartier te Brunssum. Deze tocht stond in het teken van de vrede.

Op 24 december 1972 omstreeks 20.00 uur vertrokken vanaf het Pancratiusplein te Heerlen circa 70 demonstranten - jongens en meisjes - op weg naar het Afcnt Hoofdkwartier alhier. Door de demonstranten werden borden en spandoeken meegevoerd, waarop leuzen stonden vermeld als: " Nixon stop bombing " , " Kerstmis 72 bommen op aarde " , " Stop moord in Vietnam " , " Kerstbommen in Vietnam " , " Vrede in Vietnam " , en " Wij helpen waar bommen vallen " .

Door enkele demonstranten werden pamfletten uitgedeeld, waarin het doel van hun tocht uiteengezet werd.

Omstreeks 21.00 uur arriveerden de demonstranten bij het Afcnt Hoofdkwartier, gelegen aan de Akerstraat te Brunssum, en gingen voor de hoofdingang op de rijbaan zitten. Vervolgens staken zij een kerstboom in brand, terwijl een van de deelnemers een korte toespraak hield.

Na deze toespraak besmeurde een van de demonstranten met verf een aanwijzingsbord, hetwelk nabij de toegangspoort van het Afcnt-terrein was bevestigd.

Omstreeks 21.20 uur loste de stoet zich op in groepjes van 5 à 6 personen, die zich vervolgens naar enige in Brunssum gelegen kerken begaven, om aldaar aan de naar de nachtmis gaande kerkgangers pamfletten uit te delen. Ongeveer 20 demonstranten bleven tot 22.00 uur voor de hoofdingang zitten, om zoals ze zeiden de wacht te houden.

Van de zijde van de bevolking bestond voor deze demonstratie in het geheel geen belangstelling.

Het geheel had een vrij rustig verloop en buiten bovengenoemde z.g. symbolische handelingen deden zich geen incidenten voor.

Betreft: Demonstratie bij Portugese Ambassade in de Bazarstraat te Den Haag op dinsdagmiddag en -avond 23 januari 1973.

Op bovengenoemde datum hielden naar schatting 50 tot 70 personen een protestdemonstratie op het trottoir tegenover het gebouw van de Portugese Ambassade in de Bazarstraat te 's Gravenhage.

Deze demonstratie was in de ochtendbladen van 23/1 aangekondigd, waarbij als organiserende groepering het Angola Comité te Amsterdam werd genoemd, zulks in samenwerking met organisaties van Portugezen en Kaap-Verdianen.

Vóór het aanvangstijdstip van de manifestatie (17.00 uur) hadden 2 agenten van politie postgevat vóór het pand van de Portugese Ambassade, terwijl gedurende de demonstratie vele malen langrijdende politie-auto's werden waargenomen.

De demonstranten

stelden zich op achter dranghekken op het trottoir tegenover de Ambassade, doch wat later op de avond nam men ook een deel van de rijbaan in beslag, toen het aantal demonstranten was aangegroeid met de nodige Nederlanders.

Door een 5 of 6 jonge Nederlanders -meisjes zowel als jongens/jongemannen- werden aan iedere voorbijganger een gestencilde brief van het ANGOLA COMITE -Da Costastraat 88 Amsterdam- aangeboden en werd getracht passerende automobilisten tot stoppen te bewegen om eveneens een exemplaar te overhandigen.

Behalve het later op de avond ingooien van 2 ruiten door enige donkerkleurige demonstranten verliep de demonstratie vrij rustig, met dien verstande dat geregeld leuzen in het Portugees en Nederlands werden gescandeerd (o.a. "moordenaars") gericht aan het Portugese bewind dat aansprakelijk werd gesteld voor de dood van de PAICG-leider Amílcar CABRAL. Men toonde een aantal spandoeken en borden.

Bij de aanvang van de demonstratie werden door persfotografen de nodige foto's 'geschoten' van het groepje demonstranten.

Hoewel er Nederlanders (vermoedelijk opgetrommeld door het Angola-Comite) en Portugezen gezamenlijk demonstreerden, werd toch onderling weinig of geen contact gekonstateerd. De indruk werd verkregen, dat de organisatoren via enige leidende figuren van Portugese organisaties (Kaap-Verdianen) voor de benodigde 'demonstranten' hebben gezorgd.

Van de zijde van buitenstaanders was er vrijwel geen belangstelling. De politie trad ook bij het ingoecien van de ruiten zeer tolerant op en beperkte zich tot een waarschuwing. Verdere ongeregdheden deden zich niet voor.

Aan de demonstranten werden diverse pamfletten en brochures uitgereikt, o.a. een stencil met teksten van de Portugese dichter door TULIPA VERMELHA-postbus 12039- Amsterdam.

Aan Zijne Excellentie de Minister
van Binnenlandse Zaken,
te
'S-GR A V E N H A G E.

Angola Comité.

19 september 1972

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie een rapport te doen toekomen met betrekking tot het Angola Comité, zulks naar aanleiding van het feit dat dit Comité in de afgelopen maanden herhaaldelijk in het nieuws is geweest en vermoedelijk ook in de toekomst nog van zich zal doen spreken.

Een copie van dit rapport zond ik aan Zijne Excellentie de Minister-President, alsmede aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Justitie.

HET HOOFD VAN DE DIENST



HET ANGOLA-COMITÉ

Het was in februari j.l. elf jaar geleden, dat de Afrikanen in Angola in opstand kwamen tegen het Portugese bewind in hun land. Aanvankelijk schonk de wereldpers er uitvoerig aandacht aan, maar dat was slechts voor korte tijd.

Teneinde dit stilzwijgen in de pers te doorbreken werd medio 1961 in Amsterdam het Angola-comité opgericht. Er werd contact gezocht met de bevrijdingsbewegingen in de Portugees/Afrikaanse gebieden*) om te bezien op welke wijze het beste steun kon worden verleend. Tevens werd begonnen met het verzamelen van informatie, die werd gepubliceerd in het tweemaandelijks "Angola-bulletin" en sedert enkele jaren ook in het in de Engelse taal verschijnende veertiendaagse "Facts and Reports". Het comité hoopt op deze wijze de belangstelling voor de vrijheidsstrijd van de Afrikaanse volkeren in Nederland te doen toenemen. Verscheen het "Angola-bulletin" in de eerste jaren in een oplage van 800 exemplaren, thans is dit aantal gestegen tot ruim 10.000.

In het najaar van 1961 verscheen de eerste brochure van het comité (er zouden er nog vele volgen) genaamd: "Angola, feiten en achtergronden van een opstand". In de verantwoording staat o.m. te lezen:

"Het Actie Comité Angola wil de aandacht vestigen op de afschuwelijke onderdrukking en terreur, waaronder het Angolese volk leeft. Het doet dit in de overtuiging, dat zwijgen hierover ons medeplichtig maakt aan de misdaden die begaan worden.

Wij menen dat de houding van de Nederlandse regering inzake Angola onaanvaardbaar is."

Medewerkers

Eén van de ondertekenaars was

Deze

is de stuwende kracht van het comité. Samen met drie full-time krachten, die overigens niet allen worden gehono-

*) Naast Angola kregen al spoedig ook andere landen in Zuidelijk Afrika de belangstelling van het comité, zoals Mozambique, Zimbabwe (Rhodesië), Namibië (Zuidwest-Afrika) en Zuid-Afrika.

reerd, werkt hij op het bureau van het Angola-comité, dat gevestigd is in de Da Costastraat 88 te Amsterdam.

Zijn medewerkers zijn o.m.:

die enige tijd als arts in Guinee heeft gewerkt voor de bevrijdingsbeweging PAIGC*),

en

die ook een rol speelt in de "Eduardo MONDLANE Stichting" (waarop verder in dit rapport wordt teruggekomen).

De ondertekenaars van de brochure van 1961 waren

Acties

Naar aanleiding van een in het najaar van 1962 in Parijs georganiseerde conferentie over "Amnestie voor alle Portugese politieke gevangenen en ballingen, teneinde de toestand in Portugal en Angola te veranderen", riep het comité op tot steun, daarmee gevolgd aan een verzoek van het internationaal secretariaat van deze actie voor Amnestie.

In het blad "Militia Christi" van 15 december 1962 werd als "adhaesie-adres" van het "Comité Amnestie in Portugal" het adres vermeld van

dat ook geruime tijd

fungeerde als secretariaats-adres van het comité en als aanloop-adres bekend bleek te zijn bij tientallen Portugese vluchtelingen die ons land binnenkwamen.

Bekendheid kreeg het comité in de beginjaren onder meer door het verspreiden van een manifest onder voetbalsupporters op weg naar Lissabon (mei 1963) en drie jaar later door het optreden tegen de Portugese deelneming aan de NAVO-taptoe in het Olympisch stadion in Amsterdam.

In juni 1966 - het Angola-comité bestond toen 5 jaar - richtte het comité zich tot de Nederlandse regering met het verzoek de Portugese terreur in Angola duidelijk te veroordelen, "zowel in de VN als in de NAVO en bij internationaal overleg!"

*) PAIGC = Partido Africano da Independencia da Guiné e Cabo Verde. (In 1956 opgerichte onafhankelijkheids-organisatie voor Portuges Guinee en de Kaapverdische eilanden.)

In 1968 begon het Angola-comité, waarvan de adhaerenten voornamelijk in links-socialistische en radikaal-pacifistische kringen worden gevonden, zich actief bezig te houden met het opvangen, begeleiden naar de vreemdelingenpolitie, aan een werkkring helpen e.d. van de Portugese vluchtelingen, die in Nederland arriveerden. Met het toenemen van het aantal vluchtelingen (thans zouden het er circa 30 per maand zijn) namen echter de moeilijkheden voor het comité toe. De mogelijkheid om werk en huisvesting voor vluchtelingen te vinden werd steeds kleiner. Mede op aandrang van het Angola-comité werd dan ook in juli 1970 het "Adviesbureau voor Portugezen" opgericht. Dit bureau, dat is gevestigd in de Roeterstraat 34-36 te Amsterdam en dat nauwe contacten heeft met de "Stichting Bijstand Buitenlandse Studenten" (SBBS), de stichting "Release" en het "Universitair Fonds Academische Solidariteit" (UFAS), nam een deel van de zorgen van het Angola-comité voor de Portugese vluchtelingen over.

In een brochure, uitgegeven in het voorjaar van 1971 zei het comité zelf over dit werk:

"..... Het Angola-comité voerde acties voor vrijlating van Portugese politieke gevangenen en hielp Portugese vluchtelingen en deserteurs aan een verblijfsvergunning, werk en huisvesting....."

De Nederlandse regering is nu bereid om aan Portugese deserteurs politiek asyl te verlenen, mits deze hun desertie politiek kunnen motiveren....."

Tijdens een op 16 maart 1971 gehouden uitzending van Brandpunt-speciaal over Portugese deserteurs in Nederland werd o.m. het volgende naar voren gebracht:

"De meeste deserteurs die de koloniale oorlog wreed en onjuist vinden, ontvluchten Portugal op 19-jarige leeftijd, vlak voordat zij in dienst moeten. Een kleiner gedeelte deserteert tijdens de opleiding, dus voordat zij overzee worden gezonden en ook zijn er die in de koloniën overlopen naar de bevrijdingsbeweging om vervolgens via Algiers naar Europa te komen.

Volgens het Angola-comité komen er wekelijks ca 10 deserteurs ons land binnen (in maart 1971!). Volgens een opgave van het Ministerie van Justitie zijn er sinds januari 1968 275 Portugezen aan de grens geweigerd. Daarnaast zijn er sinds diezelfde datum 272 Portugezen, die illegaal waren binnengekomen, weer over de grens gezet. Het is niet bekend, hoeveel politieke gevallen daarbij waren."

De afgelopen twee jaar (n.b.: dit werd gezegd in maart 1971) heeft ongeveer de helft van de Portugezen, die om politieke redenen een verblijfsvergunning aanvroegen, toestemming gekregen om zich hier te vestigen. Veel Portugese deserteurs (aantal onbekend) verblijven h.t.l. nog illegaal."

Voor zover bekend heeft het Angola-comité nimmer getracht de Portugese vluchtelingen die in Nederland arriveren, via buitenlandse zuster-organisaties in andere landen onder te brengen. Sinds het bestaan van het adviesbureau, verwijst het comité alle Portugezen die bij haar aankloppen, naar deze instelling.

Samenwerking en contact met andere organisaties

Op binnenlands terrein werkt het comité nauw samen met een aantal organisaties, zoals de in 1969 opgerichte zuster-organisatie, de "dr Eduardo MONDLANE Stichting". Deze stichting*) houdt zich in overleg met het comité bezig met steunverlening aan de onafhankelijkheidsbewegingen in de Portugese gebieden in Afrika.

De in februari 1971 opgerichte "Stichting Medisch Komitee Angola (MKA) stelt zich tot doel de gezondheidstoestand in Angola door materiële steun aan de medische dienst van de bevrijdingsorganisatie aldaar te helpen opbouwen en uitbreiden. Door het MKA wordt voorzien in de behoefte aan studieboeken en worden er regelmatig medicijnen en verbandmiddelen naar Angola gestuurd.

Het comité fungeert als coördinatieadres van de "Aktiegroepen Zuidelijk Afrika". Het doel van deze groepen is "mede te werken aan de bevrijding van de landen in Zuidelijk Afrika van elke vorm van onderdrukking en uitbuiting". Zij bestaan in verschillende steden en zijn wat samenstelling en activiteiten betreft geheel zelfstandig. De aktiegroepen richten zich op het verspreiden van informatie over de bevrijdingsoorlogen, het bestuderen van het "Westerse imperialisme" in dit gebied en het verlenen van materiële en politieke steun aan de bevrijdingsbewegingen.

Met "Sjaloom" en de Wereldwinkels werd samengewerkt in de Koffie-aktie. Reeds eerder, in september 1970 werd door Sjaloom en het comité besloten te komen tot een publicatie over het Cabora-Bassa project.

Sinds 1963 zijn in een groot aantal plaatsen lezingen en spreekbeurten door het comité gehouden. Hieraan werd medewerking verleend door o.a. de Federatie van Jongerengroepen in de PvdA, Politeia, de Werkgroep van Anti-militaristische Studenten, de Neder-

*) Genoemd naar de eerste leider van de FRELIMÓ (= Frente de Libertação de Moçambique).

landse Staatkundige Studenten Federatie, de Federatie van democratisch socialistische studenten disputen DEMOS, Kerk en Vrede, de Fleinbeweging, de PSJW, de Nijmeegse studentenvereniging DICGEMES, de ASVA, de NSR, het jongerencentrum Ruimte en het Coördinerend Secretariat of the International Student Conference (COSEC).

In september 1965 werd, met de SJ, de PSP, het Comité 29 november 1962, de werkgroep Cuba en waarschijnlijk ook het Initiatief Comité Vietnam, besloten zgn. koeriersdiensten voor elkaar uit te voeren. Wanneer een vertegenwoordiger van een dezer groeperingen naar het buitenland reisde, zouden eventuele berichten van de overige groepen worden meegenomen.

Van de buitenlandse relaties kunnen genoemd worden de Zweedse zusterorganisaties "Uppsala Zuid-Afrika Comité", "Södra Afrika" uit Lund en de "Angola-MPLA groep" uit Stockholm; verder het "Committee for freedom in Mozambique, Angola en Guinea" uit Engeland, het "Comité National de Soutien à la Lutte des Peuples des Colonies Portugaises" uit Frankrijk, het "Mozambique Comité" en het "Vlaams Angola Comité" uit België en nog enkele soortgelijke comité's. Voorts bestaat er contact met de Afrikaanse bevrijdingsbewegingen MPLA*), FRELIMO en PAIGC en met de verzetsbeweging in Portugal. De knipselkrant "Facts and Reports" wordt o.m. verzonden naar de Verenigde Staten, Zweden (Malmö), Zambia, West-Duitsland (Frankfurt) en Egypte (MPLA in Cairo).

Recentere acties

Tot de belangrijkste taken die het Comité zich heeft gesteld, behoort het onderzoek naar de rol die de NAVO speelt in Zuidelijk Afrika. Het voorlopig resultaat werd neergelegd in het boekje "Portugal en de NATO", waarin het comité o.a. spreekt over wapens en materiaal door de NAVO-partners aan Portugal geleverd en daarna door dit land gebruikt in de strijd tegen de Afrikaanse bevolking. In dit kader wordt tevens het eventuele geassocieerd-lidmaatschap met de EZG van Portugal onder de loupe genomen.

*) MPLA = Movimento Popular de Libertação de Angola.

Nauw hierbij aansluitend past de studie over de activiteiten van de Portugese krijgsmacht in de Afrikaanse gebieden.

Ook in meer algemene zin ontplooit het comité activiteiten in het kader van de dekolonisatie en de ontwikkelingshulp, waarbij met andere organisaties wordt samengewerkt. Zo werd in april 1970 tijdens een "Internationaal werkcongres voor ontwikkelingshulp" te Egmond aan Zee aan het Angola-comité gevraagd een onderzoek te willen instellen naar de deelname van Westeuropese ondernemingen aan de bouw van de Cabora Bassa-dam in Mozambique en de Cunene-dam in Angola.

De resultaten van de onderzoeken van het Angola-comité, die in rapporten worden vastgelegd en in diverse talen vertaald, hebben tot verschillende protesten en acties in binnen- en buitenland geleid.

De zo succesvol verlopen boycot-actie tegen de invoer van Angola-koffie, voerde het comité in samenwerking met een aantal actiegroepen, zoals Sjaloom, de Aktiegroepen Zuidelijk Afrika en de circa 90 wereldwinkels. Deze op 4 februari 1972 gestarte actie had tot doel via een grote publiciteits- en informatie-campagne gedurende de maanden februari tot en met april, de Nederlandse koffiebranders ertoe te dwingen hun koffie-aankopen te verleggen van Angola naar de onafhankelijke Afrikaanse landen. Het comité omschreef deze actie als een onderdeel van de totale activiteiten rond de UNCTAD-conferentie, die dit voorjaar in Nederland hebben plaatsgevonden. Omdat plaatselijke groepen, die in het raam van de UNCTAD activiteiten ontwikkelen, subsidie konden krijgen van de "Nationale Commissie Ontwikkelingsstrategie 1970-1980", adviseerde het comité deze groepen goed bij te houden welke uitgaven werden gedaan. Bij de door het comité gezonden folders en affiches werd daarom een rekening gevoegd. Op deze wijze kreeg men een deel van de kosten vergoed.

De koffie-actie zou gevolgd worden door een soortgelijke actie tegen de import van Angolese olie. "Gulf Oil Nederland", het enige bedrijf dat olie uit Angola invoert, haastte zich echter te verklaren, dat de verwerking van deze olie om "bedrijfstechnische redenen" reeds was stopgezet.

Begin september 1972 is door het Angola-Comité een speciale krant uitgegeven genaamd "Angola, nieuwsblad over het Portugese kolonialisme".

Deze krant, die gratis wordt verspreid, is bij de CPW-drukkerij DIJKMAN vervaardigd in een oplage van een half miljoen. Deze herfst zullen nog twee uitgaven volgen met eenzelfde oplage. Hiermede zou een bedrag van f 500.000,- gemoeid zijn.

In het eerste nummer zegt het comité o.a. dat het bestaat uit een aantal mensen die een duidelijk doel voor ogen hebben:

"beëindiging van de koloniale oorlogen in de Portugese koloniën en zelfbeschikking voor de bevolking van die landen. Dat is precies wat de Ver.Maties willen...., wat de Wereldraad van Kerken wil . . . en wat de Nederlandse regering altijd zegt te willen. Helaas zijn woorden en daden van de Nederlandse regering in dit opzicht met elkaar in tegenspraak. Dat is ook een van de redenen voor het bestaan van het Angola-Comité".

Besluit

Over verder te ondernemen acties is nog niets bekend. Om financiële redenen hoeft het comité zijn activiteiten niet te laten, want het heeft inkomsten uit verschillende bronnen, zoals abonnementsgeld van "Angola-bulletin" en "Facts and Reports", de verkoop van boeken en brochures (wekelijks zouden er 3 à 400 boeken worden verkocht), subsidies, giften (o.a. van de "Wereldraad van Kerken", maar ook van particulieren);

In dit verband is nog vermeldenswaard dat, volgens Nederlandse persberichten van eind augustus jl., het Deense ministerie van buitenlandse zaken een bedrag van 25.000 kronen aan het Angola-Comité ter beschikking heeft gesteld als bijdrage aan de knipselkrant "Facts and Reports".

De Deense regering zou de subsidie hebben verstrekt uit fondsen voor ontwikkelingshulp, omdat "Facts and Reports" bedoeld is als een service van het comité aan de bevrijdingsbewegingen in Zuidelijk Afrika.

Voor de toekomst blijven er nog genoeg actie-mogelijkheden. Op een onlangs aan gestelde vraag, wat het comité gaat doen als de Portugees/Afrikaanse gebieden onafhankelijk zijn geworden, antwoordde hij dat deze landen dan moeten worden opgebouwd en het niet ondenkbaar is dat het comité dan bijvoorbeeld actie zal gaan voeren om de koffie-export uit Angola te bevorderen!

Aangenomen mag worden dat evenals in de afgelopen jaren het comité zich daarbij voornamelijk van traditionele methoden zal bedienen, zoals acties via communicatiemedia, overhandigen van petitie's en brieven en gesprekken met autoriteiten. Hoewel een onbezonnen daad van een enkeling nooit mag worden uitgesloten, zijn gewelddadige acties, mede gezien de pacifistische instelling van het merendeel van de aanhangers, niet te verwachten.

Onderwerp demonstratie
" Werkgroep Zuidelijk Afrika "

Hierbij deel ik U mede dat op donderdag 4 mei 1972 door de Werkgroep Zuidelijk Afrika " uit Heerlen, waarvan het secretariaat is gevestigd aan de Kruisstraat nr.13 , een sta-demonstratie werd gehouden tegen het feit dat het L.S.O. (Limburgs Symfonie Orkest) in de Afcentschool, gelegen aan de Ferdinand Bolstraat alhier, een concert gaf voor het Afcent-personeel en belangstellenden. Kaarten voor deze uitvoering waren verkrijgbaar bij de V.V.V.-kantoren te Heerlen, Maastricht, Valkenburg en Brunssum.

De " Werkgroep Zuidelijk Afrika ", " De Werkgroep voor de Vrede " afd. Brunssum en de " Wereldwinkel Brunssum " zijn van mening dat deze en soortgelijke bijeenkomsten georganiseerd worden om de grauwe NATO-werkelijkheid te verbloemen.

Aan deze demonstratie namen 18 jeugdige personen deel, waarvan de meesten tot de " Werkgroep Zuidelijk Afrika " behoorden.

De demonstratie begon tegen 19.00 uur en was te 20.20 uur beëindigd. Zij hadden zich, voorzien van borden en spandoek, opgesteld voor de inrit en uitritten (in totaal 3) van het parkeerterrein, hetwelk is gelegen voor de hoofdingang van de Afcentschool. Op het spandoek en de borden stonden leuzen als; " Happy End Afcent " , " Stop Killing " , " Muziek voor Afcent, opium voor het volk " , " Wij spelen niet " , " No NATO " , " L.S.O.= Limburgse steun aan Onderontwikkeling"

Onderontwikkeling " , " I.C.C. = Militaire propaganda " , " Angola, een tweede Vietnam " , " Portugal moordt met NATO-wapens " , " NATO out of Holland " , " L.S.O. = Listige steun aan oorlog " , " 23 jaar NATO onderdrukking " , " Go Home " , " 4 mei dodenherdenking, doden in Portugal en Mozambique " , verder een bord waarop de Amerikaanse vlag met een doodskop was getekend.

De demonstranten toonden aan alle bezoekers de borden, terwijl twee van hen aan de hoofdingang van de school pamfletten uitdeelden , waarin- in het Nederlands en Engels - het doel van hun demonstratie uiteengezet werd.

Van de zijde van de bevolking werd nagenoeg geen belangstelling getoond. Het geheel had een rustig verloop en incidenten deden zich in het geheel niet voor.

Onderwerp: voettocht Angolacomité
van Dokkum naar Joure.

Hierbij bericht ik U dat het Angola-comité te Dokkum op 3 maart 1972 een voettocht heeft georganiseerd van Dokkum naar Joure met het doel om aan de directie van de N.V. koffiebranderij DOUWE EGBERTS te Joure, 1500 handtekeningen en 130 briefkaarten aan te bieden van mensen die geen koffie van Douwe Egberts meer willen drinken, tenzij Douwe Egberts binnen een half jaar de invoer van koffie uit Angola stop zet.

Vrijdagmorgen, 3 maart 1972, omstreeks 7.00 uur, vertrok een vijftal personen vanuit Dokkum, nabij het ziekenhuis "De Zionsberg" te voet in de richting Joure;

Op de rugzijde hadden deze vijf personen het bekende affiche van het Angola-comité bevestigd. Er werden geen spandoeken medegevoerd. Ook werd op geen andere wijze richtbaarheid gegeven aan het voeren van hun aktie, met uitzondering van het plakken van affiches met het opschrift: "Angolakoffie-bloedkoffie-Douwe-Egberts."

De voettocht liep via de plaatsen Damwoude - Bergum - Wartena - Grouw. Omstreeks 14.00 uur, die dag, arriveerde het gezelschap in Grouw, gemeente Idaarderadeel, alwaar de nacht zou worden dogebracht.

Na informatie bij de N.V. Douwe Egberts te Joure, bleek dat genoemde N.V. had besloten de invoer van koffie uit Angola stop te zetten, daar van de zijde van consumenten tegen het verwerken van Angola koffie bezwaren waren ontstaan, hetgeen op vrijdagmiddag, 3 maart 1972 telefonisch was medegedeeld aan het Angola-comité te Amsterdam.

Onderwerp : Openbare discussie-avond
van het Angola-Comité.

Hierbij bericht ik U dat het Angola-Comité te Dokkum, op 15-2-1972 in hotel Terwisga te Joure een openbare discussie avond heeft belegd. Enkele dagen tevoren was te Joure een pamflet, bevattende de uitnodiging om de discussie avond bij te wonen, huis aan huis verspreid.

De bijeenkomst, welke door ongeveer 40 personen werd bezocht, had een uitermate rustig verloop en uit de discussie bleek duidelijk, dat lang niet alle aanwezigen het met de doelstellingen van het Angola-Comité eens waren.

Dit bleek ook duidelijk uit een door een der bezoekers meegebracht en in de zaal ontplooid spandoek, waarop stond vermeld: "Bloed, zweet en tranen - weg met dit en weg met dat - veel gepraat - veel geschreeuw - protesteren maar - waarom ga je niet **HELPEN!**".

De vergadering werd geopend door die een korte inleiding hield over het doel van de actie van het Angola-Comité. De kern van zijn betoog was, dat de bevolking van ons land er van moet worden doordrongen geen "bloed" - koffie uit Angola meer te drinken. Wanneer die koffie wel uit Angola wordt betrokken, stelt men Portugal in staat om voor de gemaakte winsten wapens te kopen. En die wapens worden gebruikt om de Angolezen nog langer te onderdrukken. Aan het slot van zijn betoog stelde nog dat een boycot van de regering op de invoer van koffie uit Angola onhaalbaar is.

Na deze inleiding werden door de aanwezigen enkele vragen gesteld. Op de vraag wat er met de Angolezen gebeurt wanneer de koffie uitvoer stop komt te staan, werd geantwoord dat vele Angolese boeren die een eigen bedrijfje hadden waarvan ze net konden bestaan, nu gedwongen

gedwongen op de plantages werken. Ze verdienen practisch niets en slecht
ter dan nu kunnen ze het niet krijgen.

Eén der aanwezigen was van mening dat uit Brazilië ook geen "zuivere"
koffie komt en vraagt waarom daar niet tegen wordt geprotesteerd.

reageerde hierop met de opmerking dat het comité niet alles
tegelijk kan doen.

Een ander vroeg waarom het Comité niet een actie tegen Portugal voert
door bijvoorbeeld te verhinderen dat Benfica' tegen Feyenoord speelt.
Het Comité was van mening dat daarmee niet bereikt wordt dat Portugal
geen wapens meer kan kopen.

Verder werd er nog gediscussieerd over diverse technische aspecten,
zoals de controle of er wel of geen Angola-koffie in de melange van
Albert Heyn en soortgelijke grote winkelbedrijven wordt verwerkt. Vol-
gens sommigen is deze controle onmogelijk.

De discussie werd door afgesloten met de vraag hoever de
spreekwoordelijke sociale bewogenheid van Douwe Egberts zich uitstrekt.
Geldt die alleen voor Nederland of heeft die ook betrekking op andere
landen?. Wanneer die vraag bevestigend kan worden beantwoord, kan hij
zich niet voorstellen waarom Douwe Egberts niet overschakelt op andere
soorten koffie.

Betreft: Landelijke actie Angola Comité.

Op vrijdag 4-2-1972 werden voor de toegangspoort van de N.V. Van Nelle aan de Van Nelleweg 1 te Rotterdam door een tiental personen pamfletten uitgedeeld in het kader van de landelijke actie van het Angola Comité. De opzet van deze actie was om van de N.V. Van Nelle, die nog koffie zou betrekken uit Angola, te bewegen koffie te betrekken uit andere landen.

Op zaterdag 5-2-1972 werden in het centrum van Rotterdam - op de Lijnbaan en het Beursplein - koffiebonen verkocht voor f 0,25 en pamfletten verspreid. De stands waren respectievelijk bezet door drie en vier personen.

Demonstratie van de 'Werkgroep Zuidelijk Afrika'

Door de Werkgroep Zuidelijk Afrika, gevestigd te Heerlen, Kruisstraat 13 en te Schinnen, Stationsstraat 8, werd op zaterdag 5 februari 1972 een demonstratie gehouden onder het motto: 'Koffie voor Nederland - bloed van Angola'.

De protestdemonstratie, gericht tegen de afname van koffie uit Angola, werd gehouden op de Borgerweg te Schinnen, zijnde de toegangsweg tot het Afcent-depot. Omstreeks 13.30 uur verzamelde zich een groep van naar schatting 40 à 50 jongeren, voorzien van borden met anti-Amerikaanse leuzen zoals: 'Nato-shit; Yankee go home; Nato out of - Holland - out of Nato?'

De groep, voornamelijk staande op het trottoir, deelde aan bezoekers van het Afcent-depot pamfletten en stickers uit.

Omstreeks 14.15 uur zette de groep zich in beweging en trok op naar het Afcent-depot. Aldaar zou een afvaardiging van de werkgroep aan de commandant koffie uit Tanzania aanbieden.

Komende bij het door slagbomen afgezette terrein van Afcent kroop de gehele groep jongeren onder de slagbomen door en ging een eindje verder in het terrein op het wegdek zitten, waardoor de rijweg versperd werd.

De bij de slagbomen staande Marechaussee zag lijdelijk toe hoe de jongeren zich al kruipende onder de slagbomen toegang verschaften tot het terrein.

Enkele jongeren, kennelijk behorende tot de Werkgroep Zuidelijk Afrika bleven buiten de slagbomen op de Borgerweg staan. Zij staken hun misnoegen over het gebeurde niet onder stoelen of banken en verklaarden het niet eens te zijn met de gang van zaken.

Volgens hen wensten zij zich uitdrukkelijk te distantiëren van de KPN-groep (Marxistisch-Leninistische groepering), waarvan enkelen - naar schatting 8 jongeren zich tussèn de deelnemers hadden gevoegd.

Onder het zingen van leuzen gericht tegen de Nato en de Amerikanen bleef de groep op het wegdek zitten.

Nadat de Rijkspolitie versterking had gekregen stond de groep na een demonstratie van 1 drie kwartier op en verliet het Afcentterrein.

Tegenover een verslaggever van de Limburgse pers, die ter plaatse aanwezig was, verklaarde de leider van de Werkgroep Zuidelijk Afrika, dat zij zich uitdrukkelijk distantiëerden van de KPN-groep. Hij verzocht de journalist hiervan mededeling te doen in het te plaatsen verslag over deze demonstratie.
Omstreeks 15.30 uur was de demonstratie ten einde.

aan het College van Burgemeester en
Wethouders van de Gemeente Haarlem
HAARLEM

Haarlem, 13 januari 1972

Geachte heren,

Hierbij verzoeken wij u op een of meerdere zaterdagen in de maanden
februari of maart een huis-aan-huis kollekte te mogen houden t.b.v.
de landelijke ABC-boekenactie van de Dr. Eduardo Mondlane Stichting.

Het gaat hierbij om gelden in te zamelen om een skript voor een
onderwijsboek voor de bevrijde gebieden van Angola te kunnen drukken.

wij hopen dat, net als in vele andere plaatsen, ook in Haarlem (de
bakermat van de Dr. Ed. Mondlane Stichting) door uw medewerking deze
kollekte mogelijk zal zijn.

In afwachting van uw nadere berichten tekenen wij,

hoogachtend,

namens de Werkgroep Zuid-
lijk Afrika

Werkgroep Zuidelijk Afrika
p/a Hagestraat 10
HAARLEM

De collecte zal worden gehouden d.m.v. gesloten bussen langs de woningen in de
gehele gemeente gedurende de periode van 21 t.m. 25 februari 1972 en een straat
collecte op 26 februari 1972.

Geen bezwaar, onder de gebruikelijke voorwaarden

Haarlem,

De hoofdcommissaris van politie,

4.2.1972.

ANGOLA COMITE

VRIJHEID VOOR
ANGOLA
MOZAMBIQUE
GUINEE-BISSAU
PORTUGAL

DA COSTASTRAAT 88
AMSTERDAM 1014
TEL. 020-183598
POSTGIRO 600657

Amsterdam, 7 februari, 1972.

Aan de redacties van schoolbladen.

Beste vrienden,

Enkele weken geleden zonden wij jullie het boekje "koffie voor Nederland, bloed van Angola". Inmiddels is de actie tegen de Angola koffie in het hele land van start gegaan. Vier bedrijven hebben al toegezegd binnen zes maanden een eind te zullen maken aan het gebruik van koffie uit Angola, namelijk Albert Heijn, de Gruyter, CO-OP en Edah.

Drie andere belangrijke bedrijven - Douwe Egberts, Van Nelle en Niemeyer - weigeren echter een dergelijke toezegging te doen. Zij hebben tijdelijk wel het gebruik van Angola koffie verminderd, maar ze kunnen het bijvoorbeeld over een half jaar rustig weer opvoeren.

De enige manier om hen te dwingen een eind te maken aan de steun aan de Portugese onderdrukking in Angola, is om geen koffie meer van deze bedrijven te kopen. In plaats van hun bloed-koffie moeten we overschakelen op koffie van die bedrijven, die beloofd hebben op Angola-vrije koffie over te schakelen.

Jullie school kan een belangrijke bijdrage leveren in de strijd tegen de Angolose bloedkoffie. Als op jullie school koffie van Douwe Egberts, Niemeyer of Van Nelle wordt gebruikt, probeer dan de inkoper van deze koffie op school te overtuigen op Albert Heijn of De Gruyter over te schakelen. Of voer op school een actie tegen het gebruik van bloedkoffie. Affiches, pamfletten en stickers zijn bij ons verkrijgbaar.

Als jullie erin slagen de Angola koffie uit de school te weren, bericht dit dan aan de plaatselijke pers. Die heeft er vast belangstelling voor. Aan de achterkant van deze brief zijn wat berichtjes opgenomen uit de plaatselijke pers van Zaandam over een actie die daar op een school werd gevoerd.

Stuur in elk geval ook een gepeperde brief aan het bedrijf, waarvan je geen bloedkoffie meer lust en noem bv. Albert Heijn als alternatief.

De adressen zijn:

Douwe Egberts, Keulsekade 143, Utrecht
Van Nelle, Postbus 817, Rotterdam
Niemeyer, p/a V.L.F., Marktplaats 1, Bolsward.

Als jullie voor je blad blijvend van onze activiteiten op de hoogte wilt blijven, schrijf ons dan even.

Met vriendelijke groet, en succes met de actie op school,

berverpt Demonstratie door "KERKROEP ZUIDELIJK AFRIKA".

Door de "Kerkgroep Zuidelijk Afrika" werd op 5 februari 1972, vanaf 13.30 uur, aan de Burgerweg te Schinnen (L), een demonstratie gehouden. Voor deze demonstratie was door de burgemeester van Schinnen (L) toestemming verleend.

Het doel van deze demonstratie was om de Amerikaanse militairen en hun in Nederland verblijvende gezinnen te weerhouden nog langer koffie, afkomstig uit Angola, te gebruiken.

Door de demonstranten was met opzet deze zaterdagmiddag gekozen, omdat dan vele Amerikaanse gezinnen hun wekelijkse inkoop doen.

De slechts voor US-militairen toegankelijke "shop" is gelegen aan het eind van genoemde Burgerweg. Deze Burgerweg is de enige toegangsweg tot het terrein waarop de "shop" is gevestigd.

Door de ongeveer 50 jeugdige (jongens en meisjes) demonstranten werden aan alle passerende voertuigen pamfletten uitgereikt, waarop in het Nederlands en het Engels enige uitlog ontrent deze actie werd gegeven.

Alle passerende voertuigen werden besprenkeld met lichte-

lijk rood gekleurd water, uit een kan met het opschrift " Bloed van Angola ".

Door de demonstranten werden diverse borden meegevoerd met o.a. de volgende opschriften.

- USA komt op de koffie -
- Make love, no war -
- Bloed koffie -
- Boycot Douwe Egberts -
- Angola - Blood - Coffee -
- Nato shit -
- Go home -
- Nieuw akkoord, 5 jaar moord -
- Holland out of NATO -
- Nieuw vredesplan - Moordplan -
- NI \$ ON -
- enkele borden met foto's van Angela Davis -

Slechts enkele malen werd er getracht om gezamenlijk te zingen - Nixon moordenaar " en - weg met de marechaussee -.

Van de zijde van het publiek bestond geen belangstelling.

Het geheel was een rustige en vrije stille demonstratie.

De groep trok vervolgens naar de ingang van het terrein, liep daarna langs de bewaking het terrein op en ging in zijn geheel, ongeveer 25 meter achter het toegangshek, op de straat zitten. Het in-en uitgaande verkeer werd hierdoor stilgelegd. Door een der demonstranten werden toen symbolisch de gebouwen met " Bloed van Angola " besprenkeld.

Aanvankelijk wilden de demonstranten na sommatie het terrein niet vrijwillig verlaten. Nadat echter enige versterking gearriveerd was, werd door de leiding te kennen gegeven dat men geen rallen wilde en nu rustig vertrekken wilde.

Tussen deze demonstranten bevonden zich leden van de Marxistisch-Leninistische Jongeren. Zij trachtten het blaadje " de tribune " te verkopen. Twee van deze M.L.J.ers weigerden te vertrekken en werden daarna door politie en marechaussee van het terrein verwijderd.

Nog even werd aan de buitenzijde van het toegangshek een haag gevormd en getracht pamfletten uit te reiken aan personen die het terrein betraden en/of verlieten.

Omstreeks 14.30 uur verlieten de demonstranten de ingang van het terrein. Omstreeks 15.00 uur eindigde de demonstratie en loste de groep deelnemers zich op.

Betr.: Activiteiten Angola Comité
en
Dr. Eduardo Mondlane Stichting.

9 FEB. 1972

Blijkens het politierapport alhier werd op 3 februari 1972 op de Bakenessergracht, alhier, terzake van het zonder vergunning van B.& W. aanplakken van propagandabiljetten, proces-verbaal opgemaakt tegen:

De propagandabiljetten, afkomstig van het Angola Comité te Amsterdam en de Dr. Eduardo Mondlane Stichting te Haarlem, waren respectievelijk voorzien van de tekst: "Koffie voor Nederland. Bloed van Angola" en "Angola Boeken Campagne"

Betrokkenen weigerden aanvankelijk hun naam op te geven. Zij werden aangehouden en overgebracht naar het bureau van politie alhier. Enkele uren na hun aanhouding gaven de sub genoemden hun personalia op en werden aan hun respectievelijke ouders afgegeven. Zij verklaarden te behoren tot de werkgroep "Zuidelijk Afrika", gevestigd Hagestraat 10 te Haarlem (betreft het adres van de Dr. Eduardo Mondlane Stichting), en onlangs op hun school door een persoon, wiens naam zij niet konden of wilden noemen te zijn aangezocht voor deze plakactie.

Op de portemonnee van de sub genoemde kwam de naam Deze persoon, die bij herhaling naar zijn naam en overige personalia is gevraagd, doch weigerde deze op te geven werd in verband hiermede aan het politiebureau alhier opgehouden. Aldaar gaf hij op 4 februari 1972 korte tijd voor zijn heenzenden te 13.00 uur toe genaamd te zijn, doch weigerde een nadere verklaring af te leggen. Hij werd daarna heengezonden.

Op vrijdagmiddag 4 februari 1972 werden in het centrum van Haarlem door 4 jongens en 4 meisjes pamfletten uitgereikt, afkomstig van het Angola Comité en voorzien van de tekst: "Koffie voor Nederland - Bloed van Angola - Weiger Angolese Bloedkoffie." De jongelui (ngo) voerden een bakfiets mede, welke was voorzien van enkele propagandabiljetten (1 pamflet wordt bijgevoegd).

De werkgroep "Zuidelijk Afrika", gevestigd te Haarlem, Hagestraat 10, vroeg bij brief dd. 13 januari 1972 aan B.& W. van Haarlem vergunning voor op één of meerdere zaterdagen in de maand februari of maart 1972 te houden huis-aan-huis collecten t.b.v. de landelijke ABC-boekenactie van de Dr. Eduardo Mondlane Stichting.

De Dr. Eduardo Mondlane Stichting verklaarde bij brief dd. 3 februari 1972 in te stemmen met de door de werkgroep "Zuidelijk Afrika" te organiseren inzamelingsactie voor Angola. De brief was ondertekend door

DR EDUARDO MONDLANE - STICHTING

Secretariaat: Busken Huetlaan 1 - Bloemendaal - Telefoon 0 23 - 26 52 31

Haarlemse Gemeente Politie
afd. bijzondere wetten.

Haarlem, 3 februari 1972.

L.S.,

Hierbij verklaren wij in te stemmen met de inzamelingsactie zoals die door de Haarlemse werkgroep Zuidelijk Afrika wordt georganiseerd.

De actie heeft tot doel gelden bijeen te brengen om onderwijsvoorzieningen in de bevrijde gebieden van Angola te kunnen financieren. De actie wordt gehouden onder de naam Angola Boeken Campagne (ABC-actie) omdat een van de meest urgente projecten is: Het drukken van een boek ten dienste van het onderwijs in de bevrijde gebieden van Angola. Deze boeken worden in Nederland gedrukt in de Portugese taal en ter beschikking gesteld aan de Angolese bevrijdingsbeweging MPLA.

Tot slot wijzen wij U erop dat deze actie, samen met de door het Angola comité gelanceerde koffieactie, van de commissieontwikkelingsstrategie '70 - '80, een subsidie heeft verkregen.

Hopende U hiermede van dienst geweest te zijn, verblijven wij,

met de meeste Hoogachting,
nms. de Dr. Eduardo Mondlane Stichting

Demonstratie van de 'Werkgroep Zuidelijk Afrika Limburg'

De Werkgroep Zuidelijk Afrika Limburg, die in de avonduren van 24 december 1971 in Heerlen en Treebæk een stille protesttocht hield tegen de oorlog in het algemeen en tegen de wapenfabriek Jürgen Hoyer in het bijzonder, zal op 5 februari a.s. wederom een demonstratie houden.

Deze protestdemonstratie, die voornamelijk gericht is tegen de grote afname van koffie uit Angola door Amerika, zal gehouden worden op de Borgerweg te Schinnen. Dit is de toegangsweg tot het Afcent-depot, die gelegen is nabij het oude mijncomplex.

De demonstratie begint om 13.30 uur.

Volgens bijgaand bericht uit het Limburgs Dagblad van 3 februari 1972 heeft het actiecomité over deze voorgenomen betoging pamfletten uitgegeven.

Onderwerp demonstratie
" Werkgroep Zuidelijk Afrika "

Hierbij deel ik U mede dat op vrijdag 24 december 1971, door de " Werkgroep Zuidelijk Afrika " uit Heerlen een stille demonstratietocht werd gehouden tegen de vestiging van Jürgen Hoyer in Hoensbroek en tegen die van Afcent te Brunssum.

Aan deze demonstratie werd door een zestigtal jeugdige personen deelgenomen. Het merendeel van deze personen zijn studenten van de Hogeschool voor Theologie en Pastoraat uit Heerlen. Zij zijn bijna allen lid van de " Werkgroep Zuidelijk Afrika ", waarvan het secretariaat is gevestigd aan het adres Kruisstraat 13 te Heerlen. (commune " Het Minnekind ")

Op vrijdagavond omstreeks 19.00 uur vertrok vanaf het St-Pancratiusplein te Heerlen een zestigtal demonstranten - jongens en meisjes - op weg naar de St. Emma te Hoensbroek. Door de demonstranten werden spandoeken en borden meegevoerd met leuzen als: " Alleen voor blanken " , " Militaire dienst - Moordenaarsdienst " , " Nederland uit de Nato " , " Jürgen Hoyer - Jürgen Huiler " , " Afcent-mirror - lachspiegel " .

Tijdens deze tocht maakten de demonstranten gebruik van de in de route gelegen voetpaden, en droegen brandende fakkels en lantaarns met zich mede. Door enkele demonstranten werden twee soorten pamfletten verspreid, waarin het doel van de tocht uiteengezet werd.

Gekomen bij de hoofdingang van genoemde mijn, bleven de demonstranten staan om te protesteren tegen de aanwezigheid van Jürgen Hoyer. (wapenindustrie, gevestigd op het terrein van bedoelde mijn.) De demonstranten vormden voor de hoofdingang een kring, waarna door een van hen de namen werden voor-gelezen van gesneuvelde Amerikaanse militairen in Vietnam.

Vervolgens begaf de stoet zich naar de zij-ingang van de St. Emma, gelegen aan de Spoorstraat te Heerlen, alwaar hetzelfde gebeuren als aan de hoofdingang weer plaatsvond. Daarna zette men de tocht voort naar het Afcent-Headkwartier, gelegen aan de Akerstraat te Brunssum, waar zij tegen 21.20 uur arriveerden.

Voor de hoofdingang ging men wederom in een kring staan en werd er door een van de demonstranten een toespraak gehouden, die slechts voor de deelnemers hoorbaar was. Hierna stelde men zich aan één zijde voor de poort op.

Tegen 21.35 uur verliet een veertigtal Afcent-auto's het terrein en de demonstranten maakten hun aanwezigheid kenbaar door aan de voorbijrijdende " Afcenters " hun meegebrachte borden en spandoeken te tonen.

Toen tegen 22.10 uur de pers, waarop zij stonden te wachten niet verscheen, overhandigde men aan een aan de poort staand lid van de Koninklijke Marechaussee een witte zak, waarin een houten voorwerp zat, hetwelk een geweer diende voor te stellen.

Na deze overhandiging keerden de demonstranten, zonder veel rumoer te veroorzaken, naar Heerlen terug.

Notitie

Dr Eduardo Mondlane Stichting

Een van de belangrijkste taken van het "Angola-comité" is vanaf de oprichting in 1961 geweest het bijeenbrengen van gelden voor de onafhankelijkheidsbeweging in de Portugese gebieden in Afrika.

In verband met de duidelijk toegenomen belangstelling in Nederland voor deze bevrijdingsstrijd, resulterend in een grote toename in de werkzaamheden van het "Angola-comité", heeft dit comité eind 1969 besloten een deel van haar werk over te dragen aan een nieuwe organisatie, de "Dr Eduardo Mondlane Stichting".

Het "Angola-comité" blijft belast met de informatie, politieke actie en steunverlening aan Portugese deserteurs, terwijl de Mondlane Stichting zich uitsluitend bezig houdt met steunverlening aan de organisaties van de onafhankelijkheidsbewegingen.

De nauwe samenwerking tussen comité en stichting blijkt duidelijk uit het feit, dat en vooraanstaande leden van het Angola-comité, deel uitmaken van het stichtingsbestuur.

Ook de uitzending naar Afrika van de Nederlandse arts

door de Mondlane Stichting spreekt/in dit verband duidelijke taal.

Onderwerp: Demonstratie Angola Comité
en werkgroep "Zuid-Afrika".

Op 9 november 1970 om omstreeks 9.30 uur stonden 12 personen voor de ingang naar het Binnenhof op de hoek Korte Vijverberg - Plein te 's-Gravenhage met sandwichborden en spandoeken opgesteld.

Op de borden en spandoeken stonden de leuzen vermeld: "No Nato-arms for Portugal", "Portugal moordt met Navo-wapens", "Luns doe er 's wat aan" en "Zuidelijk Afrika vrij".

De demonstranten bleken leden te zijn van het Angola Comité, de werkgroep "Zuid-Afrika" en studenten uit Leiden.

Aan voorbijgangers werd een pamflet uitgereikt, een open brief gericht aan de leden van de Navo Assemblee die van 9 tot 11 november 1970 in de Ridderzaal te 's-Gravenhage in conferentie zaten.

Later op de ochtend stonden aan de ingang tot het Binnenhof zijde Buitenhof ook een zestal demonstranten opgesteld.

Door een misverstand en vermoedelijk met medewerking van één der leden van de 2de Kamer lukte het één der demonstranten door de politie-afzetting te komen en met een pak pamfletten van het Angola Comité de vergaderzaal binnen te treden, alwaar hij door een daar aanwezige bode werd opgevangen en weer buiten de vergaderzaal werd gebracht.

Het pak pamfletten bleek bestemd te zijn voor Mr. VAN DER STOEL, lid van de 2de Kamer der Staten Generaal voor de P.v.d.A.

Om omstreeks 11.00 uur hebben de demonstranten hun standplaatsen verlaten.

EINDE.

Onderwerp: Het aanbrengen van pamfletten
te Deventer.

Hierbij heb ik de eer U te berichten, dat op vrijdag 4 juni 1971 te ongeveer 3.00 uur te Deventer terzake overtreding van artikel 17, onder 1e der Algemene Politieverordening van de gemeente Deventer (=zich tussen 22 uur en 6 uur op de weg of op openbare grond bevinden met materialen bestemd of geschikt voor het aanbrengen van een aanplakbiljet of dergelijk voorwerp de volgende personen zijn geverbaliseerd:

Behalve een emmer met lijm en een roller, zijn een aantal pamfletten in beslaggenomen. De pamfletten, bevatten afbeeldingen van een executie van een vrijheidsstrijder in Mozambique. Volgens een kanttekening op het pamflet, zouden deze afbeeldingen afkomstig zijn uit het blad "Der Spiegel" dd. 15-6-1970. Onder op het pamflet staat gedrukt: "Joseph Luns: Portugal heeft in zijn overzeese gebiedsdelen belangrijk beschavingswerk verricht." Tevens bevat het pamflet een afbeelding van voornoemde minister.

Bij onderzoek bleek, dat vóór de staandehouding van eerdergenoemde personen, reeds enkele pamfletten waren aangebracht.

Onderwerp:

Het aanbrengen van pamfletten te Deventer, afkomstig van het Angola-comité.

Hierbij heb ik de eer U te berichten, dat vermoedelijk in de nacht van maandag 24 op dinsdag 25 mei 1971 in het centrum van Deventer diverse pamfletten waren geplakt.

Op deze pamfletten was een cartoon aangebracht, voorstellende de benoeming van de thans demissionaire Minister van Buitenlandse Zaken Mr. J.M.A.H. LUNS tot Secretaris-Generaal van de N.A.T.O.

Deze pamfletten zijn, blijkens onderschrift, kennelijk een uitgave van het Angola-comité, Klarenburg 253 te Amsterdam.

Op de linker onderzijde van deze pamfletten staat vermeld: ""En dan te bedenken, dat Portugal zijn bloed vergiet voor onze vrijheid"", aldus Minister Luns in de commissie Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer, 4 maart 1971."

Betreft: Film-avond Angola-week.

- - - - -

Op donderdag 25-3-71 werd in het kader van de van 20 tot en met 26 maart 1971 te Groningen gehouden Angola-week een film-avond gehouden in het gebouw van de studentenvereniging "Vera", Oosterstraat 44.

Aanwezig waren ongeveer 50 personen, w.o. een Portugese dienstweigeraar.

Vertoond werd de film "Frelimo".

Na vertoning van de film werd door een onbekende man iets verteld over de over de "Vrijheidsstrijd" in Zuidelijk-Afrika.

Betreff

TV-interview Portugezen.

In de TV-uitzending "Brandpunt" van 19.3.'71 werden enige Portugezen en van het "Angola-comité" ge-interviewd.

Bedoelde Portugezen zijn hun land ontvlucht, omdat zij zouden worden ingezet als militair in de koloniën van Portugal, iets waaraan zij niet willen meedoen. Via Frankrijk zijn zij in Nederland aangekomen en hebben toen contact opgenomen met het "Angola-comité".

Deze Portugezen werden ondervraagd naar de redenen van hun vlucht naar het buitenland.

zelf werd tijdens het programma ook geïnterviewd en daarbij zou hij ondermeer hebben gezegd, dat hij de Portugese vluchtelingen die zich bij hem melden aanraadt, zich niet bij de politie te melden, maar dat ze liever moeten proberen zonder medeweten van de politie onderdak te vinden in Nederland.

Een Portugees, die uit Nederland is gezet, en die thans verblijft in Frankrijk, beweerde in deze uitzending, dat hij door de politie in de Varnixstraat zou zijn mishandeld. Zowel het gezegde van als dat van de onbekende Portugees in Frankrijk zijn door de Portugezen in Amsterdam niet overdeeld gunstig ontvangen. In die kringen is men n.l. van mening, dat zij zeer welwillend door de politie in Amsterdam worden opgevangen, zodat er geen enkele reden behoeft te bestaan om de politie in kwaad daglicht te stellen.

Een zekere hoofd van de Stichting Rijstaad Buitenlandse Studenten, gevestigd Roeterstraat 34 te Amsterdam, die belast is met de belangenbehartiging van de in Amsterdam wonende gevluchte Portugezen, heeft, zo werd vernomen, al een brief geschreven aan waarin hij het zeer kwälijk noemt, dat hij de Portugese vluchtelingen aanraadt zich bij hun komst in Amsterdam niet bij de politie te melden.

angola comité

*vrijheid voor angola guinee mozambique portugal
klarenburg 253 amsterdam tel. 020-196511-96 04 46*
Amsterdam, 9th November 1970

Open letter to the members of the NATO-Assembly, meeting in The Hague from
9 till 11 November 1970

On behalf of large groups of the Dutch people the Angola Committee wants to call your attention to the fact that NATO as an organization is an accessory to the suppression of the Africans and to the colonial wars waged by Portugal in its colonies Angola, Mozambique and Guinea-Bissau. NATO-partners of Portugal take advantage of the fact that Portugal is a NATO member and they supply substantial quantities of war material under the pretext that Portugal has to be assisted so as to meet her NATO commitments. A great part of this armament is used in the colonial wars in Africa. NATO as an organization has never protested against the fact that advantage is taken of Portugal's membership to carry out these criminal arms sales. In its charter NATO speaks about democracy, individual liberty and the rule of law, but in practice it supports the fascist clique in Portugal and its crimes against the African population. We urgently appeal to you to raise this matter in the NATO-assembly and to put an end this supply of war material to Portugal and all other support by NATO-countries.

A complete survey of the supply of war material to Portugal is given in our report "PORTUGAL AND NATO". At request this report will be sent to you free of charge by Angola Comité, Klarenburg 253, Amsterdam.

Summary of the discussions in the Dutch parliament on the Portuguese colonial policy

From 10-12 February 1970 in the Dutch parliament the debates on Foreign Affairs took place. They were a continuation of the debates in february 1969 and june 1969, in which the great majority of the Dutch parliament had vehemently criticized the policy of the Dutch government concerning Southern Africa and Portugal as being too friendly towards Portugal. This time the criticism was intensified. Especially the Dutch Minister of Foreign Affairs, Mr. Luns, was blamed because he had not changed his conservative policy, in spite of his promise to do so. The most important vote which was adopted, is cited here:

"The Dutch parliament, agreeing that any support to the colonial war of suppression, waged by Portugal in Africa should be rejected, alarmed by the supply of arms to Portugal which are used or can be used in the African territories of this country, invites the government to urge the Western allies which supply arms to Portugal and in the appropriate international organizations of which the Netherlands and one or more of these allies are members, to respect in letter and spirit the resolution of the Security Council concerning these supplies."

This vote was nearly unanimously adopted by the Dutch parliament. In the discussion of this vote it was clearly pointed out that with "international organizations" were meant the United Nations and NATO. The Minister of Foreign Affairs claimed that it would be very difficult to introduce this issue in NATO conferences.

On 8th January 1970 (before the debates) the two authors of the report "Portugal and Nato" and president of the Dutch Action Group for Southern Africa, were invited by the Dutch Minister of Foreign Affairs, Mr. Luns, for a discussion on the use of NATO-arms by Portugal.

postgironummer 600657 inv penningmeester angola comité amsterdam

During these discussions Mr. Luns stated:

1. That Mr. Manlio Brosio, Secretary-General of NATO, had forbidden Mr. Luns to start a discussion in NATO on the use of arms, supplied by NATO-countries, by Portugal in Africa.
2. Mr. Luns had contacted representatives of other member-states in the corridors of NATO-conferences in order to see if there would be any support for a change of rules of NATO and so making it possible to expel other member states (c.i. Portugal and Greece).
3. In discussions in the corridors of NATO-conferences it also appeared that the countries, supplying arms to Portugal, did not care that these arms were used in Africa, as they were not troubled by public opinion in their countries. Their only care was that these arms, used by Portugal in Africa, should be back in Europe in time of war. In this respect it was to be considered that Portugal is not a country in the front-line.

Supply of three war-ships to Portugal by the German Federal Republic

In its letter, dated 3-11-1970, the Angola Committee called the attention of the Dutch government and the Dutch parliament to the role played by the German Federal Republic. At the shipyard Blohm & Voss in Hamburg three war-ships are built for Portugal. They are the largest war-ships built at a German shipyard after the second world war. The German government has repeatedly stated that all war material supplied to Portugal is exclusively destined for use within the framework of NATO. Reports in the Portuguese military press stating that these war-ships were destined for use in the Portuguese colonies have always been denied by the German government.

It appears now that the first of these three war-ships has already been assigned to the Portuguese navy in Angola. The South-African daily "The Star" reported on 19th September 1970:

"The Portuguese Navy has assigned to the Angolean fleet its newest corvette, Joac Coutinho. Built at Hamburg, it is the first of a series of six ordered from German and Spanish yards. It has a displacement of 1.400 tons, a speed of 22 knots and a range of 6.250 nautical miles."

Supply of PUMA SA-330 helicopters to PORTUGAL

On 15th September 1970 the Angola Committee called the attention of the Dutch government and the Dutch parliament to the supply of 12 military helicopters of the new type PUMA SA-330 to Portugal. This was stated in a number of reviews: Flight International, 5-3-70; 30-7-70; Flying Review International, April 1970; The Guardian, 1-8-70.

This type of helicopter is much larger and has a greater speed than the types of which Portugal disposes now. Every helicopter can transport 20 armed soldiers. Portugal will make use of these helicopters in its colonial war.

The PUMA-SA 330 is being built by the French factory Sud-Aviation, in cooperation with the English aircraft factory Westland, the Italian factory Fiat and the Belgian factory SABCA. "The Times" stated on 19-9-70 that the airframe of PUMA SA 330 is built in England and that the engine is built in France.

These supplies of war material to Portugal show clearly that NATO-countries do support Portuguese colonialism and that they violate continuously the resolutions, prohibiting these supplies.

Persconferentie "Angola-Comité".

Namens het "Angola-Comité" heeft uitnodigingen verstuurd voor een persconferentie waarop zal spreken vertegenwoordiger in Parijs van het Portugese Nationale Bevrijdingsfront F.P.L.M. (Frente Patriótica de Libertação Nacional).

Deze persconferentie zal op maandag 1 november 11.00 u. worden gehouden in Krasnapolsky in Amsterdam en zal handelen over de op 7 november in Portugal te houden verkiezingen.

Onderaan de uitnodiging stonden de hieronder volgende punten:

1. De F.P.L.M. is een organisatie die verschillende oppositionele stromingen in Portugal bundelt.
Het hoofdkwartier in het Buitenland is in Algiers gevestigd.
2. Portugees balling in Parijs, is als wetenschappelijk medewerker verbonden aan
de Sorbonne.
3. Sinds de grondwetswijziging in 1958 - na de presidentsverkiezing waarbij generaal Delgado tegen-kandidaat was - zijn de vierjaarlijkse verkiezingen voor de leden van de Nationale vergadering nog de enige gelegenheid, waarbij de Portugezen zich uit kunnen spreken over het regime, dat nu al bijna 40 jaar in Portugal aan de macht is.

BIJENKOMST OVER "PORTUGES" GUINEE

Het ANGOLA COMITE

organiseert woensdag 14 april een vergadering, waarop zal spreken de leider van de nationale bevrijdingsbeweging in "Portugees" Guinée:

AMILCAR CABRAL, secretaris generaal van de P.A.I.G.C., op het ogenblik de best georganiseerde en meest succesvolle bevrijdingsbeweging in Afrika.

Tevens zal die avond vertoond worden de film:
"LALA QULMA", die de twee hoofdtaken van de P.A.I.G.C. in beeld brengt:

- de strijd tegen de portugese bezetter en
- de wederopbouw van de bevrijde gebieden, die reeds de helft van het guinese grondgebied beslaan.

De duur van de film bedraagt 35 minuten.

De bijeenkomst begint om 20.00 u en vindt plaats in KRASNAPOLSKY.

Onderwerp: bijeenkomst Werkgroep Zuidelijk Afrika.

Op 22 maart 1968 werd 's avonds in een zaal van de "Disharmonie" te Groningen door de Werkgroep Zuidelijk Afrika een Afrika-bijeenkomst belegd. In deze werkgroep werken samen het Pan African Congres, de S.V.B.-afdeling Groningen, Demos, Pasja (Pacifistisch Socialistische Jongeren Actiegroep), de P.S.P.-afdeling Groningen, F.J.G.-P.v.d.A. en "Kerk en Vrede", terwijl op vermelde bijeenkomst werd medegedeeld, dat de Doopsgezinde Vredesgroep en een vereniging van Wereldfederalisten de instemming met deze bijeenkomst hadden betuigd. Als sprekers op deze avond traden op:

1.

vertegenwoordiger van het Pan African Congres in Nederland.

2. De Zuid-Afrikaanse vluchteling

3. De Nederlandse journalist

Afrika was teruggekeerd,

4. De Engelse Baptisten dominee

gedurende vele jaren als zendeling in Angola werkzaam is geweest.

Op deze avond, die onder leiding stond van

werd de Joegoslavische film "We shall win" vertoond. In de zaal, waarin zich ongeveer 200 belangstellenden bevonden, hingen achter de bestuurstafel twee pamfletten, waarvan één met de beeltenis van Lumumba en de ander met het opschrift "We shall win".

Als eerste spreker deelde mede, dat deze avond was belegd in het kader van het jaar van de Rechten van de Mens en ter herdenking van de schietpartij op 21 maart 1960 in Sharpville. Hij riep op tot meer eenheid, terwijl hij verder in zijn ongeveer 15 minuten durende toespraak de Westerse wereld mede aansprakelijk stelde voor de in Zuid-Afrika heersende toestanden. In dit verband noemde hij onder meer de economische betrekkingen met dit land en de steun, die Portugal ondervond van de Navo.

Hierna sprak gedurende ongeveer veertig minuten

Na aanvankelijk zijn toespraak in het Zuid-Afrikaans te zijn begonnen, stapte hij na ongeveer tien minuten, toen bleek dat de meeste aanwezigen zijn Zuid-Afrikaans niet konden verstaan, over op de Engelse taal. In zijn rede, gaf hij voorbeelden van de rassendiscriminatie in Zuid-Afrika en schetste hij onder meer de toestanden, waaronder de politieke gevangenen moeten leven in dat land. Aan het eind van de toespraak werd door de voorzitter medegedeeld, dat de inhoud van de rede ook te vinden is in een artikel in "Vrij Nederland" van 23 maart 1968.

Vervolgens zette

in ongeveer een half uur uiteen, waarom de apartheidspolitiek van Zuid-Afrika voor hem onaanvaardbaar was geworden. Hierbij noemde hij voorbeelden bij de Zuidafrikaanse radio-omroep, waar hij als omroeper werkzaam was geweest, terwijl hij

Zuidafrikaanse dagbladen citeerde. Aangezien de apartheidspoliti-
iek naar zijn mening een mentaliteitskwestie is, ziet hij in
praten geen heil en er is volgens hem dan ook maar één af-
doend middel: Revolutie en zo gauw mogelijk.

Na de pauze werd de film "We shall win v...." vertoond, waarbij
de tekst in het Engels werd gesproken. De film behandelde de
vrijheidsstrijd in Mozambique.

Als vierde en laatste spreker kenschetste de predikant
de onderdrukking van de Angolezen door de Portugezen en ver-
telde hij over de als gevolg van deze onderdrukking ontstane
opstand en de vlucht van duizenden Angolezen naar het nabuur-
land Kongo.

Betreft:

Zuidelijk Afrika week.

Van vrijdag 7 t/m 12 november 1969 zal er in Tilburg een
Zuidelijk Afrika week worden gehouden.
In deze week zullen o.m. spreken:

Betreft:

Forum NATO-kolonialisme.

Op 10-11-1969 werd in de aula aan het Spui door de "Aktiegroep Zuidelijk Afrika" een forumavond belegd over "NATO-kolonialisme". Leden van het forum waren:

Na de vier inleidingen wilden de verantwoordelijkheid voor het Portugese optreden in Angola ook aan de NAVO-partners opleggen; en vooral bestreden dit met overtuigende- vooral ook juridische argumenten), werd tot discussie overgegaan. Hierbij trachtten enkele aanwezigen de NATO als zodanig ter discussie te stellen; vooral en wisten echter de zaal bij het onderwerp van deze avond te bepalen. hield een sterk betoog waarin hij er de nadruk op legde, dat de NAVO geen supra-nationale organisatie is, maar een bondgenootschap waarin alle leden afzonderlijk verantwoordelijk zijn voor hun eigen binnenlandse politiek. N.a.v. een opmerking uit de zaal, dat Nederland uit de NATO moest omdat het zich niet met landen als Portugal mag compromitteren, stelde dat men, door eruit te stappen, geen enkele invloed ten goede meer zou kunnen uitoefenen. Noch door één der leden van het forum, noch door één der verdere aanwezigen werd het anti-NATO-congres met name genoemd.

Amsterdam, 15 april 1969

L.S.

Hierbij nodigen wij U uit voor een persconferentie op vrijdag 18 april om 15.30 uur in een zaal van Krasnapolsky, Dam, Amsterdam. De heer [] hoofd van de afdeling buitenlandse zaken van het Bevrijdingsfront van Mozambique FRELIMO zal hier een uiteenzetting geven over de recente ontwikkelingen in de bevrijdingsstrijd in Mozambique en in het FRELIMO. Nog enkele weken geleden bracht [] een bezoek aan het bevrijde gebied in Mozambique (Cabo Delgado waar recentelijk moeilijkheden zijn gerezen met de Makonde-leider Iazaro Kavandame. [] spreekt Engels.

[] zal als gast van het Angola Comité enkele dagen in ons land verblijven. Op zaterdagavond 19 april om 21 uur zal hij in Fantasio, Pr. Hendrikkade 142, Amsterdam spreken op een bijeenkomst georganiseerd door ASVA, Studentenraad VU, NESBIC, Cinéclub en Angola Comité. Hier worden ook enkele films vertoond. Op maandag 21 april om 8 uur spreekt hij in de Katholieke Hogeschool in Tilburg.

Namens het Angola Comité,
hoogachtend,

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Directie Afrika en Midden-Oosten
te
'S-GR A V E N H A G E

11-1-1965

Bezoek dr. Mondlane aan Nederland.

Naar aanleiding van Uw bovenvermeld schrijven heb ik de eer U het volgende mede te delen.

Dr. Eduardo Chivambo Mondlane, voorzitter van het in Dar-es-Salaam zetelende Bevrijdingsfront voor Mozambique (Frente de Libertacao de Mozambique, afk. Frelino), bracht medio september 1964 op uitnodiging van het Angola Comité, met zijn Amerikaanse echtgenote een 3-daags bezoek aan Nederland.

Het, thans ongeveer 5 jaar bestaande, niet extremistische Angola Comité stelt zich ten doel "de aandacht te vestigen op de afschuwelijke onderdrukking en terreur, waaronder het Angolese volk leeft". Het doet zulks d.m.v. een 2-maandelijks bulletin, het uitgeven van brochures en het organiseren van bijeenkomsten.

Volgens het oktober/november-nummer van genoemd bulletin had het bezoek van het echtpaar Mondlane vooral ten doel steun te zoeken voor het Mozambique-Instituut in Dar-es-Salaam, waar vluchtelingen uit Mozambique onderwijs krijgen. Gesprekken werden o.a. gevoerd met de Oecumenische Hulp aan Kerken en Vluchtelingen, het Universitair

Asyl Fonds, leden van de Cosec en de Vrouwenbond van de PvdA. Ook hadden gesprekken plaats met enkele kamerleden (PvdA, KVP en PSP).

Volgens het bulletin zouden als resultaat van al deze besprekingen waarschijnlijk enige Nederlanders als leraar naar het Mozambique Instituut gaan.

Dr. Mondlane sprak op 14 september op een openbare bijeenkomst te Amsterdam, georganiseerd door het democratische socialis-tische Jeugd- en Jongeren centrum "Ruimte" in samenwerking met het Angola Comité.

Hij behandelde de toestand in Mozambique in verband met de drang van de inwoners om zich vrij te maken van Portugal.

De nieuwe geest, die over de Afrikaanse landen was gekomen, had ook Mozambique niet onberoerd gelaten en het streven naar onafhankelijkheid werd steeds sterker. Aangezien echter Portugal elke bespreking daarover weigerde, achtte spreker verzet tegen de Portugese overheid gewettigd.

Na Mondlane sprak zijn echtgenote over het door haar geleide Mozambique Instituut.

De door ongeveer 80 personen bezochte bijeenkomst, waarvoor door de Minister van Justitie op bepaalde voorwaarden toestemming was verleend - had een rustig verloop.

Tijdens hun verblijf in Nederland werd het echtpaar Mondlane geïnterviewd door het weekblad "Vrij Nederland". Een verslag hiervan werd opgenomen in het nummer van 19 september 1964.

HET HOOFD VAN DE DIENST

A.S.V.A. persconferentie over Angola.

De Algemene Studenten Vereniging Amsterdam (A.S.V.A.) hield op 7-4-1964 om 11.00 uur een persconferentie in "De Rooie Leeuw" in Amsterdam.

Hier spraken _____, voorzitter van de Angolese Nationale Studentenorganisatie en _____ zending uit Angola.

Deze persconferentie werd gehouden in samenwerking met de C.O.S.E.C. (Coördinating Secretariat of the International Student Conference), de N.S.R. en het Actie-Comité Angola

Op 2 of 3-3-64 zou te Amsterdam in Krasnapolsky
door 2 Portugezen

en lezing zijn gehouden voor een groep
studenten. Zij zouden gesproken hebben over het regime
in Portugal en over het verzet in dat land.
De beide sprekers zouden zijn uitgenodigd door "Vrij Ne-
derland" en door het "Actiecomité Angola".
Op 4-3-64 zouden beiden een dergelijke lezing in Gronin-
gen houden.

Beiden zijn lid van de Portugese Democratische Oppositie.

Het actie-comité Angola organiseert in samenwerking met Vrij Nederland lezingen door twee Portugese ballingen. De lezingen hebben ten doel de aandacht te vestigen op onderdrukking en verzet in Portugal.

Het programma luidt (volgens convocatie):

2-5-64 "Heuvel" St. Laurensplaats (georganiseerd door anti kol. com. Rt.)

3-5-64 "Kras" Amsterdam (georganiseerd door alg. dispuut r.k. studenten en "Olofspoort".)

4-3-64 Academie Groningen (georg. door studentenvereniging voor internationale rechtsorde.)

5-3-64 Vrije Universiteit Brussel.

6-3-64 Beurs Antwerpen.

De sprekers zijn leidende figuren van de beweging die onder leiding staat van

Het Vaderland 19/4 '62

Dreigende Portugees veroordeeld

Silve F.
De 31-jarige Portugees E. D. S. F. die op 16 april de bemanning van een KLM-toestel door bedreiging met een (alarm)pistool er toe trachtte te bewegen hem naar Oost-Berlijn te vliegen, is vanochtend door het Amster-

162
damse gerechtshof veroordeeld tot een gevangenisstraf van twee jaar en drie maanden met aftrek.

De Portugees werkte ongeveer een half jaar als bordenwasser in een van de KLM-keukens op Schiphol. Hij had ontslag genomen en was in een vliegtuig gestapt om terug te keren naar Portugal. In de bemanningsruimte bedreigde hij de radio-telegrafisten en vervolgens de gezagvoerder met een pistool dat hij in zijn colbertjasje had.

Hogere straf voor *Het Vaderland* vliegtuigkaper

26-7-62

De 31-jarige Portugees E. D. S. F. die op 16 april de bemanning van een KLM-toestel door bedreiging met een alarmpistool er toe trachtte te bewegen naar Oost-Berlijn te vliegen, is vanochtend door de rechtbank te Haarlem veroordeeld tot een gevangenisstraf van twee jaar en acht maanden. Dit is meer dan de officier van justitie had geëist. Deze vroeg twee weken geleden namelijk twee jaar.

Twee jaar is de maximumstraf voor bedreiging tegen het leven, maar de straf is verhoogd omdat de rechtbank bewezen acht, dat de Portugees de daad tweemaal pleegde. De verdediger van d. S. F. bepleitte veertien dagen geleden vrijspraak. Hij achtte een psychiatrisch rapport noodzakelijk.

D. S. F. stapte op 16 april in een vliegtuig, zogenaamd om terug te keren naar Portugal. Na de start bedreigde hij de leden van de bemanning en droeg hen op naar Oost-Berlijn te vliegen. De gezagvoerder wist hem echter om de tuin te leiden en landde op Schiphol, waar de marechaussee de Portugees kon inrekenen. In het vliegtuig zaten vijftig passagiers.

oktober 1961

De beschikking werd verkregen over een exemplaar van een Verzoekschrift aan de Nederlandse regering, uitgaande van het Actiecomité Angola.
In dit verzoekschrift wordt aan de Regering gevraagd om haar politiek inzake Angola en Algerije te wijzigen.
Een fotocopie van dit verzoekschrift met een daarbij behorende aanbiedingsbrief gaat hierbij.

L.S.

Hierbij zenden wij U een exemplaar van een Verzoekschrift aan de Nederlandse regering, waarin deze gevraagd wordt, haar politiek inzake Angola en Algerije te wijzigen.

Wij vinden het dringend nodig, de regering duidelijk te laten weten, dat deze politiek voor ons onaanvaardbaar is. Hiertoe willen wij dit Verzoekschrift met zoveel mogelijk handtekeningen eronder aan de Nederlandse regering aanbieden.

In verband hiermee verzoeken wij U dit verzoekschrift zelf te ondertekenen en het door anderen, ook in de verenigingen, waarvan U lid bent, te laten tekenen en het aan ons terug te zenden. Gaarne zullen wij U meer exemplaren toezenden.

Het Actiecomité Angola geeft een brochure uit over de toestand
in Angola, geschreven door Deze brochure
is verkrijgbaar tegen storting van 30 cent op postgiro 304950 ten
name van

Indien U de voortzetting van het werk van ons Actiecomité wilt helpen mogelijk maken, verzoeken wij U een bijdrage eveneens op postgiro 304950 te storten.

Wij vermelden tevens, dat op giro 5261 van de Stichting Oecumenische Hulp aan kerken en vluchtelingen te Utrecht bijdragen gestort kunnen worden voor de hulp aan de Angolese en Kongolese vluchtelingen.

Uw medewerking zullen wij zeer op prijs stellen.

Het Actiecomité Angola